

Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

VRHBOSNA

VRHBOSNA - Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

Izdavač:

Vrhbosanska nadbiskupija
Kaptol 7, BiH - 71000 Sarajevo

Nakladnik:

Medijski centar Vrhbosanske nadbiskupije

Odgovara:

Mons. Tomo Vukšić,
vrhbosanski nadbiskup

Glavni urednik:

Dražen Kustura

Grafička obrada:

Milan Miletić- Medijski centar
Vrhbosanske nadbiskupije

Tisak:

Suton Print - Široki Brijeg

Sadržaj

UVOD	
Uskrsna poslanica biskupa BK-a BiH	4
SVETA STOLICA	
Papina poruka za Svjetski dan bolesnika	5
Papina poruka za Svjetski dan djedova i baka i starijih osoba	6
Papina poruka za Svjetski dan molitve za zvanja	8
Papina poruka za Svjetski dan selilaca i izbjeglica	11
Papina poruka za Svjetski dan sredstava društvenih komunikacija	12
Poruka pape Franje za Svjetski dan siromaha	15
Uskrsna poruka pape Franje	18
BK BiH	
Priopćenje s 89. redovitog zasjedanja Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine	20
Priopćenje s XXVI. zajedničkog zasjedanja HBK-a i BK-a BiH	22
Biskupi BK-a BiH u posjetu „Ad limina Apostolorum“	23
IZ VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE	
Tema proljetne dekanatske korone: Neizostavnost braka i obitelji za život i poslanje Crkve	26
Termini za krizmanike i mlade u Vrhbosanskoj nadbiskupiji	27
Arhidakonatski susreti u 2024. godini	28
Poziv na VIII. redovitu sjednicu III. saziva Vijeća za mlade VN-a	29
Seminar trajne izgradnje svećenika Vrhbosanske nadbiskupije do deset godina misništva	30
Molitveni lanac za Ukrajinu i Svetu Zemlju	32
Odredba o kolektama u Vrhbosanskoj nadbiskupiji	32
XXIV. susret ministranata Vrhbosanske nadbiskupije	34
XXX. sabor svećenika Vrhbosanske nadbiskupije	35
Ljetni odmor članova Vrhbosanskog nadbiskupskog ordinarijata	36
Odredba o blagoslovima u Vrhbosanskoj nadbiskupiji	37
Izmjene termina krizmi 2024.	37
Poziv na XI. Međudekanski susret u Bosni i Hercegovini	38
Sjednica Upravnog vijeća Svećeničkog doma Vrhbosanske nadbiskupije	39
Poziv na sjednicu Nadzornog odbora NCM-a „Ivan Pavao II.“	39
Kanonska vizitacija župa Travničkog dekanata	40
Poziv na sjednicu Ekonomskog vijeća	41
53. Dan mladih Vrhbosanske nadbiskupije	42
Primanje kandidata u malo sjemenište i u bogosloviju	44
Seminar za ovlast isповijedanja 2024.	45
Imenovanje ispovjednika u Nadbiskupijskom svetištu Gospe Kondžilske	47
Imenovanja i premještaji	48
Dozvole	49
Kronika vrhbosanskog nadbiskupa mons. Tome Vukšića od siječnja do lipnja 2024.	51
NAŠI POKOJNI	
+ Vlč. Ilija Miškić	65
DODATAK	
Statistički podaci župa po dekanatima za 2023. godinu - Vrhbosanska nadbiskupija	66

Uskrsna poslanica biskupa BK-a BiH

Biskupi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine u prigodi proslave svetkovine Uskrsa uputili su zajedničku poslanicu svim katolicima koju su naslovili "Krist uskrsnu od mrtvih, punina usnulih". Istu donosimo u cijelosti:

Draga braćo i sestre!

Svaki put iznova u povodu svetkovine Uskrsa, radi jačanja naše vjere u život koji neće imati kraja, potrebno je ponoviti i, radi svjedočenja naše radosti svim drugim ljudima, korisno je podsjetiti na crkveni nauk prema kojemu: „Isusovo uskrsnuće najviša je istina naše vjere u Krista te je, kao središnja istina vjerovana i življena u prvoj kršćanskoj zajednici, prenesena kao temeljna predaja, utvrđena spisima Novoga zavjeta, propovijedana kao bitni dio vazmenog otajstva zajedno s križem“ (*Katekizam Katoličke Crkve*, 638).

I.

Isusovo uskrsnuće je, duboko to vjerujemo, prvo u dugom nizu pobjeda nad smrću jer nakon njega, što također s nadom vjerujemo, uslijedit će uskrsnuće drugih ljudi koji su usnuli snom mira. Stoga, vođeni vjerom u Isusovo uskrsnuće i hranjeni nadom u svoj vječni život, kršćanski vjernici radosno navješćuju: „Krist uskrsnu od mrtvih, prvina usnulih! (...) Jer kao što u Adamu svi umiru, tako će i u Kristu svi biti oživljeni. Ali svatko u svom redu: prvina Krist, a zatim koji su Kristovi, o njegovu dolasku“ (1 Kor 15,20-23). Odnosno, kao što kaže stari kršćanski pjesnik: „Krist uskrsnu od mrtvih, smrću satire smrt, onima u grobovima život darova.“

Isusovo uskrsnuće je, dakle, događaj u kojemu je nadvladana smrt te je po tom događaju trajan život darovan u obliku ponude i mogućnosti svakomu, jer svaki čovjek je već ili će tek biti u nekom grobu.

Isus usta slavni! Smrću smrt on svlada. Zato teška žalost minu! Dan je i vrijeme sad veselja, jer dan je Spasitelja! Otada teče dan i vrijeme našega spasenja, kao dio povijesti spasenja cijeloga svijeta koja se od onoga dana događa na Isusov način.

Vođen radosnom nadom u vlastito uskrsnuće, kršćanski vjernik kliče: „Dan je sad veselja!“ jer svetkovinu Uskrsa proslavlja također kao „prvinu

usnulih“, kao prvu pobjedu nad smrću. Odnosno proslavlja ga i kao početak svoje pobjede nad smrću i najavu svoga praznoga groba nad kojim će se, osobito onima koji to ne shvaćaju, slično kao u slučaju Isusova praznoga groba, moći kazati: „Zašto tražite živoga među mrtvima? Nije ovdje, nego uskrsnu!“ (Lk 24, 5-6).

II.

Kao što se uskrsnuće tijela događa prekidom svake veze s ropstvom u tami njegova groba, tako se oživljavanje i preobražaj čovjekova duha događa izlaskom iz sljepoće u grijehu i prekidom svake veze sa sužanjstvom u mraku zla. Taj duhovni izlazak i prekid je, ustvari, pretpostavka slobode i čovjekova uskrsnuća za bolji život na zemlji i potom za život vječni. Taj čovjekov izlazak iz duhovne sljepoće i sužanjstva te njegov prelazak u stanje blagoslova i milosti Gospodnje također je smisao Isusova poslanja. Jer on je za sebe kazao, da ga je Duh Gospodnji poslao na ovaj svijet i među ljude s nakanom „proglasiti sužnjima oslobođenje, vid slijepima, na slobodu pustiti potlačene“ (Lk 4,18). Prema tomu, Uskrs se može slaviti na pravi način samo ako se želi napustiti grijeh, odnosno svaki oblik hladne tame duhovnoga groba. To jest, ako se nastoji izaći iz stanja duhovne zamrlosti i trajati u pravom životu koji je sloboda od zla i pristajanje uz dobro.

Svim svećenicima, redovnicima, redovnicama i ostalim Kristovim vjernicima u našim biskupijama, želimo sretne i blagoslovljene uskrsne blagdane sa željom da se raduju Isusovu uskrsnuću te da, s nadom u svoje uskrsnuće i život vječni u duhovnoj slobodi, uvijek grade bratske osjećaje i prijateljstvo sa svim ljudima i jačaju crkveno zajedništvo čiji izraz želi biti i ova naša zajednička uskrsna poslanica koju, duboko zahvalni Duhu Božjemu za taj poticaj, prvi put objavljujemo u ovom obliku.

Pred svetkovinu Uskrsa, na blagdan svetoga Josipa, zaštitnika Crkve i hrvatskoga naroda, 19. ožujka 2024.

*Mons. Tomo Vukšić, nadbiskup i metropolita vrhbosanski i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata Mons. Petar Palić, biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski
Mons. Željko Majić, biskup banjolučki Mons. Marko Semren, pomoćni biskup banjolučki*

Papina poruka za Svjetski dan bolesnika

U povodu XXXII. Svjetskog dana bolesnika koji se slavi na spomen Blažene Djevice Marije Lurdске, 11. veljače papa Franjo poslao je poruku koju je naslovio: „Nije dobro da čovjek bude sam. Liječiti bolesne liječeći odnose“. Istu donosimo u cijelosti:

„Nije dobro da čovjek bude sam“ (Post 2,18). Bog, koji je ljubav, od početka je stvorio čovjeka za zajedništvo, upisavši u njegovo biće dimenziju odnosa. Tako smo u svom životu, oblikovanom na sliku Presvetoga Trojstva, pozvani na puno samoostvarenje u dinamici odnosa, prijateljstva i međusobne ljubavi. Stvoreni smo da budemo zajedno, a ne sami. I upravo zato što je taj plan zajedništva tako duboko upisan u ljudsko srce, iskustvo napuštenosti i samoće nas užasava i pokazuje se bolnim, čak neljudskim. Ono postaje još teže u trenucima slabosti, nesigurnosti i neizvjesnosti, često uzrokovanih teškom bolešću.

Mislim, primjerice, na one koji su bili strašno usamljeni tijekom pandemije Covida-19: pacijente koji nisu mogli primati posjetitelje, ali i medicinske sestre i tehničare, liječnike i pomoćno osoblje, koji su svi bili preopterećeni poslom i u izolaciji na bolničkim odjelima. I naravno ne smijemo zaboraviti one koji su smrtni čas morali dočekati sami, pod paskom zdravstvenog osoblja, ali daleko od svojih obitelji.

Istodobno, s dubokom boli suosjećam s patnjom i samoćom onih koji su zbog rata i njegovih tragičnih posljedica ostali bez oslonca i pomoći: rat je najstrašnija od svih društvenih bolesti, a najveću cijenu plaćaju najslabiji.

No, treba naglasiti da se i u zemljama koje uživaju mir i blagostanje doba starosti i bolesti proživljava u samoći, a katkada i u napuštenosti. Ta je žalosna stvarnost ponajprije plod kulture individualizma, koja veliča ostvarivanje prihoda po svaku cijenu i njeguje mit o učinkovitosti, postajući ravnodušna, pa čak i nemilosrdna kad ljudi više nemaju snage držati korak. Postaje tad kultura odbacivanja u kojoj se »osobe... više ne doživljava kao primarnu vrijednost koju treba poštivati i čuvati je, posebno ako su siromašne ili s invaliditetom, ako “još nisu korisne” – kao što su nerođeni ili “više nisu korisne” – kao što su starije osobe« (Enc. *Fratelli tutti*, 18). Ta se logika provlači, nažalost, i kroz određene političke odluke, u kojima se ne stavlja u središte dostojanstvo ljudske osobe i čovjekove potrebe i koje ne pogoduju uvijek strategijama i iz-

dvajanju potrebnih sredstava kako bi se svakom čovjeku zajamčilo temeljno pravo na zdravlje i pristup lijekovima. Istodobno, napuštanje slabih i njihovu usamljenost pospješuje također svođenje skrbi isključivo na zdravstvene usluge, a da one nisu mudro popraćene “terapeutskim savezom” između liječnika, bolesnika i članova obitelji.

Vrijedi još jednom poslušati ove riječi iz Biblije: Nije dobro da čovjek bude sam! Bog ih izgovara na početku stvaranja i tako nam otkriva duboki smisao svog nauma za ljudski rod, ali, u isti mah, i smrtnu ranu zadanu grijehom, koji se uvlači i stvara nepovjerenje, razdore, podjele, a time i izolaciju. On pogđa čovjeka u svim njegovim odnosima: s Bogom, sa samim sobom, s drugima, sa stvorenim svijetom. Takva izoliranost dovodi do toga da gubimo smisao našeg postojanja, oduzima nam radost ljubavi i daje nam iskustiti deprimirajući osjećaj usamljenosti u svim ključnim razdobljima života.

Braćo i sestre, prvi oblik skrbi koji nam je potreban u bolesti jest blizina puna suosjećanja i nježnosti. Brinuti se za bolesnu osobu, stoga, znači prije svega brinuti se za njezine odnose, sve odnose: s Bogom, s drugima – članovima obitelji, prijateljima, zdravstvenim djelatnicima – sa stvorenim svijetom, sa samim sobom. Je li to moguće? Dà, moguće je i svi smo pozvani predano raditi na ostvarivanju toga. Pogledajmo sliku milosrdnog Samarijanca (usp. *Lk* 10, 25-37), njegovu sposobnost da se zaustavi i iskaže blizinu, nježnost kojom vida rane brata koji trpi.

Imajmo na pameti ovu središnju istinu našega života: došli smo na svijet jer nas je netko prigrio, stvoreni smo za ljubav, pozvani smo na zajedništvo i bratstvo. Ta dimenzija našeg bića podupire nas posebno u vremenima bolesti i slabosti i prva je terapija koju svi zajedno moramo primjenjivati kako bismo liječili bolesti društva u kojem živimo.

Vama koji bolujete od neke privremene ili kronične bolesti poručujem: nemojte se sramiti svoje želje za blizinom i nježnošću! Nemojte je skrivati i nemojte nikada misliti da ste drugima na teret. Stanje bolesti

potiče svakoga da zaustavi pretjerani tempo u koji smo uronjeni i ponovno pronade samoga sebe.

U ovoj promjeni epohe u kojoj živimo, posebno smo mi kršćani pozvani usvojiti suosjećajni Isusov pogled. Brinimo se za one koji pate i koji su sami, možda čak i potisnuti na rub društva i odbačeni. Liječimo rane samoće i izolacije uzajamnom ljubavlju koju nam Krist Gospodin daje u molitvi, a posebno u Euharistiji. I tako se složno suprotstavimo

kulturi individualizma, ravnodušnosti, odbacivanja i razvijamo kulturu nježnosti i suosjećanja.

Bolesni, slabi i siromašni su u središtu Crkve i moraju također biti u središtu naše ljudske pozornosti i naših pastoralnih nastojanja. Ne smijemo to zaboraviti! Povjerimo se Blaženoj Djevici Mariji, Zdravlju bolesnika, da nas zagovara i pomogne nam da budemo tvorci blizine i bratskih odnosa.

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 10. siječnja 2024.

(IKA)

Papina poruka za Svjetski dan djedova i baka i starijih osoba

Papa Franjo uputio je poruku, pod naslovom „Ne napusti me u starosti (usp. Ps 71,9)“, za Četvrti svjetski dan djedova i baka i starijih osoba koji će se obilježiti 28. srpnja i koju donosimo u cijelosti:

Draga braćo i sestre!

Bog ne napušta svoje djece, nikada. Ni u podmaklim godinama i kad tjelesne sile slabe, kad kosa posijedi i društvena se uloga smanjuje, kad život postaje manje produktivan i prijeti da se čini beskorisnim. On ne gleda na vanjštinu (usp. 1 Sam 16,7) i ne oklijeva odabrati one koji se mnogima čine beznačajnima. On ne baca nijedan kamen; naprotiv, „stariji“ je kamen siguran temelj na koje se „novi“ može staviti kako bi zajedno tvorili duhovnu kuću (usp. 1 Pt 2,5).

Cijelo je Sveto pismo priča o Gospodinovoj vjernoj ljubavi, iz koje proizlazi utješna sigurnost: Bog nam nastavlja iskazivati svoje milosrđe, uvijek, u svakoj životnoj dobi i u svakoj situaciji u kojoj se nalazimo, pa i u našim izdajama. Psalmi su puni divljenja ljudskog srca pred Bogom koji brine za nas unatoč našoj malenosti (usp. Ps 144,3-4); uvjeravaju nas da je Bog svakog od nas sazdao već u majčinoj utrobi (usp. Ps 139,13) i da neće napustiti naš život ni u podzemlju (usp. Ps 16,10). Možemo, dakle, biti si-

gurni da će nam biti blizu i u starosti, tim više što je u Bibliji starenje znak blagoslova.

No, u psalmima nalazimo također ovaj gorljivi zaziv Gospodinu: „Ne zabaci me u starosti“ (Ps 71,9). Snažne su to pa čak i vrlo oštre riječi. Podsjećaju na najveću Isusovu patnju, koji je na križu zavapio: „Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?“ (Mt 27,46).

U Bibliji, dakle, nalazimo sigurnost Božje blizine u svakoj životnoj dobi i, istodobno, strah od napuštenosti, osobito u starosti i u trenucima patnje. Nije posrijedi proturječje. Pogledamo li oko sebe, lako možemo vidjeti da takve izjave odražavaju više nego očitu stvarnost. Samoća je prečesto gorak suputnik u životima nas starijih osoba i baka i djedova. Mnogo sam puta, dok sam bio biskup Buenos Airesa, posjećivao staračke domove i primijetio kako se te ljude rijetko posjećuje: neki mjesecima nisu vidjeli svoje najmilije.

Mnogo je razloga za tu usamljenost: u mnogim zemljama, posebno onim najsiromašnijima, stariji

su sami jer su njihova djeca bila prisiljena emigrirati. Mislim i na mnoga krizna područja: koliko je starijih ljudi prepušteno samima sebi jer muškarci – mlađi i stariji – moraju uzeti pušku u ruke, a žene, posebno majke s malom djecom, napuštaju zemlju kako bi pružile sigurnost djeci. U ratom razorenim gradovima i selima tavore u samoći mnoge starije osobe, jedini znak života u krajevima u kojima kao da vladaju napuštenost i smrt. U drugim dijelovima svijeta, nadalje, u nekim se lokalnim kulturama duboko ukorijenilo pogrešno shvaćanje koje rađa neprijateljstvo prema starijim ljudima. Sumnjiči ih se da se služe vradžbinama kako bi iscrpili životnu snagu mladima, pa se u slučaju prerane smrti, bolesti ili zle kobi mlade osobe, krivnja svaljuje na neku stariju osobu. Protiv tog se mentaliteta valja boriti i iskorijeniti ga. To je jedna od neutemeljenih predrasuda kojih nas je kršćanska vjera oslobodila i koja raspiruje trajni generacijski sukob između mladih i starih.

Ako malo bolje razmislimo, ta optužba na račun starijih da „kradu budućnost mladima“ danas se može čuti posvuda. Susreće se, u drugačijim oblicima, i u najsvremenijim i najnaprednijim društvima. Već sada je, primjerice, rašireno mišljenje da starije osobe opterećuju mlade troškovima skrbi koja im je potrebna, čime se uskraćuje sredstva za razvoj zemlje te, dakle, i mladima. To je iskrivljena percepcija stvarnosti. Kao da bi opstanak starijih osoba ugrožavao opstanak mladih. Kao da bi za promicanje mladih trebalo zanemariti ili čak ukloniti starije. Suprotstavljenost među generacijama je čista obmana i otrovni plod kulture sukoba. Okretati mlade protiv starih neprihvatljiva je manipulacija: „u igri je jedinstvo životnih dobi: odnosno, to je prava uporišna točka za razumijevanje i vrednovanje ljudskog života u cjelini“ (Kateheza, 23. veljače 2022.).

Gore citirani psalam – gdje se moli da ne budemo napušteni u starosti – govori o zavjeri uperenoj protiv života starijih osoba. Te se riječi čine pretjeranima, ali su razumljive kad se uzme u obzir da usamljenost i napuštenost starijih ljudi nije ni slučajna ni neizbježna, nego rezultat odluka – političkih, ekonomskih, društvenih i osobnih – koje ne priznaju beskrajno dostojanstvo svakog čovjeka „bez obzira u kakvom se stanju ili situaciji osoba nalazi“ (Deklaracija *Dignitas infinita*, 1). To se događa kad se izgubi vrijednost svakog pojedinca i kad se na ljude gleda samo kao na trošak koji je u nekim slučajevima previsok za platiti. Još gore je to što i sami stariji često podlegnu tom mentali-

tetu i sebe doživljavaju kao teret te i sami žele biti gurnuti u stranu.

S druge strane, danas ima mnogo žena i muškaraca koji traže svoje osobno ostvarenje u životu što je moguće autonomnijim i neovisnijim o drugima. Zajedničke pripadnosti su u krizi, a individualnost jača. Prijelaz s „mi“ na „ja“ kao da je nekako jedan od najjasnijih znakova našeg vremena. Obitelj, koja je prvo i najradikalnije pobijanje ideje da se sami možemo spasiti, jedna je od žrtava te individualističke kulture. Ali kako starimo i snage nas napuštaju, opsjena individualizma, iluzija da nikoga ne trebamo i da možemo živjeti bez veza pokazuju se onim što zapravo jesu; trebaš tuđu pomoć u svemu, ali sada si sam, bez pomoći, bez ikoga na koga se možeš osloniti. To je tužno otkriće do kojeg mnogi dođu kad već bude prekasno.

Usamljenost i odbačenost danas su uobičajene pojave u našem svijetu. Njihovi su uzroci mnogostruki: u nekim su slučajevima posljedica planiranog isključivanja, svojevrsne žalosne „društvene zavjere“. U drugim je pak slučajevima, nažalost, riječ je o vlastitoj odluci. U drugim im se, opet, slučajevima starije osobe podlažu, pretvarajući se da je riječ o samostalnoj odluci. Sve više „izgubili smo užitak i okus stvarnosti“ (enc. Fratelli tutti, 33) i teško nam je bilo što drugo uopće i zamisliti.

Kod mnogih starijih ljudi možemo primijetiti onaj osjećaj rezignacije o kojem se govori u Knjizi o Ruti u dijelu u kojem se pripovijeda o starici Noemi, koja nakon smrti muža i djece hrabri svoje dvije snahe, Orpu i Rutu, da se vrate u svoj zavičaj i svome domu (usp. Rut 1,8). Noemi se, baš kao i mnogi stariji ljudi danas, boji ostati sama, ali ne može zamisliti ništa drugo. Kao udovica, svjesna je da nema veliku vrijednost u očima društva i uvjerenjena je da je teret dvjema mladim ženama pred kojima je, za razliku od nje, cijeli život. Zato smatra da je bolje za nju povući se u stranu te ona sama poziva svoje mlade snahe da je ostave i grade sebi budućnost negdje drugdje (usp. Rut 1,11-13). Njezine su riječi sažetak društvenih i vjerskih konvencija koje se čine nepromjenjivima i koje određuju njezinu sudbinu.

Ta nam biblijska priča ovdje predstavlja dvije različite mogućnosti u pogledu Noeminog poziva te, dakle, u susretu sa starošću. Jedna od dviju snaha, Orpa, koja također voli Noemi, nježno je poljubi, ali prihvaća ono što se i njoj čini kao jedino moguće rješenje i odlazi svojim putem. Ruta se pak ne odvaja od Naomi i upućuje joj iznenađujuće riječi:

„Nemoj me tjerati da te ostavim i da odem od tebe“ (Rut 1,16). Ne boji se prkositi običajima i opće raširenom mišljenju, osjeća da je ta starica treba i hrabro ostaje uz nju na onom što će za obje biti početak novog putovanja. Ruta uči sve nas – naviknute na ideju da je samoća neizbježna sudbina – da se na molbu: „nemoj me ostaviti!“, može odgovoriti s: „Neću te ostaviti!“ Ne oklijeva stubokom promijeniti nešto naizgled nepromjenjivo: živjeti sami ne mora biti jedina alternativa! Nije slučajno da je Ruta – ona koja ostaje bliska starici Noemi – predak Mesije (usp. Mt 1,5), Isusa, Emanuela, „Boga s nama“, Božje blizine i prisutnosti svim ljudima neovisno o njihovu stanju i dobi.

Rutina sloboda i hrabrost pozivaju nas da idemo novim putem: slijedimo njezine stope, krenimo na put s tom mladom strankinjom i staricom Noemi, ne bojmo se promijeniti svoje navike i zamislimo različitu budućnost za naše starije osobe. Zahvaljujemo svima onima koji su, također uz brojne žrtve i odricanja, slijedili Rutin primjer i brinuli o

starijoj osobi ili jednostavno svakodnevno iskazivali svoju blizinu rođacima ili znancima koji više nemaju nikoga. Ruta je odlučila ostati s Naomi i dobila je blagoslove: sretan brak, potomstvo, zemlju. To vrijedi uvijek i za sve: ako ostanemo uz starije osobe i priznajemo njihovu neizostavnu ulogu u obitelji, društvu i Crkvi, i mi ćemo dobiti mnoge darove, mnoge milosti i mnoge blagoslove!

Na ovaj Četvrti svjetski dan posvećen njima, ne propustimo pokazati nježnost djedovima, bakama i starijim osobama u našim obiteljima, posjećujmo one koji su klonuli duhom i više se ne nadaju da je drugačija budućnost moguća. Sebičnom stavu koji vodi u odbacivanje i usamljenost suprotstavimo otvoreno srce i radosno lice onoga koji ima hrabrosti reći: „Neću te ostaviti!“ i izabrati drugačiji put.

Neka moj blagoslov, praćen molitvama, stigne do svih vas, dragi djedovi, bake i starije osobe, i do onih koji su vam blizu. Ne zaboravite, molim vas, moliti za mene.

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 25. travnja 2024.

*FRANJO
(IKA)*

Papina poruka za Svjetski dan molitve za zvanja

Prenosimo u cijelosti Poruku pape Franje za 61. svjetski dan molitve za zvanja koju je naslovio „Pozvani sijati nadu i graditi mir“, a koji se slavi na Četvrtu uskrsnu nedjelju 21. travnja.

Draga braćo i sestre!

Svjetski dan molitve za zvanja poziva nas svake godine razmišljati o dragocjenom daru poziva koji Gospodin upućuje svakome od nas, svom vjernom narodu koji je na putu, kako bismo imali udjela u njegovu naumu ljubavi i uosobljivali ljepotu Evanđelja u različitim životnim stanjima. Osluškiivanje Božjeg poziva nipošto nije izvana nametnuta dužnost, možda u ime religijskog ideala, već je to, naprotiv, najsigurniji način na koji možemo jačati želju za srećom koju nosimo u sebi: naš život postaje ostvaren i ispunjen kad otkrijemo tko smo, koje su

naše odlike, na kojem području ih možemo učiniti plodonosnima, kojim nam je putem ići da bismo postali znak i oruđe ljubavi, prihvaćanja, ljepote i mira u sredinama u kojima živimo.

Tako je ovaj Dan uvijek lijepa prilika da se sa zahvalnošću pred Gospodinom spomenemo vjernog, svakodnevnog i često skrivenog predanog rada onih koji su prigrlili poziv koji uključuje cijeli život. Mislim na samozatajne majke i očeve koji ne gledaju prvenstveno na same sebe i ne povode se za trendom površnog načina življenja, već svoj život podređuju brizi za odnose otvarajući se, s lju-

bavljaju i nesebičnošću, daru života i stavljajući se u službu svoje djece i njihova odrastanja. Mislim, nadalje, na sve one koji svoj posao obavljaju predano i u duhu suradnje; na one koji se na različitim područjima i na razne načine zalažu za izgradnju pravednijeg svijeta, solidarnije ekonomije, pravednije politike i humanijeg društva: na sve muškarce i žene dobre volje koji se posvećuju zajedničkom dobru. Mislim i na posvećene osobe koje od svog života čine prinos Gospodinu u tišini molitve kao i u apostolskom djelovanju, ponekad na rubnim područjima i ne štedeći nimalo same sebe, kreativno pronoseći svoju karizmu i stavljajući je na raspolaganje onima s kojima se susreću. Mislim, na kraju, također na one koji su prihvatili poziv na zaredeno svećeništvo i posvećuju se naviještanju Evanđelja te lome svoj život, zajedno s euharistijskim kruhom, za svoju braću i sestre, sijući nadu i pokazujući svima ljepotu Božjega kraljevstva.

Mladima, osobito onima koji osjećaju da su se udaljili od Crkve ili su u nju izgubili povjerenje, želim poručiti ovo: dopustite da vas Isus očara, uputite mu svoja važna pitanja kroz tekstove Evanđelja, dopustite da njegova prisutnost u vama pobudi nemir, koji nas uvijek dovodi u spasonosnu krizu. On poštuje našu slobodu više nego bilo tko drugi, ne nameće se, nego se nudi: dajte mu prostora i naći ćete svoju sreću u nasljedovanju njega i, ako bude od vas to tražio, u potpunome predanju njemu.

Narod na putu

Raznolikost karizmâ i pozivâ koje kršćanska zajednica prepoznaje i prati pomaže nam u punini shvatiti svoj kršćanski identitet: kao Božji narod koji kroči putovima svijeta, prodahnut Duhom Svetim i poput živog kamenja ugrađenog u Tijelo Kristovo, svaki od nas otkriva da je član velike obitelji, dijete Oca i brat i sestra svojim bližnjima. Nismo otoci zatvoreni u sebe, već dijelovi cjeline. Zato Svjetski dan molitve za zvanja nosi pečat sinodalnosti: brojne su karizme te smo pozvani slušati jedni druge i zajedno putovati kako bismo otkrili i razlučili na što nas Duh poziva za dobro svih.

Nadalje, u ovom povijesnom času naš nas zajednički put vodi prema Jubilejskoj 2025. godini. Kroćimo kao *hodočasnici nade* prema Svetoj godini kako bismo, ponovno otkrivajući vlastiti poziv i povezujući različite darove Duha, u svijetu bili posrednici i svjedoci Isusova sna: činiti jednu obitelj, ujedinjenu u Božjoj ljubavi i povezanu čvrstim vezom ljubavi, zajedništva i bratstva.

Ovaj je Dan, na poseban način, posvećen molitvi da se od Oca isprosi dar duhovnih zvanja za izgradnju njegova kraljevstva: »Žetva je velika, ali radnika malo. Molite dakle gospodara žetve da radnike pošalje u žetvu svoju« (Lk 10, 2). A molitva se – kao što znamo – više sastoji u slušanju nego u riječima upravljenim Bogu. Gospodin govori našem srcu i želi ga pronaći otvorena, iskrena i velikodušna. Njegova se Riječ utjelovila u Isusu Kristu, koji nam objavljuje i priopćava svu volju Očevu. U ovoj 2024. godini, posvećenoj upravo molitvi kao pripravi za Jubilej, pozvani smo ponovno otkriti neprocjenjiv dar mogućnosti razgovora s Gospodinom, od srca srcu, i tako postati hodočasnici nade, jer »molitva je prva snaga nade. Moliš i nada raste, napreduje. Rekao bih da molitva otvara vrata nadi. Nada postoji, ali svojom joj molitvom otvaram vrata« (Kateheza, 20. svibnja 2020.).

Hodočasnici nade i mirotvorci

Ali što znači *biti hodočasnici*? Svaki onaj koji se odluči na hodočašće nastoji prije svega imati jasan *cilj* i ima ga stalno na pameti i na srcu. Međutim, da bi se došlo do zacrtanog cilja, potrebno je istodobno usredotočiti se na *trenutni korak*, a za to trebamo biti lagani, osloboditi se nepotrebnih tereta, nositi najnužnije sa sobom i boriti se svaki dan da nas umor, strah, nesigurnost i tama ne zaustave na putu kojim smo krenuli. Tako, biti hodočasnik znači svaki dan krenuti iznova, *počinjati uvijek iznova*, iznova otkrivati zanos i snagu za dovršetak različitih etapa putovanja koje, unatoč umoru i poteškoćama, pred nama uvijek otvara nove horizonte i nepoznate vidike.

Smisao kršćanskog hodočašća jest upravo u tome: na putu smo otkrivanja Božje ljubavi i istodobno otkrivanja samih sebe, kroz poniranje u sebe same, ali uvijek potaknuto raznolikošću odnosâ. Mi smo, dakle, *hodočasnici zato što smo pozvani*: pozvani ljubiti Boga i ljubiti se međusobno. Tako se naše putovanje na ovoj zemlji nikada ne pretvara u uzaludan napor ili besciljno lutanje. Naprotiv, svakoga dana, odgovarajući na vlastiti poziv, nastojimo činiti moguće korake prema novom svijetu gdje se živi u miru, pravdi i ljubavi. Mi smo hodočasnici nade jer težimo boljoj budućnosti i nastojimo je na tom putu graditi.

To je, u konačnici, cilj svakog poziva: postati muškarci i žene nade. Kao pojedinci i kao zajednica, u raznolikosti karizmi i službi, svi smo pozvani "dati tijelo i srce" nadi Evanđelja u svijetu obilježenom epohalnim izazovima: prijetećim širenjem trećeg

svjetskog rata u dijelovima; mnoštvom migranata koji bježe iz svoje domovine u potrazi za boljom budućnošću; stalnim porastom siromašnih; opasnošću od nepovratnog ugrožavanja zdravlja našeg planeta. A svemu tome valja pridodati i teškoće s kojima se svakodnevno susrećemo i koje ponekad prijetite da nas gurnu u rezignaciju ili defetizam.

U ovom našem vremenu ključno je, dakle, za nas kršćane njegovati pogled pun nade, kako bismo mogli plodonosno raditi u skladu s povjerenim nam pozivom u službi Božjeg kraljevstva, kraljevstva ljubavi, pravde i mira. Ta nada – uvjerava nas sveti Pavao – »ne postiđuje« (Rim 5, 5), jer to je obećanje koje nam je dao naš Gospodin Isus da će uvijek ostati s nama i uključiti nas u djelo otkupljenja, koje On želi izvršiti u srcu svakog čovjeka i u "srcu" stvorenoga svijeta. Ta nada nalazi svoj kotač zamašnjak u Kristovu uskrsnuću, koje »sadrži životnu snagu koja je prožela svijet. Tamo gdje se sve čini da je mrtvo, sa svih se strana iznenada ponovno javljaju klice uskrsnuća. To je neodoljiva sila. Istina je kako se mnogo puta čini da Bog ne postoji: vidimo nepravde, zla, ravnodušnosti i okrutnosti koje ne jenjavaju. No isto je tako sigurno da usred tame počinje uvijek nicati nešto novo, koje prije ili poslije daje plod« (Apostolska pobudnica *Evangelii gaudium*, 276). Apostol Pavao još kaže da »u nadi smo spašeni« (Rim 8, 24). Otkupljenje ostvareno na Uskrs daje nadu, sigurnu, pouzdanu nadu kojom se možemo suočiti s izazovima sadašnjega časa.

Biti hodočasnici nade i mirotvorci znači, dakle, temeljiti svoj život na stijeni Kristova uskrsnuća,

znajući da nijedan trud koji činimo u pozivu koji smo prigrlili i u kojem ustrajemo nije uzaludan. Unatoč neuspjesima i padovima, dobro koje sijemo raste u tišini i ništa nas ne može odvojiti od našeg konačnog cilja: susreta s Kristom i radosti zajedničkog življenja u uzajamnom bratstvu zauvijek. Taj konačni poziv moramo anticipirati svaki dan, jer odnos ljubavi s Bogom i našom braćom i sestrama već sada počinje ostvarivati Božji san, san o jedinstvu, miru i bratstvu. Neka se nitko ne osjeća isključenim iz tog poziva! Svaki od nas, s ono malo što ima i u svom životnom stanju, može biti, uz pomoć Duha Svetoga, sijač nade i mira.

Hrabrost uključivanja

Zato još jednom ponavljam ono što sam rekao na Svjetskom danu mladih u Lisabonu: "*Rise up!* – „Ustanite!“". Trgnimo se oda sna, izađimo iz ravnodušnosti, otvorimo rešetke zatvora u koji smo se ponekad zatvarali, da svaki od nas uzmogne otkriti svoj poziv u Crkvi i svijetu i postati hodočasnik nade i mirotvorac! Neka nas u našem životu pokreće strast i s ljubavlju se brinimo za ljude oko sebe i okolinu u kojoj živimo. Ponavljam: imajte hrabrosti uključiti se! Don Oreste Benzi, neumorni apostol milosrđa koji je uvijek bio na strani posljednjih i bespomoćnih, znao je ponavljati da nitko nije toliko siromašan da nema što dati i nitko nije toliko bogat da ne može nešto primiti.

Ustanimo, dakle, i krenimo kao hodočasnici nade, da i mi, kao Marija svetoj Elizabeti, donosimo navještaje radosti, rađamo novi život i budemo graditelji bratstva i mira.

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 21. travnja 2024., Četvrta uskrsna nedjelja.

FRANJO
(KTA/IKA)

Papina poruka za Svjetski dan selilaca i izbjeglica

U povodu Svjetskog dana selilaca i izbjeglica koji će se obilježiti 29. rujna, po 110. put, papa Franjo poslao je prigodnu poruku pod naslovom „Bog hodi sa svojim narodom“ koju donosimo u cijelosti:

Draga braćo i sestre!

Dana 29. listopada 2023. završila je prva sesija 16. redovite opće skupštine Biskupske sinode, koje nam je omogućilo produbljivanje sinodalnosti shvaćene kao izvornog poziva Crkve. „Sinodalnost se predstavlja u prvom redu kao zajednički hod naroda Božjega i kao plodan dijalog karizmi i službi u službi dolaska Božjega kraljevstva“ (*Sažeto iz vješće*, Uvod).

Stavljanje naglasaka na sinodalnu dimenziju omogućuje Crkvi ponovno otkriti svoju narav putnice, Božjeg naroda koji putuje kroz povijest, hodočasnčkog naroda, naroda, moglo bi se reći, koji „seli“ prema Kraljevstvu nebeskom (usp. *Lumen gentium*, 49). Nekako se samo od sebe nameće povezivanje s biblijskim opisom događaja Izlaska, koji predstavlja izraelski narod na putu prema obećanoj zemlji: dugo putovanje iz ropstva u slobodu, koje predodnačuje putovanje Crkve do konačnog susreta s Gospodinom.

Isto tako, u migrantima našega vremena, kao i u seliocima svih vremena, možemo vidjeti živu sliku naroda Božjega na putu u vječnu domovinu. Njihova putovanja puna nade podsjećaju nas da je „naša... domovina na nebesima, odakle iščekujemo Spasitelja, Gospodina našega Isusa Krista“ (Fil 3,20).

Između te dvije slike – naime slike biblijskog Izlaska i slike migranata – postoje različite podudarnosti. Poput izraelskog naroda u Mojsijevo vrijeme, migranti često bježe od ugnjetavanja i izrabljivanja, nesigurnosti i diskriminacije te nedostatka perspektive za razvoj. Poput Izraelaca u pustinji, migranti na svom putu nailaze na mnoge prepreke: osjećaju žeđ i glad; iscrpljeni su naporima i bolešću; u iskušenju su da podlegnu očaju.

No, temeljna stvarnost izlaska, svakog izlaska, jest ta da Bog prethodi i prati svoj narod i svu svoju djecu – svih vremena i svih mjesta. Božja prisutnost usred naroda predstavlja jednu sigurnost u po-

vijesti spasenja: „sâm Jahve, Bog tvoj, ide s tobom; neće te zapustiti niti će te ostaviti“ (Pnz 31,6). Za narod koji je izašao iz Egipta ta se prisutnost očituje u različitim oblicima: stup od oblaka i vatre pokazuje i osvjetljava put (usp. Izl 13,21); šator sastanka, u kojem se čuva Kovčeg saveza, čini Božju blizinu opipljivom (usp. Izl 33,7); štap s mjedenom zmijom osigurava Božju zaštitu (usp. Br 21,8-9); mana i voda (usp. Izl 16-17) Božji su darovi gladnima i žednima. Šator je oblik prisutnosti koji je Gospodinu posebno drag. Tijekom Davidove vladavine, Bog odbija da ga se zatvara u hram kako bi nastavio prebivati u šatoru i tako mogao putovati sa svojim narodom „od šatora do šatora i od prebivališta do prebivališta“ (1 Ljet 17,5).

Mnogi migranti Boga doživljavaju kao suputnika, vodiča i sidro spasenja. Povjeravaju mu se prije nego krenu na put i njemu se obraćaju u nevolji. Od njega traže utjehu u trenucima očaja. Zahvaljujući

Molitva

Bože, Oče svemogući,
mi smo tvoja Crkva hodočasnica
na putu prema Kraljevstvu nebeskom.
Svaki od nas živi u svojoj domovini,
ali kao tuđinac.
Svaka tuđina nam je zavičaj,
a svaka domovina tuđina.
Živimo na zemlji,
ali smo građani neba.
Ne daj da postanemo
gospodari ovog dijela svijeta,
koji si nam dao
da privremeno u njemu boravimo.
Pomozi nam da nikada ne prestanemo,
zajedno s našom braćom i sestrama migrantima,
putovati prema vječnom boravištu
koje si nam Ti pripremio.
Otvori nam oči i srca,
da svaki susret s osobom u potrebi
postane susret s Isusom, tvojim Sinom
i našim Gospodinom. Amen.

njemu, na putu ima dobrih Samarijanaca. Njemu, u molitvi, povjeravaju svoje nade. Koliko samo Biblijâ, Evandjeljâ, molitvenikâ i kronicâ prati selioce na njihovu putu kroz pustinje, rijeke, mora i preko granica svih kontinenata!

Bog nije samo *sa* svojim narodom, nego i *usred* svog naroda, u smislu da se poistovjećuje s muškarcima i ženama na njihovom putu kroz povijest – posebno s posljednjima, siromašnima, isključenima – kao da želi proširiti otajstvo utjelovljenja.

Zato je susret s migrantom, kao i sa svakim bratom i sestrom u potrebi, „ujedno susret s Kristom. To nam je On sâm rekao. On je taj koji gladan, žedan, kao stranac, gol, bolestan i kao zarobljenik, kuca na naša vrata i traži susret i pomoć“ (*Omelia nella Messa con i partecipanti all’Incontro “Liberi dalla paura” [Propovijed na misi sa sudionicima Susreta „Slobodni od straha“], Sacrofano, 15. veljače 2019.*). Posljednji sud, o kojemu Matej izvješćuje u 25. poglavlju svoga Evandjelja, ne ostavlja mjesta

sumnji: „stranac bijah i primiste me“ (r. 35); i još: „Zaista, kažem vam, što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste!“ (r. 40). Svaki je, dakle, susret na tom putu prilika za susret s Gospodinom; i to je prilika bremenita spasenjem, jer Isus je prisutan u sestri ili bratu koji treba našu pomoć. U tom smislu siromasi nas spašavaju jer nam omogućuju susret s Gospodinovim licem (usp. *Poruka za 3. Svjetski dan siromaha, 17. studenog 2019.*).

Draga braćo i sestre, na ovaj Dan posvećen seliocima i izbjeglicama, ujedinito se u molitvi za sve one koji su morali napustiti svoju zemlju u potrazi za životnim uvjetima dostojnima čovjeka. Osjetimo da smo zajedno s njima na putu, tvorimo zajedno s njima „sinodu“ i povjerimo sve njih, kao i nadolazeću sinodsku skupštinu, „zagovoru Blažene Djevice Marije, tom znaku sigurne nade i utjehe na putu vjernog Božjeg naroda“ (*Sažeto izvješće, Nastaviti put*).

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 24. svibnja 2024., spomen Blažene Djevice Marije Pomoćnice kršćana.

FRANJO

(IKA)

Papina poruka za Svjetski dan sredstava društvenih komunikacija

Pape Franjo uputio je prigodnu poruku za 58. Svjetski dan sredstava društvenih komunikacija, koji se na razini opće Crkve obilježava 12. svibnja 2024., a na području BK-a BiH na posljednju nedjelju u rujnu, 29. rujna. Tema ovogodišnje poruke, koju donosimo u cijelosti, je: „Umjetna inteligencija i mudrost srca. Prema uistinu ljudskoj komunikaciji“.

Draga braćo i sestre!

Razvoj sustavâ takozvane *umjetne inteligencije*, o čemu sam već razmišljao u nedavnoj Poruci za Svjetski dan mira, radikalno mijenja također informacije i komunikaciju, a time i neke od temelja građanskog suživota. To je promjena koja zahvaća sve, a ne samo one koji se time profesionalno bave. Ubrzano širenje izvanrednih izuma, čije je

funkcioniranje i čije su mogućnosti većini nas nedokučive, začuđenost koja se kreće od oduševljenosti pa do nesnalaženja, i neizbježno nas suočava s temeljnim pitanjima: što je, dakle, čovjek, koja je njegova specifičnost i kakva će biti budućnost ove naše vrste *homo sapiensa* u eri umjetne inteligencije. Kako ostati u potpunosti ljudi i kako prema dobrom usmjeravati aktualne promjene na području kulture?

Početi od srca

Valja, ponajprije, raščistiti s katastrofičnim tumačenjima i njihovim paralizirajućim učincima. Romano Guardini, promišljajući još prije stotinu godina o tehnologiji i čovjeku, poziva da se ne zauzima krut stav protiv »novog« u nastojanju da se »sačuva jedan lijepi svijet [...] koji je osuđen na nestajanje«. Istodobno, međutim, usrdno i proročki upozorava: »Naše je mjesto u nastojanju. Moramo se u to uključiti, svaki na svome mjestu (...), prijavljujući iskreno uz to, ali pritom nepokolebljivo zadržati osjetljivost za sve što je u njemu destruktivno i neljudsko«, te je zaključio: »Radi se uistinu o pitanjima tehničke, znanstvene i političke naravi, međutim ne može ih riješiti nitko drugi doli sâm čovjek. Mora se oblikovati novi model ljudskosti koji će biti prožet dubokom duhovnošću, novom slobodom i nutrinom.« [1]

U ovoj epohi, koja se izlaže riziku da bude bogata tehnologijom i siromašna ljudskošću, naše promišljanje jednostavno mora započeti od ljudskog srca [2]. Samo usvajajući duhovan način gledanja, samo ako ponovno steknemo mudrost srca, možemo proniknuti i tumačiti tu novost koju sa sobom nosi naše doba i otkriti put do istinski ljudske komunikacije. Srce, biblijski shvaćeno kao sjedište slobode i najvažnijih životnih odluka u životu, simbol je cjelovitosti, jedinstva, ali priziva također osjećaje, želje, snove, ali prije svega srce je unutar nje mjesto susreta s Bogom. Mudrost srca je stoga ona krepost koja nam omogućuje da povežemo cjelinu i dijelove, odluke i njihove posljedice, prednosti i slabosti, prošlost i budućnost, ono *ja* i ono *mi*.

Tu mudrost srca nalaze oni koji je traže i koji je ljube; ona pretječe sve koji je žude i traži sebi dostojne (usp. Mudr 6,12-16). Ona je kod onih koji slušaju savjete (usp. Izr 13,10), koji su poučljivi i proñicava srca (usp. 1 Kr 3,9). Ona je dar Duha Svetoga koji daje gledati stvari Božjim očima, shvatiti povezanosti, situacije, događaje i otkriti njihov smisao. Bez te mudrosti život postaje bezukusan, jer upravo mudrost (*sapientia*) – izraz čiji je koriñjen na latinskom (*sapere*) povezan s okusom (*sapor*) – daje okus životu.

Prilika i prijetnja

Tu mudrost ne možemo očekivati od strojeva. Iako je termin *umjetna inteligencija* sada zamijenjen adekvatnijim pojmom koji se koristi u znanstvenoj literaturi, a glasi strojno učenje (*machine learning*), uporaba riječi *inteligencija* dovodi u zabludu. Strojevi zasigurno imaju nemjerljivo veću sposobnost

od ljudi u pohrani podataka i međusobnom povezivanju, ali na ljudima je, i samo na njima, da odgnetnu njihov smisao. Dakle, ne radi se o tome da se od strojeva traži da bi trebali izgledati kao ljudi. Radi se o tome da se čovjek probudi iz stanja hipnoze, u koju zapada zbog delirija svemoći, smatrajući se potpuno autonomnim i autoreferencijalnim subjektom, koji je lišen svih socijalnih veza i zaboravio je svoju kreaturalnost.

Čovjek, u stvari, oduvijek doživljava da sâm sebi nije dostatan i na sve moguće načine pokušava prevladati svoju ranjivost. Od najranijih pretpovijesnih artefakata, koje koristi kao produžetke svojih ruku, pa preko medija koje koristi kao govorna pomagala, danas smo stigli do najsofisticiranijih strojeva koji mu služe kao pomoć prigodom razmišljanja. No, svaka od tih stvarnosti može biti kontaminirana iskonskom napašću da se postane kao Bog bez Boga (usp. Post 3), željom da se vlastitim silama pribavi ono što, naprotiv, treba prihvatiti kao Božji dar i živjeti u odnosu s drugima.

Ovisno o tome prema čemu mu je srce usmjereno, sve u čovjekovim rukama postaje prilika ili prijetnja. Sâm njegovo tijelo, stvoreno da bude mjesto komunikacije i zajedništva, može postati sredstvo agresije. Jednako tako, svako tehničko proširenje ljudskih sposobnosti može biti sredstvo služenja u ljubavi ili neprijateljske dominacije. Sustavi umjetne inteligencije mogu pridonijeti procesu oslobađanja od neznanja i olakšati razmjenu informacija između različitih naroda i naraštaja. Mogu, primjerice, golemo bogatstvo znanja napisanog u prošlim stoljećima učiniti dostupnim i razumljivim ili pomoći ljudima da komuniciraju na njima nepoznatim jezicima. No, istodobno, mogu biti sredstva *kognitivnog onečišćenja*, preoblikovanja stvarnosti pomoću djelomice ili potpuno lažnih narativa u koje se vjeruje – i koji se šire – kao da su istiniti. Dovoljno je prisjetiti se samo problema dezinformiranja s kojim se godinama nosimo u obliku lažnih vijesti (*fake news*) [3], a koji se danas koristi *deep fakeom*, odnosno kreiranjem i dijeljenjem slika koje djeluju savršeno uvjerljivo, ali su lažne (i meni se dogodilo da budem predmet toga) ili audioporuka koje koriste glas neke osobe govoreći stvari koje ta osoba nikada nije izrekla. Simulacija, na kojoj se temelje ti programi, može biti korisna na nekim određenim područjima, ali postaje izopačena tamo gdje iskrivljuje odnose s drugima i sa samom stvarnošću.

Već u prvom valu umjetne inteligencije, odnosno društvenih medija, shvatili smo njezinu dvozna-

čnost, izravno se osvjedočivši u njezine mogućnosti, ali ujedno i prijetnje i patologije. Druga razina generativne umjetne inteligencije predstavlja neosporan kvalitativan skok. Stoga je važno omogućiti shvatiti, razumjeti i regulirati sredstva koja bi u krivim rukama mogla proizvesti negativne scenarije. Kao i svaki drugi plod ljudskoga uma i ruku, ni algoritmi nisu neutralni. Stoga je prijeko potrebno djelovati preventivno, predlažući modele etičke regulacije kako bi se zaustavile štetne i diskriminatorne, društveno nepravedne, implikacije sustava umjetne inteligencije i kako bi se suprotstavilo njihovoj uporabi za ograničavanje pluralizma, polarizaciju javnog mnijenja ili oblikovanje jednougla. Ponavljam, dakle, svoj apel te pozivam »međunarodnu zajednicu na zajednički rad u cilju usvajanja obvezujućeg međunarodnog ugovora kojim će se regulirati razvoj i korištenje umjetne inteligencije u njezinim različitim oblicima« [4]. No, kao i u svakom ljudskom području, regulacija nije dovoljna.

Rasti u čovjekoljubivosti

Pozvani smo zajedno rasti u čovjekoljubivosti i kao čovječanstvo. Izazov koji se pred nas stavlja sastoji se u tome da učinimo kvalitativan skok kako bismo bili na visini one zadaće koju pred nas stavlja kompleksno, multietničko, pluralističko, multireligijsko i multikulturalno društvo. Na nama je zadatak propitkivati se o teorijskom razvoju i praktičnoj uporabi ovih novih komunikacijskih alata, kao i alata za stjecanje znanja. Velike mogućnosti za ostvarenje dobra idu ukorak s opasnostima da se sve pretvori u apstraktnu kalkulaciju koja ljude svodi na podatke, misao na shemu, iskustvo na slučaj, dobro na profit, a prije svega da na kraju negiramo jedinačnost svake osobe i njezine povijesti, rastajući konkretnost stvarnosti u niz statističkih podataka.

Digitalna revolucija može nas učiniti slobodnijima, ali do toga sigurno neće doći ako nas zarobi u modele danas poznate kao *echo chamber*. U takvim slučajevima, umjesto širenja informacijskog pluralizma, u opasnosti smo da se izgubimo u anonimnoj močvari, zadovoljavajući interese tržišta ili onih koji imaju moć u svojim rukama. Neprihvatljivo je da korištenje umjetne inteligencije dovede do anonimnog razmišljanja, prikupljanja neprovjerenih podataka, kolektivnog gubljenja uredničke odgovornosti. Predstavljanje stvarnosti u velikim skupovima podataka (*big data*), koliko god bili korisni za upravljanje strojevima, implicira značajan gubitak istine o stvarima, što predstavlja prepreku međuljudskoj komunikaciji i prijati ugrozom same ljudskosti.

Informaciju se ne može odvojiti od životnog odnosa: ona podrazumijeva tijelo, postojanje u stvarnosti; zahtijeva umrežavanje ne samo podataka nego i iskustava; zahtijeva lice, pogled, suosjećanje i dijeljenje s drugima.

Mislim na izvješćivanje o ratovima i na onaj *paralelni rat* koji se vodi dezinformacijskim kampanjama. I mislim o tome koliko je izvjestitelja ranjeno ili poginulo na terenu kako bismo mogli vidjeti što su njihove oči vidjele. Jer tek kada iz prve ruke doživimo patnju djece, žena i muškaraca, možemo shvatiti apsurdnost rata.

Korištenje umjetne inteligencije moći će dati pozitivan doprinos na području komunikacija ako se time ne bude obezvrjeđivalo, nego naprotiv podupiralo ulogu novinarstva na tome području; ako se budu vrednovale profesionalnost u komunikaciji, osnažujući odgovornost svakoga komunikatora; ako se svakom čovjeku, koji će biti osposobljen za kritičko vrednovanje, iznova vrati uloga nositelja same komunikacije.

Pitanja za sadašnjost i budućnost

Spontano se, dakle, nameću pitanja: Kako zaštititi profesionalnost i dostojanstvo onih koji rade na komunikacijsko-informacijskom području, kao i korisnika diljem svijeta? Kako zajamčiti interoperabilnost platformi? Kako postići to da poduzeća koja razvijaju digitalne platforme preuzmu na sebe istu odgovornost za ono što distribuiraju i od čega izvlače profit kao i izdavači tradicionalnih medija? Kako možemo učiniti transparentnijima kriterije na kojima se temelje algoritmi za indeksiranje, deindeksiranje i tražilice, koji su kadri veličati, odnosno izbrisati ljude i mišljenja, povijesti i kulture? Kako zajamčiti transparentnost informacijskih procesa? Što učiniti kako bi autorska prava pisanih zapisa bila vidljiva i kako bi se mogao pratiti put do izvora, razgrćući paravan anonimnosti? Kako jasno pokazati prikazuje li slika ili videozapis kakav stvaran događaj, ili je pak riječ o krivotvorini? Kako spriječiti svođenje izvorâ na jedan jedini, na jedinstvenu algoritamski elaboriranu misao? A kako, s druge strane, promovirati okruženje koje će biti pogodno za očuvanje pluralizma i predstavljanje kompleksnost stvarnosti? Kako taj moćan, skup i energetski krajnje zahtjevan alat možemo učiniti održivim? Kako ga učiniti dostupnim i zemljama u razvoju?

Iz odgovora na ta i druga pitanja shvatit ćemo hoće li umjetna inteligencija na kraju dovesti do nastanka novih kasti temeljenih na informacijskoj domi-

naciji, iznjedrujući nove oblike iskorištavanja i ne-jednakosti, ili će, naprotiv, donijeti više jednakosti, promičući točne informacije i promičući svijest o promjeni epohe kojom mi prolazimo, potičući oslušivanje višestrukih potreba ljudi i naroda, u artikuliranom informacijskom i pluralističkom sustavu. S jedne strane vreba sablast novog ropstva, a s druge se nazire ostvarenje slobode; s jedne mogućnost da nekolicina uvjetuje razmišljanje svih, a s druge pak mogućnost da svi sudjeluju u procesima oblikovanja mišljenja.

Odgovor nije utvrđen, ovisi o nama i na nama je da ga pružimo. Na samom je čovjeku da odluči hoće

li postati hrana za algoritme ili će svoje srce hraniti slobodom, srce bez kojega se ne može rasti u mudrosti. Ta mudrost sazrijeva učeći iz povijesti i prihvaćanjem ranjivosti. Ona raste u savezu među naraštajima, onih koji prošlost pamte i onih koji imaju viziju budućnosti. Samo u zajednici raste sposobnost razlučivanja, budnog praćenja, sposobnost gledanja stvari počevši od njihova ispunjenja. Kako ne bismo izgubili svoju ljudskost, tražimo Mudrost koja je prije svega postalog (usp. Sir 1,4), koja, ulazeći u čista srca, čini od ljudi Božje prijatelje i proroke (usp. Mudr 7,27): ona će nam pomoći da sustave umjetne inteligencije usmjerimo prema uistinu ljudskoj komunikaciji.

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 24. siječnja 2024.

FRANJO

[1] *Lettere dal lago di Como (Pisma s jezera Como)*, Brescia ⁵2022., 95-97.

[2] U kontinuitetu s porukama za prethodne svjetske dane društvenih komunikacija, posvećenih sljedećim vidovima: *susretati osobe ondje gdje jesu i kakve jesu* (2021.), *slušati uhom srca* (2022.), *govoriti srcem* (2023.).

[3] »Istina će vas osloboditi« (Iv 8,32). *Fake news i novinarstvo mira. Poruka za LII. svjetski dan sredstava društvene komunikacije*, 2018.

[4] *Poruka za LVII. svjetski dan mira*, 1. siječnja 2024., 8. (IKA)

Poruka pape Franje za Svjetski dan siromaha

Objavljujemo u cijelosti poruku pape Franje za Osmi svjetski dan siromaha koji se slavi 17. studenoga na temu "Molitva siromaha uzdiže se do Boga (usp. Sir 21,5)":

Draga braćo i sestre!

1. Molitva siromaha uzdiže se do Boga (usp. Sir 21,5). U godini posvećenoj molitvi, s obzirom na redovni Jubilej 2025., ovaj izraz biblijske mudrosti posebno je prikladan da nas pripremi za 8. Svjetski dan siromaha koji ćemo slaviti 17. studenog. Kršćanska nada uključuje i sigurnost da naša molitva uzlazi sve do Božjeg lica; ali ne bilo koja molitva, već *molitva siromaha!* Razmišljajmo o toj Riječi i "čitajmo" je na licima i u pričama siromaha koje susrećemo u našim danima, kako bi

molitva postala put zajedništva s njima i dioništvo u njihovoj patnji.

2. *Knjiga Sirahova* na koju se pozivamo nije previše poznata, ali zaslužuje da je se otkrije zbog bogatstva tema koje obrađuje, posebno kad se dotiče odnosa čovjeka s Bogom i svijetom. Njezin autor, Ben Sirah (sin Sirahov), je učitelj, pisar iz Jeruzalema, koji je vjerojatno pisao u 2. stoljeću prije Krista. On je mudar čovjek, duboko ukorijenjen u izraelskoj tradiciji, koji poučava o raznim područjima ljudskog života: od posla do obitelji, od života u dru-

štvu do odgoja mladih. Posvećuje pažnju temama vezanima uz vjeru u Boga i poštivanje Zakona. Hvata se u koštac s teškim pitanjima slobode, zla i Božje pravde, koja su i za nas danas veoma aktualna. Ben Sirah, nadahnut Duhom Svetim, želi svima pokazati put do mudrog i dostojanstvenog života pred Bogom i svojom braćom i sestrama.

3. Jedna od tema kojoj taj sveti pisac posvećuje najviše prostora jest *molitva*. U tome pokazuje veliki žar jer progovara iz svog osobnog iskustva. Doista, nijedan spis o molitvi ne bi mogao biti učinkovit i plodonosan ako ne bi dolazio iz pera onoga koji svaki dan stoji u Božjoj prisutnosti i sluša njegovu Riječ. Ben Sirah izjavljuje da je tražio mudrost u mladosti: »Kad još bijah mladić, prije svojih putovanja molio sam otvoreno za mudrost u molitvama« (*Sir* 51,13).

4. Na tom svom putu traženja otkriva jednu od temeljnih stvarnosti objave, naime, činjenicu da siromasi imaju *povlašteno mjesto u Božjem srcu*, do te mjere da – kad je u pitanju njihova patnja – Bog je »nestrpljiv«¹ sve dok se ne zadovolji pravdu prema njima: »Molitva poniznog prodire kroz oblake i on nema mira dok ona ne dođe do Boga i ne popušta dok ga Svevišnji ne pogleda, pravedno ne presudi i pravdu ne uspostavi. I Gospod neće oklijevati niti će odgađati« (*Sir* 35,17-18). Bog poznaje patnje svoje djece, jer je pažljiv i brižan Otac prema svima. Kao Otac, brine za one koji su najpotrebitiji: siromašne, marginalizirane, patnike, zaboravljene... No, nitko nije isključen iz njegova srca, jer u njegovim očima svi mi smo siromašni i potrebiti. Svi smo prosjaci jer bez Boga bili bismo ništa. Ne bismo ni život imali da nam ga Bog nije dao. Pa ipak, koliko često živimo kao da smo gospodari života ili kao da ga moramo osvojiti! Svjetovni mentalitet traži od pojedinca da bude netko, da postane poznat i uspješan usprkos svemu i svakome, da krši društvena pravila samo kako bi se dokopao bogatstvo. Koje li žalosne iluzije! Sreća se ne postiže gaženjem prava i dostojanstva drugih.

Nasilje izazvano ratovima jasno pokazuje kolika arogancija pokreće one koji se smatraju moćnima pred ljudima, dočim su u Božjim očima jad i bijeda. *Kolike samo nove siromahe iznjedruje ta loša politika koju se vodi oružjem*, kolike nevine žrtve! Ali ne smijemo ustuknuti. Gospodinovi učenici znaju da svaki od tih »malenih«² u sebi nosi utisnuto lice Sina Božjega i do svakog od njih mora doprijeti naša solidarnost i znak kršćanske ljubavi. »Svi kršćanski vjernici i sve zajednice pozvani su biti

Božje oruđe za oslobođenje i promicanje siromašnih tako da se oni mogu potpuno uključiti u društvo. To pretpostavlja da moramo biti pozorni i čuti vapaj siromašnoga i priteći mu u pomoć« (apost. pob. *Evangelii gaudium*, 187).

5. U ovoj godini posvećenoj molitvi, *moramo usvojiti molitvu siromaha i moliti s njima*. To je izazov koji moramo prihvatiti i pastoralno djelovanje koje treba poticati. Jer »je najveća diskriminacija od koje trpe siromašni nedostatak duhovne skrbi. Velika većina siromaha posjeduje posebnu otvorenost vjeri; trebaju Boga, i mi ne smijemo propuštati pružati im njegovo prijateljstvo, njegov blagoslov, njegovu riječ, omogućiti im pristup slavljenju sakramenata i ponuditi im hod rasta i sazrijevanja u vjeri. Povlašteno opredjeljenje za siromašne mora se ponajprije pretočiti u povlašteno i prioritetnu duhovnu skrb« (*ondje*, 200).

Za sve to potrebno je *ponizno srce* koje ima hrabrosti postati srce koje prosi. Srce koje je spremno prepoznati sebe kao siromašno i potrebito. Postoji, naime, veza između siromaštva, poniznosti i povjerenja. Pravi siromah je ponizan, kao što je rekao sveti Augustin: »Siromah nema ništa čime bi se uzoholio, bogataš ima oholost protiv koje mu se valja boriti. Poslušaj me stoga: budi istinski siromašan, budi krepostan, budi ponizan« (*Sermones*, 14,4). Ponizan čovjek nema se čime hvastati i ni na što ne pretendira, zna da ne može računati na samog sebe, nego čvrsto vjeruje da se može osloniti na milosrdnu ljubav Boga, pred kojim stoji poput izgubljenog sina koji se raskajan vraća kući da primi očev zagrljaj (usp. *Lk* 15,11-24). Budući da se siromah nema na što osloniti, dobiva snagu od Boga i sve svoje pouzdanje stavlja u njega. Naime, poniznost rađa povjerenje da nas Bog nikada neće napustiti ili ostaviti bez odgovora.

6. Siromasima koji žive u našim gradovima i dio su naših zajednica, poručujem: nemojte izgubiti tu sigurnost! *Bog je pozoran na svakog od vas i blizu vam je*. On vas ne zaboravlja i nikada to ne bi ni mogao. Svi imamo iskustvo molitve koja je naizgled ostala neuslišana. Ponekad tražimo da budemo oslobođeni neke bijede koja nam zadaje patnju i poniženje, a Bog kao da ne čuje naš vapaj. No, Božja šutnja ne znači da ne mari za našu patnju, nego, radije, sadrži riječ koju treba prigrliti s povjerenjem, prepustajući se njemu i njegovoj volji. Ponovno je Sirah taj koji to svjedoči: »Božji će sud biti naklonjen siromahu« (usp. 21,5). Iz siromaštva, dakle, može poteći pjesma istinske nade. Sjetimo se da

»kada je duhovni život zaokupljen isključivo vlastitim interesima i brigama, u njemu nema više prostora za druge, nema mjesta za siromašne, Božji se glas više ne sluša, ne uživa se više slatka radost njegove ljubavi, ne osjeća se zanos za činjenjem dobrih djela. [...] to nije život u Duhu koji izvire iz srca Krista uskrsloga« (apost. pob. *Evangelii gaudium* 2).

7. *Svjetski dan siromaha* sad je već postao događaj za sve crkvene zajednice. To je pastoralna prilika koju se ne smije podcijenjivati jer potiče svakog vjernika da sluša molitve siromaha i da postane svjestan njihove prisutnosti i potreba. To je povoljna prilika za provedbu inicijativa koje konkretno pomažu siromašnima kao i za prepoznavanje i pružanje podrške mnogobrojnim volonterima koji se s velikom ljubavlju posvećuju onima koji su u najvećoj potrebi. Moramo zahvaliti Gospodinu za one koji se stavljaju na raspolaganje za slušanje i pružanje podrške najsiromašnjima. Riječ je o svećenicima, posvećenim osobama i vjernicima laicima koji svojim svjedočenjem postaju Božji glas koji odgovara na molitve onih koji mu se obraćaju. Zid šutnje se, dakle, razbija svaki put kad se brata u potrebi dočeka i zagrlji. Siromasi nas još mnogo toga imaju za naučiti, jer u kulturi koja je u središte stavila bogatstvo i nerijetko žrtvuje dostojanstvo ljudi na oltaru materijalnih dobara, oni plivaju protiv struje, ističući da je za život bitno nešto sasvim drugo.

Molitva stoga nalazi potvrdu svoje vjerodostojnosti u ljubavi, koja postaje susret i blizina. *Ako se molitva ne pretoči u konkretno djelovanje, ona je uzaludna*; jer je »vjera bez djela mrtva« (*Jak 2, 26*). No, *ljubavi bez molitve prijati opasnost da se pretvori u puku filantropiju koja brzo usahne*. »Bez molitve, koju se svakodnevno živi s vjernošću, naše djelovanje postaje isprazno, gubi duboki smisao, svodi se na puki aktivizam koji nas, na kraju, ostavlja nezadovoljnima« (Benedikt XVI., *Kateheza*, 25. travnja 2012.). Moramo umaći toj napasti i uvijek biti budni sa snagom i postojanošću koja dolazi od Duha Svetoga, koji je darivatelj života.

8. U tom kontekstu lijepo je prisjetiti se svjedočanstva *Majke Terezije iz Kolkate*, žene koja je dala svoj život za siromahe. Ta je svetica neprestano ponavljala da je *molitva mjesto iz kojega crpi snagu i vjeru* za svoje poslanje služenja siromasima. Kada je 26. listopada 1985. govorila na Općoj skupštini UN-a,

pokazujući svima kronicu koju je uvijek imala u ruci, rekla je: »Ja sam samo siromašna časna sestra koja moli. Kad molim, Isus ulijeva svoju ljubav u moje srce i ja je idem davati svim siromasima koje susrećem na svom putu. Molite i vi! Molite i počete primjećivati siromahe koji su oko vas. Možda na istom katu zgrade u kojoj živite. Možda i u vašim domovima ima onih koji čekaju vašu ljubav. Molite i oči će vam se otvoriti, a srce se ispuniti ljubavlju.«

I kako se ne prisjetiti ovdje, u gradu Rimu, sv. Benedikta Josipa (Benedetto Giuseppe) Labrea (1748.-1783.), čije tijelo počiva i časti se u župnoj crkvi Santa Maria ai Monti. Kao hodočasnik iz Francuske u Rim, odbačen od mnogih samostana, posljednje je godine života proveo kao puki siromah, provodeći mnoge sate u molitvi pred Presvećim Sakramentom, uz kronicu, moleći brevijar, čitajući Novi zavjet i »*Nasljeduj Krista*«. Nije imao čak ni sobicu u kojoj bi stanovao, obično je spavao u kutu ruševina Koloseja, kao "Božji skitnica", čineći svoj život neprestanom molitvom koja se uzdizala njemu.

9. Dok se približavamo Svetoj godini, potičem sve da postanu hodočasnici nade, postavljajući opipljive znakove za bolju budućnost. Ne zaboravimo čuvati »male znakove ljubavi« (apost. pob. *Gaudete et exsultate*, 145): zastati, približiti se, pružiti mali znak pažnje, osmijeh, dodir, riječ utjehe... Te geste ne mogu improvizirati. One, radije, zahtijevaju svakodnevnu vjernost, često skrivenu i tihi, ali osnaženu molitvom. U ovom vremenu, kad pjesma nade kao da ustupa mjesto buci oružja, vapaju tolikih nevinih ranjenih i šutnji bezbrojnih žrtava rata, uputimo Bogu svoju molitvu za mir. Siromašni smo mirom pa pružimo stoga ruke da ga primimo kao dragocjeni dar i istodobno ga predano nastojmo ponovno izgraditi u svakodnevnom životu.

10. U svim smo okolnostima pozvani biti *prijatelji siromaha*, slijedeći stope Isusa koji je uvijek bio solidaran s najmanjima. Neka nas na tom putu prati zagovor Presvete Majke Božje, koja nam je, ukazavši se u Banneuxu, ostavila poruku koju ne smijemo zaboraviti: »Ja sam Djevica siromahâ«. Njoj, koju je Bogu pogledao zbog njezina poniznog siromaštva i koja je svojom poslušnošću postigla velika djela, povjeravamo svoju molitvu, uvjereni da će se uzdići do Neba i biti uslišana.

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 13. lipnja 2024., spomen svetog Antuna Padovanskog, zaštitnika siromahâ.

FRANJO
(IKA)

Uskrsna poruka pape Franje

Papa Franjo uputio je na svetkovinu Uskrsa 31. ožujka poruku uz blagoslov Urbi et orbi, gradu i svijetu koju prenosimo u cijelosti.

Draga braćo i sestre, sretan vam Uskrs!

Danas u čitavom svijetu odjekuje navještaj koji je prije dvije tisuće godina krenuo iz Jeruzalema: „Isus Nazarećanin, raspeti, uskrsnu!“ (usp. Mk 16,6).

Crkva ponovno proživljava čuđenje ženâ koje su u zoru prvoga dana u tjednu pošle na grob. Na Isusov je grob bila navaljena velika kamena gromada. Tako i danas teške, preteške kamene gromade zatvaraju nadu čovječanstva: gromada rata, gromada humanitarnih kriza, gromada kršenja ljudskih prava, gromada trgovine ljudima i druge još. I mi, poput žena Isusovih učenica, pitamo se među sobom: „Tko će nam otkotrljati to kamenje?“ (usp. Mk 16,3).

I evo otkrića na uskrsno jutro: kamen, taj tako veliki kamen, već je bio otkotrljan. Čuđenje žena je i naše čuđenje: Isusov je grob otvoren i prazan! Odatle sve kreće. Kroz taj prazni grob prolazi novi put, put koji nitko od nas nije mogao otvoriti, nego samo Bog: put života usred smrti, put mira usred rata, put pomirenja usred mržnje, put bratstva usred neprijateljstva.

Braćo i sestre, Isus Krist je uskrsnuo, samo On je u stanju ukloniti kamenje kojim je zakrčen put prema životu. Štoviše, On sâm, Živi, jest Put: Put života, mira, pomirenja, bratstva. On nam otvara, ljudski gledano nemoguć prolaz, jer samo On uzima grijeh svijeta i oprašta naše grijehe. Jer bez Božjeg oprostjenja taj se kamen ne može ukloniti. Bez oprostjenja grijehâ nema izlaza iz zatvorenosti, predrasuda, uzajamnih sumnjičenja, umišljenosti u kojoj se uvijek samog sebe oslobađa a druge optužuje. Samo Krist Uskrsli, dajući nam oprostjenje grijehâ, otvara put za obnovljeni svijet.

Samo On nam otvara vrata života, ona vrata koja neprestano zatvaramo ratovima koji se šire svijetom. Svoj pogled danas prije svega upravljamo prema Svetom gradu Jeruzalemu, tom svjedoku otajstva Isusove muke, smrti i uskrsnuća i prema svim kršćanskim zajednicama u Svetoj Zemlji.

U mislima su mi ponajprije žrtve mnogih sukoba koji se trenutno vode u svijetu, počevši od ratova u Izraelu i Palestini, kao i u Ukrajini. Neka Uskrsli Krist otvori put mira za izmučena stanovništva tih

krajeva. Pozivajući na poštivanje načelâ međunarodnog prava, izražavam nadu u opću razmjenu svih zarobljenika između Rusije i Ukrajine po principu „svi za sve“!

Nadalje, ponovno apeliram da se zajamči mogućnost pristupa humanitarnoj pomoći u Gazi i ponavljam svoj poziv da se odmah pusti na slobodu taoce otete 7. listopada prošle godine kao i na trenutni prekid vatre u Pojasu Gaze.

Ne dopustimo da trenutna neprijateljstva imaju ozbiljne posljedice na ionako iscrpljeno civilno stanovništvo, a poglavito na djecu. Koliko patnje vidimo u očima djece: ta djeca u zemljama u kojima se vodi rat zaboravila su se smijati. Svojim nas pogledom pitaju: zašto? Zašto tolika smrt? Zašto toliko razaranja? Rat je uvijek apsurd, rat je uvijek poraz! Ne dopustimo da nad Europom i Sredozemljem pušu sve jači vjetrovi rata. Ne smije se podleći logici oružja i ponovnog naoružavanja. Mir se nikada ne gradi oružjem, nego ispruženim rukama i otvorenim srcima.

Braćo i sestre, ne zaboravimo Siriju, koja već četrnaest godina trpi posljedice dugotrajnog i razornog rata. Toliki mrtvi i nestali, toliko siromaštvo i razaranja čekaju odgovor od svih, uključujući i međunarodnu zajednicu.

Pogled mi je danas na poseban način upravljen prema Libanonu, u kojem već dulje vrijeme traje blokada institucijâ i duboka ekonomska i društvena kriza, koju sad dodatno pogoršavaju neprijateljstva na granici s Izraelom. Neka Uskrsli utješi ljubljani libanonski narod i podupre cijelu zemlju u njezinu pozivu da bude zemlja susreta, suživota i pluralizma.

Posebno mi je u mislima Zapadni Balkan, gdje se čine značajni koraci prema integraciji u europski projekt: etničke, kulturne i vjerske razlike ne smiju biti uzrokom podjele, nego trebaju postati izvorom bogatstva za čitavu Europu i čitav svijet.

Isto tako potičem razgovore između Armenije i Azerbajdžana da se, uz pomoć međunarodne zajednice, uzmogne nastaviti dijalog, pomoći raseljenima, poštivati bogomolje raznih vjerskih konfesija i što prije doći do konačnog mirovnog sporazuma.

Neka Uskrsli Krist otvori put nade osobama koje u ostalim dijelovima svijeta trpe nasilja, sukobe, prehrambenu nesigurnost, kao i posljedice klimatskih promjena. Neka podari utjehu žrtvama svih oblika terorizma. Molimo za one koji su izgubili život i molimo za pokajanje i obraćenje počiniteljâ tih zločina.

Neka Uskrsli bude na pomoć narodu Haitija kako bi što prije prestala nasilja koja razdiru i izazivaju krvoproliće u toj zemlji kako bi mogla napredovati na putu demokracije i bratstva.

Neka udijeli utjehu Rohindžama, pogođenima teškom humanitarnom krizom, i otvori put pomirenja u Mjanmaru koji već godinama razdiru unutarnji sukobi, kako bi se jednom zasvagda odbacilo svaku logiku nasilja.

Neka Gospodin otvori put mira na afričkom kontinentu, posebno za napaćeno stanovništvo u Sudanu i cijeloj regiji Sahel, na Rogu Afrike, u regiji Kivu u Demokratskoj Republici Kongu i u pokrajini Capo Delgado u Mozambiku i neka dade da prestane dugotrajna suša kojom su pogođena velika područja i koja izaziva neimaštinu i glad.

Neka Uskrsli obasja svojim svjetlom migrante i one koji prolaze kroz razdoblje ekonomskih teškoća, pružajući im utjehu i nadu u trenutku njihove potrebe. Neka Krist vodi sve ljude dobre volje da se ujedine u solidarnosti, kako bi se zajedno suočili

s mnogim izazovima koji se nadvijaju nad najsiromašnije obitelji u njihovoj potrazi za boljim životom i srećom.

Na ovaj dan, u kojem slavimo život koji nam je darovan u uskrsnuću Sina, sjetimo se beskrajne Božje ljubavi prema svakom od nas: ljubavi koja nadilazi svaku granicu i svaku slabost. A ipak, kako se često prezire dragocjeni dar života. Kolika djeca ne mogu ni ugledati svjetlo? Koliko ih umire od gladi ili su lišena osnovnih lijekova ili su žrtve zlostavljanjâ i nasiljâ? Kolikim se životima trguje zbog sve veće trgovine ljudima?

Draga braćo i sestre, na dan u kojem nas je Krist oslobodio ropstva smrti, pozivam sve one s političkom odgovornošću da ne štete napore u borbi protiv pošasti trgovine ljudima, radeći neumorno na razbijanju mreže izrabljivanja, te donesu slobodu svima onima koji su njezine žrtve. Neka Gospodin utješi njihove obitelji, poglavito one koji sa zebnjom iščekuju vijesti o svojim dragima, jamčeći im utjehu i nadu.

Neka uskrsno svjetlo prosvijetli naše pameti i obrati naša srca da postanemo svjesni vrijednosti svakog ljudskog života, koji treba prihvatiti, štiti i ljubiti.

Sretan Uskrs svima!

(IKA)

Priopćenje s 89. redovitog zasjedanja Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine

Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine održala je, 20. i 21. ožujka 2024. u prostorijama Biskupskog ordinarijata u Mostaru svoje 89. redovito zasjedanje pod predsjedanjem nadbiskupa metropolita vrhbosanskog i apostolskog upravitelja Vojnog ordinarijata u BiH mons. Tome Vukšića, predsjednika BK-a BiH. Sudjelovali su svi članovi BK BiH te delegati: Hrvatske biskupske konferencije mons. Zdenko Križić, nadbiskup metropolit splitsko-makarski, i Talijanske biskupske konferencije mons. Domenico Cornacchia, biskup talijanske biskupije Molfetta-Ruvo-Giovinazzo-Terlizzi. Budući da je apostolski nuncij u BiH i Crnoj Gori nadbiskup Francis Assisi Chullikatt spriječen službenim obvezama u Crnoj Gori, njegovu poruku biskupima prenio je tajnik Apostolske nuncijature mons. Javier Camañes Forés.

Predsjednici Vijeća i Komisija BK-a BiH te Tajništva i Katoličke tiskovne agencije podnijeli su izvješća o radu u 2023. Budući da ove godine većini članova ističe mandat, biskupi zahvaljuju svim članovima spomenutih tijela za njihov doprinos.

U izvješću o radu Komisije za nauk vjere spomenuti su dokumenti koje je Dikasterij za nauk vjere objavio u posljednje vrijeme. Konstatirano je da tijekom prošle godine nije postojao razlog radi kojega bi ova Komisija morala reagirati.

Nakon što su saslušali izvješće o radu Vijeća za medije BK BiH u prošloj godini, biskupi su dali potporu da i ubuduće obilježavanje Dana sredstava društvenoga priopćivanja u Bosni i Hercegovini bude u posljednju nedjelju rujna te da središnje Euharistijsko slavlje bude svake godine u drugoj biskupiji. Zahvaljuju svima koji su dali svoj doprinos na prošlogodišnjem središnjem obilježavanju Dana medija u katedralnoj župi u Trebinju. Zahvalni su i članovima *Stručnog tijela za prijenos liturgijskih slavlja* BK-a BiH za izradu godišnjeg kalendara najvažnijih crkvenih događanja u biskupijskim zajednicama u BiH.

U godišnjem izvješću Vijeća za ekumenizam i dijalog među religijama i kulturama BK-a BiH pose-

zna pažnja posvećena je temama ekumenizma i sinodalnog hoda i temi duhovnog ekumenizma s pravoslavicima i ljudskom bratstvu s muslimanima kod katolika u BiH tijekom prošle godine. U tom duhu biskupi podsjećaju da „*svi završni dokumenti Kontinentalnih skupština ističu bliski odnos između sinodalnosti i ekumenizma*“ te da su „*i sinodalnost i ekumenizam ukorijenjeni u krsnom dostojanstvu cijelog Božjeg naroda*“. *Pridružuju se pozivu „na obnovljeno zalaganje na temelju vizije misionske sinodalne Crkve*“.

Saslušavši godišnje izvješće o radu Vijeća za katehezu i novu evangelizaciju, biskupi i ovom prigodom ističu važnost i nužnost sustavne župne kateheze kao odgoja za pripadnost Crkvi i župno zajedništvo. Zahvaljuju svim pastoralnim djelatnicima i svim vjeroučiteljima i vjeroučiteljicama za njihov trajni doprinos učenju i odgoju djece i mladih u vjeri.

Biskupi su upoznati i s radom Vijeća za kler i sjemeništa. Prihvatili su prijedlog da na 11. Međudekanskom susretu u Bosni i Hercegovini, koji će se održati 18. travnja 2024. u Nadbiskupijskom sjemeništu „Petar Barbarić“ u Travniku, središnja tema bude: „Svećenik i misionarska preobrazba Crkve“. Također pozivaju sve štovatelje časnog slugu Božjega Petra Barbarića da na svetkovinu Duhova, 19. svibnja 2024. u 18 sati, u sjemenišnoj crkvi u Travniku, sudjeluju na Euharistijskom slavlju u povodu 150. obljetnice njegova rođenja.

Nakon što su upoznati s prošlogodišnjim djelovanjem Vijeća za obitelj Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine i Vijeća za laike BK-a BiH te Odbora za mlade pri ovom Vijeću, biskupi pozivaju sve obitelji, a posebno bračne parove koji obilježavaju svoje obljetnice, da na Obiteljski dan, 28. srpnja 2024. u župnoj crkvi Svete Obitelji na Kupresu ili u svojim župnim i drugim crkvama zahvale Bogu za sve primljene darove i mole za rast obiteljskog zajedništva. Zahvaljuju biskupijskim i svim drugim povjerenicima za mlade te svim pastoralnim djelatnicima za njihov rad sa studentima, srednjoškolcima i mladima uopće te pozivaju mladiće i djevojke iz svojih biskupijskih zajednica da

budu dionici 12. susreta hrvatske katoličke mladeži, 4. svibnja 2024. u Gospiću.

Saslušavši godišnje izvješće o radu Pedagoškog vijeća katoličkih škola za Europu, biskupi su izrazili zahvalnost svima uključenima u rad ovih škola u kojima se obrazuju i odgajaju novi naraštaji. Zabrinuti zbog sve manjeg broja djece u Bosni i Hercegovini, ne samo u katoličkim nego i u svim drugim obiteljima pa tako i u školama, pozivaju svoje vjernike na molitvu i otvorenost prema životu, a sve strukture društva na rad oko stvaranja svih potrebnih preduvjeta za potporu obiteljima i obnovu obiteljskog zajedništva.

Nakon što su upoznati s radom Vijeća za liturgiju i Komisije „Justitia et pax“, biskupi zahvaljuju svim članovima ovih tijela i dosadašnjem predsjedniku mons. Franji Komarici, biskupu banjolučkom u miru, za njihov rad na liturgijskom planu i na planu zauzimanja za pravdu i mir. Dogovorili su da predsjedanje spomenutim tijelima preuzme novi biskup banjolučki mons. Željko Majić.

Biskupi su upoznati i s djelovanjem Papinskih misijskih dijela u BiH i Misijske središnjice u Sarajevu. Raduje ih otvorenost brojnih pastoralnih djelatnika i članova biskupijskih zajednica za rad na pomaganju misija i misionara molitvom i uključivanjem u razne misijske akcije.

Saslušavši izvješće o radu Tajništva BK-a BiH, biskupi zahvaljuju svima koji su uključeni u njegov rad na čelu s generalnim tajnikom Ivom Tomaševićem kojemu tijekom ljeta 2024. godine istječe mandat pa će do tada izabrati njegova nasljednika na toj službi.

Nakon što su upoznati s djelovanjem Katoličke tiskovne agencije BK-a BiH, biskupi zahvaljuju njezinim djelatnicima, ali i svima koji u brojnim katoličkim i drugim medijima uprisutnjuju život i djelovanje Crkve u Bosni i Hercegovini kao i svima koji gaje otvorenost za suradnju na dobro katolika i svih ljudi u ovoj zemlji.

U skladu sa smjericama mjerodavnih tijela Svete Stolice, biskupi su dogovorili tijekom svoga službe-

nog pohoda Svetom Ocu i tijelima Rimske kurije poznatom pod nazivom „ad limina Apostolorum“ (na apostolske pragove), koji će trajati od 3. do 8. svibnja 2024. Također su dogovorili da će u subotu, 4. svibnja 2024. u 18 sati slaviti Svetu misu u crkvi Aracoeli u Rimu u kojoj se nalazi grob Katarine Kosača-Kotromanić, supruge bosanskog kralja kralja Stjepana Tomaša i pretposljednje bosanske kraljice u povodu 600. obljetnice njezina rođenja. Već sada pozivaju sve Hrvate katolike, a posebno članove svojih biskupijskih zajednica koji se nalaze u Rimu ili će tih dana biti na hodočašću u ovom gradu, da se pridruže Euharistijskom slavlju i molitvi za Domovinu. Također potiču na molitvu da ovaj pohod crkvenih pastira bude na blagoslov svim članovima partikularnih Crkava i svih ljudi u Bosni i Hercegovini.

Pošto su razmotrili smjernice Dikasterija za evangelizaciju u vezi s proslavom Jubileja 2025. godine, biskupi potiču sve članove svojih biskupijskih zajednica da, u skladu s pozivom pape Franje, intenziviraju molitve za milosna događanja i iskustvo Božje nade kroz brojna hodočašća i druge inicijative u okviru predstojećeg Jubileja. Također potiču sve razine crkvenog života i djelovanja da se molitveno i na druge načine uključuju u događanja na razini biskupijskih zajednica i sveopće Crkve.

Biskupi i ovom prigodom daju potporu početku pregovora i pristupanju Bosne i Hercegovine Europskoj uniji uvjereni da će to ponajprije doprinijeti očuvanju tako dragocjenog mira na ovim prostorima. Također su uvjereni da će to biti za boljitak svih ljudi u Bosni i Hercegovini pa tako i za ostanak u njoj što većeg broja, posebno mladih ljudi te povratak onih koji, nakon iskustva boravka u inozemstvu, svoju budućnost žele graditi tamo gdje su se rodili i rasli.

Biskupi su, 19. ožujka 2024., na svetkovinu Sv. Josipa, zaštitnika Mostarsko-duvanjske biskupije, sudjelovali na zajedničkom Euharistijskom slavlju u mostarskoj katedrali Marije Majke Crkve. Predsjedao je i prigodnu propovijed uputio nadbiskup Zdenko Križić.

Mostar, 21. ožujka 2024.
Tajništvo BK BiH

Priopćenje s XXVI. zajedničkog zasjedanja HBK-a i BK-a BiH

Članovi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine i Hrvatske biskupske konferencije, 13. ožujka u biblioteci Nadbiskupske rezidencije u Sarajevu održali su svoje 26. redovito zasjedanje pod predsjedanjem nadbiskupa metropolita vrhbosanskog i apostolskog upravitelja Vojnog ordinarijata u BiH mons. Tome Vukšića, predsjednika BK-a BiH, i nadbiskupa metropolita zagrebačkog mons. Dražena Kutleše, predsjednika HBK-a.

Na zasjedanju su također sudjelovali svi članovi BK-a BiH iz Banje Luke i Mostara, a na početku se pridružio i nadbiskup vrhbosanski u miru kardinal Vinko Puljić. Sudjelovali su i svi aktivni nadbiskupi i biskupi Hrvatske biskupske konferencije uključujući i jednog biskupijskog upravitelja.

Na početku zasjedanja pridružio se i apostolski nuncij u BiH nadbiskup Francis Assisi Chullikatt koji je u svom obraćanju, između ostalog kazao da su zajednički susreti dviju biskupskih konferencija uvijek lijepa i dragocjena prigoda za definiranje mogućih prijedloga za zajedničke pastoralne planove, ali i osobito aktualni u kontekstu sinodalnosti koju Sveti Otac snažno podupire. Istaknuo je da upravo toga dana pada jedanaesta obljetnica izbora pape Franje te potaknuo sve na molitvu za nastavak Petrove službe na dobro sveopće Crkve.

Nakon što su upoznati s radom Vijeća HBK-a i BK-a BiH za hrvatsku inozemnu pastvu, biskupi su saslušali prikaz godišnjeg izvješća o djelovanju Ravnateljstva za Hrvate u inozemstvu u 2023. Doneseni su podaci o stanju hrvatske inozemne pastve koja obuhvaća 181 hrvatsku katoličku župu, misiju, zajednicu ili centar u kojima djeluje ukupno 186 dijecezanskih i redovničkih svećenika. Također su upoznati s personalnim promjenama, potrebama, događanjima, planiranim aktivnostima i financijskim stanjem. I ovom prigodom izražavaju zahvalnost svima koji su aktivno uključeni u pastoralnu skrb Hrvata katolika u brojnim zemljama svijeta. Zahvalili su i nacionalnom ravnatelju Dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu vlč. Tomislavu Markiću te ga izabrali na novi petogodišnji mandat.

Biskupi su saslušali izvješće o službenom pohodu predsjedatelja Biskupskog povjerenstva Papi-

nskom hrvatskom zavodu Sv. Jeronima u Rimu sredinom siječnja 2024. Zahvaljuju Upravi, djelatnicima i svim stanovnicima ovog Zavoda u kojem se trenutno nalaze 23 svećenika: Đakovačko-osječke, Zagrebačke, Vrhbosanske, Splitsko-makarske, Riječke i Zadarske nadbiskupije te Varaždinske, Sisačke, Bjelovarsko-križevačke i Požeške biskupije te Križevačke eparhije koji studiraju na devet crkvenih (sve)učilišta u Rimu.

Nakon što su saslušali izvješće o akciji koju, u skladu s odlukom HBK-a, provodi Hrvatski Caritas pod nazivom Tjedan solidarnosti s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini, članovi BK-a BiH zahvalili su svima koji na bilo koji način doprinose da članovi biskupijskih zajednica i brojni drugi ljudi u potrebi u BiH na konkretan način osjete blizinu i potporu Crkve i ljudi u Hrvatskoj. Posebno ih raduje da u posljednje vrijeme ta potpora raste. Zahvaljuju i svim medijima koji u svemu daju svoj važan doprinos.

Saslušavši izvješća predsjednika Biskupske komisije za liturgiju HBK-a i dosadašnjeg predsjednika Vijeća za liturgiju BK-a BiH, biskupi su izrazili posebnu zahvalnost svim stručnim osobama koje već duže vrijeme marljivo rade na novom prijevodu Rimskog misala. Također su upoznati s djelovanjem Hrvatskog instituta za liturgijski pastoral.

Biskupi su pobliže upoznati i s radom Vijeća HBK-a za misije. Raduje ih dobra suradnja Nacionalnih uprava u Zagrebu i Sarajevu te svih dijecezanskih ravnatelja. Zahvalni su njima i brojnim djelatnicima i djelatnicama u pastoralu, a na osobit način vjernicima koji molitvom i svojom konkretnom potporom pomažu svećenicima, redovnicima, redovnicama i sve većem broju vjernika laika aktivnih u misijama u brojnim zemljama širom svijeta.

Predsjednici Vijeća za sjemeništa i duhovna zvanja HBK-a i Vijeća za kler i sjemeništa BK-a BiH upoznali su biskupe s radom ovih tijela na usklađivanju dokumenta o svećeničkom odgoju i obrazovanju poznatom pod latinskim nazivom *Ratio fundamentalis institutionis sacerdotalis*. Biskupi su izrazili suglasnost da bude izrađen zajednički dokument za obje biskupske konferencije te dali potrebne smjernice.

Biskupi su saslušali prijedloge za uključivanje biskupijskih zajednica na područje obje biskupske konferencije u proslavu Svete godine 2025. Pozivaju sve svoje vjernike da se, u skladu s poticajima Svetoga Oca, tijekom ove godine uključe u njezinu pripremu ponajprije na molitveni način. Također su razmotrili prijedloge za obilježavanje 1100. obljetnice nacionalnih splitskih crkvenih sabora u vrijeme hrvatskog kralja Tomislava i dali potrebne smjernice.

Biskupi su izrazili podršku zaštiti hrvatskih manjina po svijetu među kojima su i Hrvati na Kosovu. Oni su Katoličkoj Crkvi dali dva blaženika – bl. Serafina Glasnovića Kodića i bl. Antona Muzića.

Raduju se širenju štovanja prema njima i najavi skorog dovršetka procesa za beatifikaciju fra Alojzija Palića. Također, daju potporu čuvanju uspomena i na njihovu hrvatsku narodnu pripadnost.

Biskupi su, 12. ožujka 2024., uz sudjelovanje Božjega naroda, slavili svetu misu u katedrali Srca Isusova u Sarajevu. Euharistijsko slavlje predvodio je nadbiskup Vukšić, a prigodnu propovijed uputio apostolski nuncij Chullikatt. Također su, 13. ožujka 2024. slavili euharistiju u kapelici Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa uz sudjelovanje bogoslovne zajednice. Predsjedao je i propovijedao nadbiskup Dražen Kutleša.

Sarajevo, 13. ožujka 2024.
(Tajništva BK-a BiH i HBK-a)

Biskupi BK-a BiH u posjetu „Ad limina Apostolorum“

U večernjim satima, 8. svibnja 2024. biskupi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine završili su svoj pohod poznat pod latinskim nazivom „Ad limina Apostolorum“ (apostolskim pragovima) u Rimu koji su započeli, u petak 3. svibnja 2024., slavljem svete mise na grobu apostola Petra u bazilici koja je njemu posvećena. Tijekom spomenutog pohoda primio ih je papa Franjo, a posjetili su i 15 njegovih najbližih suradnika, pročelnika Dikasterija (odjela, ureda) koji su mjerodavni za različita područja crkvenoga života. Prije svoga pohoda pozvali su sve, a posebno župne zajednice u svojim biskupijama, „da svojim, zajedničkim i pojedinačnim, molitvama prate ovaj pohod kako bi, uz blagoslov Božje providnosti, donio plodove koji će biti na slavu Božju, korisni za napredak Crkve i za dobro svih njezinih članova.“

Na pohodu „ad limina“ sudjelovali su aktivni članovi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine; mons. Tomo Vukšić nadbiskup metropolit vrhbosanski i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata BiH, predsjednik BK-a BiH, zatim mons. Petar Pa-

lić, biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski, potpredsjednik BK-a BiH, te mons. Željko Majić, biskup banjolučki, i mons. Marko Semren, pomoćni biskup banjolučki. U njihovoj pratnji bio je generalni tajnik Ivo Tomašević. Biskupi su Svetom Ocu prenijeli izraze blizine i sinovske odanosti biskupa u miru: nadbiskupa vrhbosanskog u miru kardinala Vinka Puljića, biskupa u miru iz Banje Luka i Mostara mons. Franje Komarice i mons. Ratka Perića te pomoćnog biskupa vrhbosanskog u miru mons. Pere Sudara. Tijekom pohoda u svim Dikasterijima, nakon međusobnog predstavljanja sudionika pojedinog susreta, u temu bi sa strane Biskupske konferencije BiH uveo onaj biskup koji je kao predsjednik pojedinog vijeća ili komisije zadužen za određeno područje crkvenog djelovanja. Većina ureda Rimske kurije nalazi se u zgradama pokraj Trga Sv. Petra.

U radnom dijelu pohoda „ad limina“, biskupi su posjetili većinu tijela Rimske kurije, a vrhunac je bila audijencija kod Svetog Oca pape Franje, u ponedjeljak 6. svibnja 2024. Biskupi su mu prenijeli

izraze molitvene i svake druge potpore članova svojih biskupijskih zajednica. U vrlo lijepom i opuštenom ozračju Sveti Otac se oko sat i pol zadržao s biskupima koji su ga upoznali sa stanjem u svojim biskupijskim zajednicama, ali i u društvu u cjelini. Papa Franjo se zanimao i za neke pojediniosti iz čega je bilo vidljivo da dobro poznaje prilike u Bosni i Hercegovini.

Vrlo otvoren i bratski susret biskupi su imali u Državnom tajništvu Svete Stolice gdje ih je primio kardinal Pietro Parolin, a u razgovoru je sudjelovao i tajnik Svete Stolice za odnose s državama i međunarodnim organizacijama nadbiskup Paul Richard Gallagher te suradnici. Poslije uvodnih riječi nadbiskupa Tome Vukšića uslijedio razgovarali su o stanju u Crkvi i u društvu u Bosni i Hercegovini.

Prvoga dana, u petak, 3. svibnja biskupi su najprije pohodili Dikasterij za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života gdje ih je primio prefekt kardinal João Braz de Aviz sa suradnicima ističući da je za njega osobno i za sve u Dikasteriju pohod biskupa „ad limina“ prelijepo iskustvo vjere. Uvodnu riječ u ime BK-a BiH uputio je nadbiskup Vukšić.

Istoga dana u sjedištu Dikasterija za kler članove BK-a BiH primio je prefekt kardinal Lazzaro You Heung-sik sa suradnicima. Uvodnu riječ uputio je predsjednik Vijeća za kler i sjemeništa BK-a BiH biskup Petar Palić.

Dana 3. svibnja biskupi su pohodili također Dikasterij za kulturu i obrazovanje gdje ih je srdačno primio prefekt kardinal José Tolentino Calaça de Mendonça sa suradnicima. Uvodnu riječ uputio je predsjednik Vijeća za katehezu i novu evangelizaciju BK-a BiH biskup Petar Palić

Posebno zanimljiv susret biskupi su imali u ponedjeljak, 6. svibnja u sjedištu Dikasterija za kauze svetaca gdje im je domaćin bio prefekt kardinal Marcello Semeraro. Uvodnu riječ uputio je nadbiskup Tomo Vukšić koji je naveo sve osobe s područja krajevne Crkve u Bosni i Hercegovini za koje je pokrenuta kauza za proglašenje blaženim i svetim. Kardinal Semeraro i suradnici upoznali su biskupe s tijekom svakog pojedinog procesa te dali potrebne smjernice.

Biskupi su, prema njihovu vlastitom izboru, pohodili i sjedište Papinskoga vijeća za međureligijski dijalog gdje ih je primio kardinala Miguel Angela Ayuso Guixot sa suradnicima. Uvodnu riječ na tu temu uputio je predsjednik Vijeća za ekumenizam

i dijalog među religijama i kulturama BK-a BiH biskup Petar Palić.

U utorak, 7. svibnja biskupi su najprije posjetili Dikasterij za biskupe gdje im je domaćin bio prefekt nadbiskup Robert Prevost sa suradnicima. Uvodnu riječ uputio je nadbiskup Vukšić.

Istoga dana biskupi su posjetili Dikasterij za bogoslovje gdje ih je ljubazno primio nadbiskup tajnik Vittorio Francesco Viola sa suradnicima. Uvodnu riječ uputio je predsjednik Vijeća za liturgiju biskup Željko Majić.

Prefekt Dikasterija za promicanje cjelovitoga ljudskog razvoja kardinal Michael Czerny s timom suradnika primio je biskupe iz Bosne i Hercegovine, a uvodnu riječ uputio je biskup Željko Majić.

U istom zdanju biskupi su pohodili sjedište Dikasterija za laike, obitelj i život gdje im je domaćin bio tajnik Gleison De Paula Souza koji je prenio pozdrave i isprik prefekta kardinala Kevina Farrella. Uvodnu riječ na ovu temu u ime BK-a BiH uputio je predsjednik predsjednika Vijeća za obitelj i Vijeća za laike, u okviru kojeg djeluje i Odbor za mlade, biskup Marko Semren.

U srijedu, 8. svibnja biskupi su najprije pohodili Dikasterij za nauk vjere gdje ih primio prefekt nadbiskup Victor Manuea Fernández s dvojicom suradnika, a uvodnu riječ uputio je nadbiskup Vukšić

Biskupi su vrlo srdačno dočekani u Generalnom tajništvu Biskupske sinode gdje im je dobrodošlicu poželio generalni tajnik kardinal Mario Grech s cijelim timom suradnika i suradnica. Uvodničar u ime biskupa iz BiH bio je biskup Petar Palić koji je u njihovo ime bio sudionik XVI. redovne opće skupštine Biskupske sinode, održane u listopadu 2023. u Vatikanu. Osvrnuli su se na sinodski proces na biskupijskoj razini kao i na Europsku kontinentalnu sinodsku skupštinu, održanu u veljači 2023. u Pragu, na kojoj je sudjelovao nadbiskup Vukšić.

Istoga dana predsjednik Papinskog vijeća za novu evangelizaciju nadbiskup Rino Fisichella sa suradnicima bio je domaćin biskupima iz BiH sa središnjom temom proslave Jubileja 2025. Uvodnu riječ u ime biskupa uputio je Vijeće za katehezu i novu evangelizaciju BK-a BiH biskup Petar Palić.

Vrlo ugodan i zanimljiv susret biskupi su istog dana imali u sjedištu Dikasterija za promicanje jedinstva kršćana gdje im je dobrodošlicu poželio prefekt kardinal Kurt Koch. Uvodničar je bio Vije-

će za ekumenizam i dijalog među religijama i kulturama BK-a BiH biskup Petar Palić.

U popodnevnim satima posljednjeg dana svoga intenzivnog pohoda, 8. svibnja biskupi su imali u sjedištu Dikasterija za komunikaciju gdje im je domaćin bio gospodin Paolo Ruffini. Uvodnu riječ uputio je predsjednik Vijeća za sredstva društvenog priopćivanja BK-a BiH nadbiskup Tomo Vukšić.

Na kraju radnog dijela pohoda biskupi su posjetili sjedište Papinskog povjerenstva za zaštitu maloljetnika gdje ih je primio tajnik biskup Luis Manuel Ali Herrera.

Tijekom svoga pohoda svi biskupi su zajedno slavili svetu misu u četiri najvažnije papinske Bazilike u Rimu.

Svoj redoviti pohod „ad limina“ u Rimu, na blagdan svetoga Filipa i Jakova, u petak 3. svibnja 2024., slavljem svete mise na grobu na grobu prvaka apostola sv. Petra u njemu posvećenoj bazilici u Rimu. Euharistijsko slavlje predvodio je i prigodnu propovijed uputio nadbiskup Tomo Vukšić.

U večernjim satima 6. svibnja 2024. biskupi su slavili svetu misu u Bazilici sv. Pavla izvan zidina poznatoj, između ostalog, i po oslikanim likovima svih papa kroz cijelu povijest Crkve. Euharistijsko slavlje predvodio je i prigodnu homiliju uputio biskup Petar Palić. Nakon Svete mise biskupi, svećenici i okupljeni vjernici sišli su kod groba ispod glavnog oltara te molili zagovor Sv. Pavla, apostola naroda, na osobit način za svoje biskupijske zajednice, ali i za cijeli hrvatski narod i sve ljude u Bosni i Hercegovini

U jutarnjim satima u utorak 7. svibnja članovi BK-a BiH slavili su svetu misu u Bazilici Svete Marije Velike u kojoj se časti ikona Blažene Gospe s djetetom Isusom u naručju poznata pod imenom *Salus populi Romani* - Spasenje rimskog naroda, pred kojim redovito moli Sveti Otac prije i poslije svakoga svoga putovanja u inozemstvo. Euharistijsko slavlje predvodio je i prigodnu homiliju uputio biskup Željko Majić. Nakon svete mise svi su se spustili ispod glavnog oltara do ostataka betlehemske jaslca te zapjevali riječi poznate božićne liturgijske po-pijevke „Vidi Božje otajstvo u podrtjoj štalici...“

Posljednjeg dana svoga službenog pohoda Svetom Ocu i tijelima Rimske kurije, u jutarnjim satima u srijedu 8. svibnja 2024. biskupi su slavili svetu

misu u Bazilici sv. Ivana Lateranskog. Euharistijsko slavlje predvodio je i propovijedao biskup Marko Semren. Nakon svete mise gvardijan fra Miljenko Šteko, član Hercegovačke franjevačke provincije, ugostio je na doručku biskupe i svećenike u međunarodnog zavodu *Antonianum* koji se nalazi vrlo blizu lateranske Bazilike.

U večernjim satima, 4. svibnja 2024. biskupi su slavili svetu misu s obrascem „Za domovinu“ u crkvi Aracoeli u Rimu, u kojoj se nalazi grob supruge bosanskog kralja kralja Stjepana Tomaša i pretposljednje bosanske kraljice Katarine Kosača-Kotromanić, u povodu 600. obljetnice njezina rođenja. Euharistijsko slavlje predvodio je nadbiskup Tomo Vukšić uz koncelebraciju 22 svećenika te sudjelovanje hodočasnika i Hrvata katolika koji žive u talijanskom glavnom gradu.

U večernjim satima u nedjelju 5. svibnja 2024. u Hrvatskoj crkvi Sv. Jeronima u Rimu, slavili su svetu misu uz sudjelovanje hrvatske rimske zajednice kojom je proslavljen blagdan Sv. Leopolda Bogdana Mandića i Bl. Ivana Merza te proljetni susret hrvatskih rimskih studenata. Euharistijsko slavlje na hrvatskome jeziku predvodio je nadbiskup Tomo Vukšić, a propovijedao biskup Željko Majić.

Tijekom svoga boravka u Rimu biskupi su, 3. i 4. svibnja posjetili su Papinski svećenički zavod *Campo Santo Teutonico* u Vatikanu na poziv vršitelja dužnosti rektora vlč. Branka Jurića, svećenika Vrhbosanske nadbiskupije.

U večernjim satima 7. svibnja posjetili su Papinski Zavod *Germanicum et Hungaricum* gdje su im dobrodošlicu poželjeli: član Družbe Isusove iz Austrije, rektor Zavoda p. Gernot Wisser, prefekt za studij otac Mihály Szentmártoni, i deseterica svećenika i bogoslova Hrvata među kojima svećenik Mostarsko-duvanjske biskupije na poslijediplomskom studiju don Domagoj Markić i svećenički kandidat Trebinjsko-mrkanske biskupije Jurica Ra-guž, bogoslov treće godine.

Na kraju pohoda biskupi su predali pismo zahvale „prečasnom gospodinu Marku Đurinu, rektoru Papinskoga hrvatskog zavoda svetoga Jeronima u Rimu, i svim njegovim suradnicima, s izrazima iskrene zahvalnosti za izuzetno gostoprimstvo i velike usluge u prigodi pohoda *ad limina apostolorum* članova Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine“.

(KTA)

Tema proljetne dekanatske korone: Neizostavnost braka i obitelji za život i poslanje Crkve

Dekanima, župnicima i upraviteljima župa
u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

Datum: 30. siječnja 2024.

Broj: 45/2024

Poštovani!

Od svoga osnutka pa sve do danas, Ured za brak i obitelj Vrhbosanske nadbiskupije odgovorno je vodio brigu o organiziranju i održavanju predbračnih tečajeva po dekanatima, i pružao je druge oblike praćenja mladih obitelji i studijsko-duhovna predavanja za obitelji uopće, ali odaziv župa i dekanata je bio vrlo malen. U želji da sve župe i dekanati, kao i svi pastoralni djelatnici, budu bolje upoznati s dosadašnjim i budućim djelovanjem Ureda na području pastorala braka i obitelji, ovime određujem da tema za obradu i raspravu tijekom proljetne dekanske korone bude: *Neizostavnost braka i obitelji za život i poslanje Crkve*.

Tema je već najavljena na Dekanskoj konferenciji (Sarajevo, 15. studenoga 2023.), kada je također određeno da glavni predavač na proljetnim koronama u svim dekanatima bude vlč. dr. Ante Vrhovac, nadbiskupijski povjerenik za pastoral braka i obitelji. Uz poziv da svaki Dekan stupi u kontakt s njim, napominjem da zapisnik korone, zajedno s referatom i eventualnim koreferatom, treba dostaviti Ordinarijatu.

Svima želim uspješan i blagoslovljen susret, uz iskren pozdrav u Gospodinu!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić,
nadbiskup vrhbosanski

Termini za krizmanike i mlade u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

Svim arhidakonima, dekanima i župnicima
u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

Datum: 31. siječnja 2024.

Broj: 53/2024

Poštovani!

Na sjednici Pastoralnog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije koja je održana 23. rujna 2023., odlučeno je da, kao jedan dio pastoralnog rada s krizmanicima i mladima tijekom pastoralne godine 2024., budu organizirana tri susreta na razini dekanata i arhidakonata. Odluka je potvrđena na sjednicama drugih nadbiskupijskih tijela, a organizacija je povjerena Nadbiskupijskom centru za pastoral mladih *Ivan Pavao II.*, u suradnji s Dekanima i Arhidakonima.

Riječ je o tri susreta:

1. Susreti krizmanika po dekanatima: termini susreta su naznačeni u Pastoralnom kalendaru; susret traje oko 3 sata i sastoji se od euharistijskog slavlja i prigodnih radionica/igara koje će održati animatori i edukatori Centra; župa snosi troškove prijevoza do mjesta susreta, a participacija krizmanika je 5,00 KM; župnik domaćin treba organizirati hranu i osvježenje za sudionike, s tim da se troškovi pokrивaju od participacije.

2. Križni put krizmanika i mladih po arhidakonatima: u subotu, 9. ožujka 2024., u župi koja bude odabrana na razini arhidakonata, Arhidakoni će predvoditi program koji se sastoji od molitve križnog puta, prigode za ispovijed, euharistijskog slavlja i objeda. Dodatne detalje susreta i programa zajedno će dogovoriti Arhidakoni, Dekani, Župnik domaćin i predstavnici Centra za mlade.

3. Dan mladih u Gospinom svetištu u Komušini i na brdu Kondžilo: od ove godine pa ubuduće, na godišnjem susretu mladih, koji će ove godine biti 24. i 25. svibnja 2024., trebaju sudjelovati i krizmanici, s naglaskom na subotnji dio susreta. Iako su osnovne informacije o ovom redovitom susretu svima već dobro poznate, Centar za mlade će za svaki susret svim župama unaprijed dostavljati informacije koje se tiču cjelo-kupnog programa i načina sudjelovanja.

Gore navedeni susreti imaju višestruku svrhu: od mogućnosti upoznavanja, stvaranja prijateljstava i jačanja zajedništva, aktivnog i raznolikog uključivanja u pripremu za primanje sakramenta potvrde, pa sve do poticaja na življenje i svjedočenje vlastite vjere u obitelji i na razini Župe, Dekanata, Arhidakonata i Nadbiskupije. Stoga je sudjelovanje na susretima **obveza** koja se podjednako odnosi na sve krizmanike župa u kojima će ove godine biti podijeljen sakrament potvrde (krizma), kao i župa u kojima traje priprava za krizmu, i dakako na sve župnike.

Iako su datumi ovogodišnjih susreta zbog vremenske ograničenosti morali biti unaprijed određeni u *Pastoralnom kalendaru za 2024. godinu*, moguće ih je promijeniti u dogovoru s Centrom za mlade, s kojim već sada treba usuglasiti datume susreta za iduću godinu.

Moja je želja, kao i članova Pastoralnog vijeća, da svi župnici i pastoralni djelatnici, predvođeni Dekanima i Arhidakonima, budu aktivno uključeni u organizaciju ovih susreta i animiranje krizmanika i mladih, a što je temeljni preduvjet da susreti postanu sastavni dio župne kateheze za krizmanike i pastoralnog rada s mladima. Na taj način, krizmanici i mladi će, uz doličnu pripremu za primanje sakramenta potvrde, sve više postajati svjesni potrebe da hode s Bogom cijeli život i uključuju se u život i djelovanje župne zajednice.

Istodobno, želim da Centar za mlade svoje dugogodišnje iskustvo u radu s mladima stavi na raspolaganje cijele nadbiskupijske zajednice i bude glavni nositelj i organizator navedenih susreta, dakako u otvorenoj suradnji sa Župnicima, Dekanima i Arhidakonima.

Zahvaljujući na Vašoj svećeničkoj i pastoralnoj suradnji, na sve zazivam Božji blagoslov i iskreno Vas pozdravljam!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić,
nadbiskup vrhbosanski

Arhiđakonatski susreti u 2024. godini

Datum: 1. veljače 2024.

Broj: 57/2024

Nakon prošlogodišnjeg pozitivnog iskustva, koje jednako dijele Arhiđakoni i Dekani, i ove ćemo godine održati susrete na razini Arhiđakonata i to:

- Toliški arhiđakonat, četvrtak, 22. veljače 2024. u Dubravama
- Plehanski arhiđakonat, četvrtak, 29. veljače 2024. u Tuzli
- Fojnički arhiđakonat, četvrtak, 7. ožujka 2024. u Rama-Šćitu
- Gučogorski arhiđakonat, četvrtak, 14. ožujka 2024. u Žepču.

Susreti se sastoje od tri dijela:

- **10:00 sati: Euharistijsko slavlje** (ponijeti misno ruho)
- **11:00 sati: Radni dio**
  - Pozdrav – mons. Tomo Vukšić, nadbiskup
  - Uvod – Arhiđakon
  - Nove odredbe o kolektama – preč. Vladimir Pranjić
  - Aktualna crkveno-pravna pitanja – prof. Šimo Ivelj, OFM
  - Pastoralna ponuda na razini Nadbiskupije – prof. Šimo Maršić
  - Pastoralne mogućnosti i perspektive u župama i dekanatu – Dekani
  - Rasprava
- **13:00 sati: Ručak**

Svi dijecezanski i redovnički svećenici koji imaju dekret dijecezanskog biskupa za pastoralnu službu u Nadbiskupiji, obvezni su sudjelovati na susretu i aktivno se uključiti u pripravu i odvijanje susreta da naše zajedničko promišljanje o temama koje se tiču života i djelovanja svih struktura Nadbiskupije bude konkretno i cjelovito, kao i poticaj za usuglašavanje jedinstvenog stava i plana djelovanja na području naše mjesne Crkve. Ukoliko netko iz teškog razloga bude spriječen sudjelovati, neka to na vrijeme javi Kancelariji.

Neka domaćin susreta, u suradnji s članovima Ordinarijata, pripremi župnu crkvu za euharistijsko slavlje, dvoranu za radni dio susreta i ručak. Ekonomat će preuzeti troškove susreta, koji neka budu razumni.

Radujući se susretu, srdačno Vas i bratski pozdravljam u Gospodinu!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić,
nadbiskup vrhbosanski

Poziv na VIII. redovitu sjednicu III. saziva Vijeća za mlade VN-a

Članovima Vijeća za mlade
Vrhbosanske nadbiskupije

Datum: 12. veljače 2024.

Broj: 72/2024

Prema članku 17. Statuta Vijeća za mlade Vrhbosanske nadbiskupije, sazivam VIII. redovitu sjednicu Trećeg saziva Vijeća za mlade koja će se održati 16. veljače 2024. u **prostorijama Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih „Ivan Pavao II“, Gatačka 18 (Sarajevo) s početkom u 17:00 sati.**

Dnevni red:

1. Molitva, pozdrav i uvodna riječ nadbiskupa mons. Tome Vukšića
2. Čitanje i usvajanje zapisnika s prošle sjednice
3. Najava projekata i aktivnosti u narednom razdoblju: *Nadbiskupijski križni put mladih, Dekanatski susreti krizmanika, Marijafest BiH, SHKM, Duhovna obnova ministranata, Dan mladih Vrhbosanske nadbiskupije, ljetni kampovi*
4. Izvješće vijećnika o radu mladih po dekanatima
5. Razno

Nakon radnog dijela slavit ćemo Sv. Misu u kapelici *sv. Ivana Pavla II.* u Centru.

U nadi da ćete se odazvati ovom pozivu, sve vas iskreno pozdravljam i zazivam obilje Božjeg blagoslova!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić,
nadbiskup vrhbosanski

Seminar trajne izgradnje svećenika Vrhbosanske nadbiskupije do deset godina misništva

Datum: 13. veljače 2024.

Broj: 74/2024

Poštovani!

Pozivam Vas na *Seminar trajne izgradnje svećenika Vrhbosanske nadbiskupije do deset godina misništva* koji će se održati u Nadbiskupijskom Centru za pastoral mladih "Ivan Pavao II.", **26. i 27. veljače 2024.**, na temu: ***Svećenik između duhovnosti i svjetovnosti.***

Seminar je obavezan za sve svećenike kojima je upućen poziv, a ukoliko netko iz teškog razloga bude spriječen sudjelovati, dužan je to na vrijeme javiti Generalnom vikaru. Smještaj za sve sudionike seminara osiguran je u NCM "Ivan Pavao II." [Gatačka 18, Sarajevo], kao i prostor za cjelokupni program i objedi. Svaki svećenik sa sobom treba ponijeti Časoslov, albu i štolu ljubičaste boje.

Tijekom ovogodišnjeg seminara, uz duhovni nagovor i razmatranje na temelju govora pape Franje koji se nalaze u prilogu ovog dopisa, od svakog svećenika sudionika očekuje se osobni doprinos u raspravi i radu u grupama.

Sve vas radosno očekujem i na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić,
nadbiskup vrhbosanski

Svećenik između duhovnosti i svjetovnosti

Nadbiskupijski Centar za pastoral mladih "Ivan Pavao II."
Sarajevo, 26. i 27. veljače 2024.

Program

1. DAN – ponedjeljak, 26. veljače 2024. godine:

<i>do 15:30 sati</i>	<i>Dolazak i smještaj</i>
<i>16:00-16:15</i>	<i>Uvodni pozdrav [mons. Slađan Ćosić, generalni vikar]</i>
<i>16:15-17:45</i>	<i>Duhovni nagovor i razgovor na temu: <i>Ostati u Gospodinu kako bismo donijeli plod</i> [fra Miro Relota, OFM, duhovnik bogoslova i sjemeništara]</i>
<i>17:45-18:00</i>	<i>Pauza</i>
<i>18:00-18:45</i>	<i>Euharistijsko slavlje [fra Miro Relota, OFM]</i>
<i>19:00</i>	<i>Večera</i>

2. DAN – utorak, 27. veljače 2024. godine:

07:45-08:00	<i>Jutarnja molitva</i>
08:00-08:45	<i>Doručak</i>
08:45-09:30	<i>Razmatranje na temu: Duhovna svjetovnost traži ljudsku slavu i osobnu dobrobit [fra Miro Relota, OFM]</i>
09:30-09:45	<i>Pauza</i>
09:45-11:45	<i>Rad u grupama i zajednička refleksija na rad u grupama</i>
11:45-12:00	<i>Pauza</i>
12:00-12:45	<i>Euharistijsko slavlje [mons. Tomo Vukšić, nadbiskup]</i>
13:00	<i>Ručak</i>

*Moderatori: Mons. Slađan Ćosić
Dr. sc. vlč. Ante Vrhovac*

Popis sudionika:

Br.	Ime i prezime	Datum		Služba
		Rođenja	Ređenja	
1.	<i>Oliver Jerković</i>	<i>04.05.1988.</i>	<i>29.06.2014.</i>	<i>Par Selo, župnik</i>
2.	<i>Vlado Vrebac</i>	<i>12.08.1989.</i>	<i>29.06.2014.</i>	<i>Sarajevo, ravnatelj SDVN</i>
3.	<i>Stjepan Didak</i>	<i>15.08.1989.</i>	<i>29.06.2015.</i>	<i>Gradačac, župnik; Turić, upravitelj</i>
4.	<i>Andrej Lukanović</i>	<i>27.08.1989.</i>	<i>29.06.2015.</i>	<i>Bijeljina, župnik</i>
5.	<i>Ljubo Zelenika</i>	<i>06.07.1990.</i>	<i>29.06.2015.</i>	<i>Haljinići, župnik i vojni kapelan</i>
6.	<i>Dražen Kustura</i>	<i>14.03.1991.</i>	<i>29.06.2016.</i>	<i>Novo Sarajevo, župnik</i>
7.	<i>Marko Slišković</i>	<i>17.06.1991.</i>	<i>29.06.2016.</i>	<i>Derventa, župnik; Bijelo Brdo i Bukovica, upr.</i>
8.	<i>Ivan Ivančević</i>	<i>01.11.1991.</i>	<i>29.06.2016.</i>	<i>Uzdol, župnik</i>
9.	<i>Štefan Marković</i>	<i>09.04.1989.</i>	<i>29.06.2019.</i>	<i>SA-Katedrala, župni vikar</i>
10.	<i>Ivan Dragičević</i>	<i>16.08.1994.</i>	<i>29.06.2019.</i>	<i>Čardak, župnik; Srednja Slatina, upravitelj</i>
11.	<i>Stipica Lešić</i>	<i>26.12.1993.</i>	<i>29.06.2019.</i>	<i>Sarajevo, pastoralni suradnik NCM Ivan Pavao II.</i>
12.	<i>Ante Ljulj</i>	<i>30.04.1987.</i>	<i>29.06.2020.</i>	<i>SA-Novigrad, župni vikar</i>
13.	<i>Sandro Jurešić</i>	<i>12.05.1995.</i>	<i>29.06.2020.</i>	<i>Odžak, župni vikar</i>
14.	<i>Josip Antukić</i>	<i>17.10.1995.</i>	<i>29.06.2020.</i>	<i>Husino, župnik</i>
15.	<i>Jadranko Kurt</i>	<i>14.01.1996.</i>	<i>29.06.2020.</i>	<i>Kupres, župni vikar</i>
16.	<i>Marcel Tunjić</i>	<i>03.02.1996.</i>	<i>29.06.2020.</i>	<i>Jelaške, župnik</i>
17.	<i>Marin Babić</i>	<i>08.06.1996.</i>	<i>29.06.2020.</i>	<i>Sarajevo, tajnik nadbiskupa</i>
18.	<i>Josip Dedić</i>	<i>28.10.1996.</i>	<i>28.10.2020.</i>	<i>Travnik, KŠC "Petar Barbarić"</i>
19.	<i>Ivan Mijać</i>	<i>08.10.1997.</i>	<i>29.06.2021.</i>	<i>Stup, župni vikar</i>
20.	<i>Dino Mustafi</i>	<i>02.11.1989.</i>	<i>29.06.2022.</i>	<i>Žepče, župni vikar</i>
21.	<i>Paulo H. dos Santos Coelho</i>	<i>01.06.1993.</i>	<i>29.06.2022.</i>	<i>Vogošća, župni vikar</i>
22.	<i>Josip Marković</i>	<i>21.11.1996.</i>	<i>29.06.2022.</i>	<i>Prozor, župni vikar</i>
23.	<i>Josip Papak</i>	<i>03.10.1997.</i>	<i>29.06.2022.</i>	<i>Sarajevo, ekonom VBS</i>
24.	<i>Darko Endrich</i>	<i>29.11.1995.</i>	<i>29.06.2023.</i>	<i>Sarajevo, KŠC "Sv. Josip"</i>

Molitveni lanac za Ukrajinu i Svetu Zemlju

Svim svećenicima, redovnicima, redovnicama i vjernicima laicima
u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

Datum: 15. veljače 2024.

Broj: 81-1/2024

Poštovani!

Slijedom dopisa Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine o uključivanju naših mjesnih Crkava u korizmenu inicijativu Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE), nazvanoj *euharistijski lanac*, slavljenjem Svete mise i molitvom za *sadašnju Sinodu i za žrtve ratova koji bjesne u Ukrajini i Svetoj zemlji*, u **ponedjeljak, 19. veljače 2024.**, za područje Vrhbosanske nadbiskupije naznačuje se sljedeće:

- pozivaju se dijecezanski i redovnički svećenici koji djeluju na području grada Sarajeva da u naznačeni dan, koliko im obveze dopuste, sudjeluju u misnom slavlju u katedrali Srca Isusova koje će predvoditi mons. Tomo Vukšić, nadbiskup vrhbosanski, s početkom u 18 sati;

- pozivaju se župnici Sarajevskog dekanata da, tijekom misnih slavlja u nedjelju, 18. veljače 2024., svoje vjernike potanku na sudjelovanje u gore spomenutom misnom slavlju u sarajevskoj prvostolnici; isti poziv vrijedi za redovnice grada Sarajeva;

- pozivaju se župnici koji djeluju u drugim Dekanatima da se istoga dana, po mogućnosti u istim večernjim satima, sa svojim vjernicima pridruže lancu molitve u svojim župnim zajednicama.

Zahvaljujući na suradnji, uz bratski pozdrav u Gospodinu!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Sladan Ćosić,
generalni vikar

Odredba o kolektama u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

Svim župama u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

Datum: 15. ožujka 2024.

Broj: 130/2024

U svjetlu novih činjenica i nove prakse koja se protekom vremena ustalila u veliku broju župa Vrhbosanske nadbiskupije, pokrenuto je zajedničko promišljanje i savjetovanje s članovima nadbiskupijskih tijela, a preko dekana i sa svim župnicima, o kolektama koje se redovito prikupljaju u ovoj mjesnoj Crkvi. To je dovelo do zaključka da postojeće odredbe o kolektama treba dodatno pojasniti i odrediti u onome

što se tiče vrste i svrhe istih, mjesta prikupljanja, načina prikupljanja i dijeljenja, te savjesna dostavljanja Ekonomatu Vrhbosanske nadbiskupije.

Slijedom zajedničkih promišljanja i savjetovanja, te u skladu s odredbama Zakonika kanonskoga prava (kann. 264, 1266, 1271), ovim odobravam novu *Odredbu o kolektama u Vrhbosanskoj nadbiskupiji* koja stupa na snagu 30. ožujka 2024. i ima se primjenjivati na području ove mjesne Crkve. Tog istog dana nova Odredba će biti objavljena na mrežnoj stranici Vrhbosanske nadbiskupije, a potom i u službenom glasilu *Vrhbosna*, te pravodobno dostavljena svim župama, što će značiti prestanak važenja Odredbe o obveznim kolektama od 27. srpnja 2002. (usp. *Vrhbosna* 3/2002, 227).

Neka svaki župnik savjesno i odgovorno postupi prema novoj Odredbi u prikupljanju, dijeljenju i dostavljanju kolekti.

Uz srdačan pozdrav i blagoslov u Gospodinu.

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić,
nadbiskup vrhbosanski

Slijedom nove *Odredbe o kolektama u Vrhbosanskoj nadbiskupiji* (broj 130/2024 od 15. ožujka 2024.) koju je donio mons. Tomo Vukšić, vrhbosanski nadbiskup, i koja stupa na snagu 30. ožujka 2024., Vrhbosanski nadbiskupski ordinarijat donosi popis svih obveznih kolekti i pojašnjenja koja se tiču vrste i svrhe kolekti, mjesta prikupljanja, načina prikupljanja i dijeljenja, te savjesna dostavljanja Ekonomatu Vrhbosanske nadbiskupije.

Kolekte se redovito prikupljaju u sklopu euharistijskog slavlja nedjeljom i svetkovinama u svim župnim i filijalnim crkvama i kapelama na području Vrhbosanske nadbiskupije za određene župne, biskupijske, narodne ili opće svrhe i za potrebe Apostolske Stolice.

Redovite kolekte su dijecezanska, za gradnju (obnovu) crkava i prigodom krizme. S ciljem ujednačavanja prakse prikupljanja redovitih kolekti, na području Vrhbosanske nadbiskupije ubuduće se prikuplja samo jedna kolekta koja se dijeli na četiri jednaka dijela (*crkvena, misna, dijecezanska, opijela*).

Kolekte posebnog karaktera su Bogojavljenjska, kolekta solidarnosti, za Svetu Zemlju, Petrov novčić, Misijska, za Caritas, a prikupljaju se također i u svim crkvama i kapelama koje pripadaju redovničkim ustanovama i koje su stvarno i trajno pristupačne vjernicima.

Kolekte izvanrednog karaktera su one koje se, na temelju dopisa Kancelarije Vrhbosanske nadbiskupije, prikupljaju u izvanrednim prigodama (posebne potrebe, prirodne nepogode).

Kolekta koja se prikuplja u sklopu euharistijskog slavlja prigodom drugotnih patrona i zavjetnih misa redovito se bilježi u blagajnički dnevnik i koristi se za potrebe župe.

Prikupljanje kolekti u bilo koju drugu svrhu, prigodno, jednom ili nekoliko puta, **nije dopušteno** bez prethodnog pisanog odobrenja vrhbosanskog nadbiskupa.

Prikupljanje darova vjernika za posebne potrebe župe **nije dopušteno** u sklopu euharistijskog slavlja, nego se ima organizirati u nekom drugom trenutku i na drukčiji način.

1. Redovita (dijecezanska) kolekta: prikuplja se nedjeljom i svetkovinama, s tim da redovnici jedne nedjelje prikupljaju za Vrhbosansku nadbiskupiju, a druge za Provinciju. Dio kolekte koji pripada Vrhbosanskoj nadbiskupiji dostavlja se Ekonomatu Vrhbosanske nadbiskupije svaka četiri mjeseca.

2. Kolekta za gradnju (obnovu) crkava: prikuplja se na patron župe kao prva kolekta i cjelokupna se dostavlja Ekonomatu Vrhbosanske nadbiskupije, najkasnije u roku od mjesec dana; toga dana prikuplja se još jedna kolekta koja se dijeli na četiri jednaka dijela.

3. Kolekta prigodom krizme: prikuplja se samo jedna kolekta i cjelokupna se predaje krizmatelju koji ju dostavlja Ekonomatu Vrhbosanske nadbiskupije.

4. Bogojavljenjska kolekta: na svetkovinu Bogojavljenja prikuplja se samo jedna kolekta i cjelokupna se dostavlja Ekonomatu Vrhbosanske nadbiskupije, najkasnije u roku od mjesec dana, koji ju predaje Nacionalnoj upravi Papinskih misijskih djela u Bosni i Hercegovini za potrebe misija.

5. Kolekta solidarnosti: na Treću korizmenu nedjelju, koja se slavi kao *Nedjelja solidarnosti* u Bosni i Hercegovini, prikuplja se samo jedna kolekta i cjelokupna se dostavlja Ekonomatu Vrhbosanske nadbiskupije, najkasnije u roku od mjesec dana, a služi za potrebe župa koje se nalaze u težem materijalnom stanju.

6. Kolekta za Svetu zemlju: kolekta koja se prikupi na Veliki petak (kod ljubljenja Križa i Isusova groba) cjelokupna se dostavlja Ekonomatu Vrhbosanske nadbiskupije, najkasnije u roku od mjesec dana, a koju isti predaje Apostolskoj nuncijaturi za Svetu zemlju.

7. Kolekta Petrov novčić: na svetkovinu Svetih Petra i Pavla prikuplja se samo jedna kolekta i cjelokupna se dostavlja Ekonomatu Vrhbosanske nadbiskupije, najkasnije u roku od mjesec dana, a koju isti predaje Apostolskoj nuncijaturi za potrebe Svete Stolice.

8. Kolekta za misije: na Svjetski misijski dan, koji se slavi na pretposljednju nedjelju u listopadu, prikuplja se samo jedna kolekta i cjelokupna se dostavlja Ekonomatu Vrhbosanske nadbiskupije, najkasnije u roku od mjesec dana, a koju isti predaje Nacionalnoj upravi Papinskih misijskih djela u Bosni i Hercegovini za potrebe misija.

9. Kolekta za Caritas: na Treću nedjelju došašća, koja se slavi kao *Nedjelja Caritas*, prikuplja se samo jedna kolekta koja se dijeli na sljedeći način: 30% ostaje za župni Caritas, a 70% se dostavlja Ekonomatu Vrhbosanske nadbiskupije, najkasnije u roku od mjesec dana, a koji 5% predaje Caritasu Bosne i Hercegovine (usp. Dopis BK-a BiH broj 206/2017 od 9. studenog 2017.) i 50% Caritasu Vrhbosanske nadbiskupije.

10. Kolekte izvanrednog karaktera: prikupljaju se jedino na temelju dopisa Kancelarije Vrhbosanske nadbiskupije, kojim se naznačuju svrha, nadnevak i način prikupljanja kolekte koja se cjelokupna dostavlja Ekonomatu Vrhbosanske nadbiskupije, najkasnije u roku od mjesec dana.

*Od apostolskih vremena, prikupljanje milostinje bilo je u sklopu euharistijskog slavlja. Kasnije se počinju razlikovati dvije vrste darova: jedni (kruh i vino) donose na oltar za euharistiju, a drugi (u naravi ili u novcu) ostavljaju za potrebe siromaha ili Crkve. Tako je milostinja postala izvanjski znak duhovne žrtve vjernika i može se smatrati sastavnim dijelom mise. Odatle potreba, kod prikupljanja milostinje, sačuvati dostojanstvo bogoslužja, ali i naglasiti snagu i duhovno značenje milostinje tako što će, u sklopu euharistijskog slavlja, biti odložena **ispred oltara** kao vidljivi znak kršćanske ljubavi i solidarnosti vjernika prema siromasima ili Crkvi (usp. OURM 73 i 95).*

XXIV. susret ministranata Vrhbosanske nadbiskupije

Travnik, 20. travnja 2024.

(Katolički školski centar „Petar Barbarić“ Travnik)

Datum: 20. ožujka 2024.

Broj: 138/2024

Prema *Pastoralnom kalendaru* dana 20. travnja 2024. u Katoličkom školskom centru u Travniku održat će se godišnji susret ministranata Vrhbosanske nadbiskupije u zajedničkoj organizaciji naših institucija. Motom susreta: ***Ispred svih: ministranTi*** (usp. Mt 20, 26-27) pozivamo vas na ovaj susret koji će

se kao i prethodni odvijati u dva dijela:

- **liturgijski** u crkvi sjemeništa, u kojemu će aktivnije sudjelovati ministranti iz župa koje će biti dodatno obaviještene;
- **zabavno-sportsko-rekreativni** u KŠC-u „Petar Barbarić“, u dva oblika:
  - kviz znanja iz ministrantske službe, osnovnog vjerskog nauka i Svetog pisma;
  - natjecanje u sportskim vještinama i drugim aktivnostima (nogomet, stolni tenis, šah, „čovječe ne ljuti se“, animatorske – igre bez granica).

Cijeli program susreta odvijat će se unutar prostora Katoličkog školskog centra – Travnik prema sljedećem rasporedu:

- **9.30 - 10:00** – dolazak, pobožnost u crkvi i prilika za svetu ispovijed
- **10:00** – Misno slavlje u sjemenišnoj crkvi
- **11:00** – Aula centra (film o Petru Barbariću i uvod u sportsko-rekreacijski dio susreta)
- **11:45** – Ručak
- **12:30** – Početak natjecanja
- **15:30** – Dodjela nagrada i zatvaranje susreta u auli centra

Napominjem da za sudjelovanje u kvizu znanja i natjecanjima vrijede propozicije iz prethodnih godina (vidi *Vrhbosna* 1/2019, 45-47). Prijava (dokument u prilogu) je isključivo preko maila: pastoralzvanjavn@gmail.com, i ljubazno vas molim da to učinite **najkasnije do srijede 10. travnja 2024.**, uz sljedeće informacije: ukupan broj ministranata, imena sudionika u kvizu i sportskim natjecanjima, te pratitelja grupe. Za dodatne informacije rado stojim na raspolaganju putem tel.: +387 63 461 641.

Zahvaljujem na Vašoj suradnji i iskreno Vas pozdravljam!

Preč. Mladen Kalfić,
kancelar

vlč. Ljubo Zadrić,
povjerenik za duhovna zvanja

XXX. sabor svećenika Vrhbosanske nadbiskupije

Poziv svim dijecezanskim i redovničkim svećenicima

Datum: 25. ožujka 2024.

Broj: 145/2024

Ovime Vas pozivam na Sabor svećenika koji djeluju na području Vrhbosanske nadbiskupije koji će se održati, kako je predviđeno u pastoralnom kalendaru, **u srijedu, 10. travnja 2024.**, prema sljedećem dnevnom redu:

- 10:00** Misno slavlje (crkva sv. Ćirila i Metoda, *alba i bijela štola*)
- 11:15** Radni dio Sabora (Svećenički dom Vrhbosanske nadbiskupije):
- Pozdrav i uvod, mons. Tomo Vukšić, nadbiskup
  - *Katekumenski itinerari za bračni život*, dr. vlč. Ante Vrhovac
  - Osvrt na arhiđakonske susrete, mons. Slađan Ćosić
  - Izvješće Ekonomy Vrhbosanske nadbiskupije, preč. Vladimir Pranjić
  - Razno
- 13:00** Ručak (Vrhbosansko bogoslovno sjemenište).

Sudjelovanje na Saboru svećenika sastavni je dio trajne izobrazbe svećenika i kao takvo je obvezno. Svećenici koji budu spriječeni trebaju Kancelariji ordinarijata blagovremeno dostaviti pisanu ispriku navodeći razlog nedolaska.

Dok zahvaljujem za Vašu nazočnost i pastoralni rad u župama i župnim zajednicama na području Vrhbosanske nadbiskupije, radujem se nadolazećem susretu te na vas osobno i vjernike koji su vam povjereni zazivam obilje Božjeg blagoslova!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić,
nadbiskup vrhbosanski

Ljetni odmor članova Vrhbosanskog nadbiskupskog ordinarijata

Svim župama u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

Datum: 26. ožujka 2024.

Broj: 159/2024

Poštovani!

U traženju razdoblja prikladnog za godišnji odmor članova Vrhbosanskog nadbiskupskog ordinarijata (generalni vikar, sudski vikar, kancelar, ekonom, glasnogovornik), odlučeno je da to bude u ljetnom vremenu.

Stoga se daje na znanje da će uredi Nadbiskupskog ordinarijata u Sarajevu biti zatvoreni od 22. srpnja do 11. kolovoza 2024.

U skladu s ovom odlukom, pozivaju se župnici i župni upravitelji da upite Nadbiskupskom ordinarijatu, posebno one koji se tiču sakramenta ženidbe, dostave prije početka odmora. Ukoliko bi bilo žurnih slučajeva, uvijek se možete obratiti djelatnicima ureda putem mobitela ili e-maila.

Uz srdačan pozdrav i blagoslov u Gospodinu.

Preč. Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Slađan Ćosić,
Generalni vikar

Odredba o blagoslovima u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

Svim župama u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

Datum: 26. ožujka 2024.

Broj: 160/2024

Nakon učestalih pojedinačnih upita župnika i župnih upravitelja za blagoslov crkava (župnih i filijalnih), oltara (pokretnog), kapela, zvona i grobalja u Vrhbosanskoj nadbiskupiji, ističem slijedeće:

U crkvenim se propisima, kako prema *Zakoniku kanonskoga prava*, tako i prema *Biskupskom ceremonijalu*, naglašava da blagoslov svetih zdanja i mjesta koja se određuju za stalno slavljenje božanskih otajstava ili pokop vjernika obavlja dijecezanski biskup ili drugi svećenik koga on ovlasti.

Stoga, u duhu tih propisa, dajem do znanja da na području Vrhbosanske nadbiskupije mjesni biskup *slobodno* odlučuje o blagoslovu svetih zdanja i mjesta, bilo da ih obavlja osobno, bilo da daje ovlast drugima prema slijedećem redoslijedu: drugi biskup, generalni vikar, provincijal, arhiđakon, dekan, župnik.

U skladu s ovom odredbom, pozivam sve župnike i župne upravitelje u Vrhbosanskoj nadbiskupiji da se dosljedno pridržavaju crkvenih i liturgijskih propisa te paze da u svojim upitima samo traže blagoslov i predlože dan u koji žele da se obavi.

Pravo posvećivati crkve i oltare ostaje pridržano mjesnom biskupu, koji će u slučaju spriječenosti tu dužnost povjeriti nekom drugom biskupu.

Ova odredba stupa na snagu danom potpisivanja a bit će objavljena na mrežnoj stranici Vrhbosanske nadbiskupije i u službenom glasilu *Vrhbosna*.

Uz srdačan pozdrav i blagoslov u Gospodinu.

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić,
nadbiskup vrhbosanski

Izmjene termina krizmi 2024.

Datum: 27. ožujka 2024.

Broj: 166/2024

Poštovana gospodo Župnici!

Ovime Vas želim obavijestiti da je zbog svojih novih i nepredviđenih pastoralnih obveza i izbjivanja s područja Nadbiskupije, mons. Tomo Vukšić, vrhbosanski nadbiskup, odlučio da krizme koje je on trebao podijeliti u vašim Župama, zadržavajući vrijeme i datum, povjeri svojim delegatima. Riječ je o sljedećim Župama, krizmama i delegatima nadbiskupa Tome:

1. Župa Sv. Ivana Krstitelja, Živinice, 1. lipnja 2024., u 11 sati – delegat: mons. Luka Tunjić, kanonik i arhiđakon Plehanskog arhiđakonata;

2. Župa Sv. Petra i Pavla, Tuzla, 1. lipnja 2024., u 17 sati – delegat: mons. Luka Tunjić, kanonik i arhiđakon Plehanskog arhiđakonata;

3. Župa Svetoga Duha, Nova Bila, 2. lipnja 2024., u 11 sati – delegat: mons. Pavo Jurišić, prepošt kaptola i arhiđakon Gučogorskog arhiđakonata;

4. Župa Sv. Franje Asiškoga, Dobrinja-SA, 8. lipnja 2024., u 11 sati – delegat: mons. Slađan Ćosić, generalni vikar;

5. Župa Sv. Luke Evanđeliste, Novi Grad-SA, 8. lipnja 2024., u 17 sati – delegat: mons. Slađan Ćosić, generalni vikar.

Pozivam Vas da detalje koji se tiču pripreme i slavlja sakramenta krizme dogovorite izravno s delegatima.

Uz bratski pozdrav u Gospodinu!

Preč. Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Slađan Ćosić,
Generalni vikar

Poziv na XI. Međudekanski susret u Bosni i Hercegovini

Travnik, 18. travnja 2024.

Svim dekanima u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

Datum: 2. travanj 2024.

Broj: 177/2024

U skladu s odlukom biskupa Biskupske konferencije BiH, XI. Međudekanski susret svih (nad)biskupa, provincijala, članova Vijeća za kler BK BiH i dekana u Bosni i Hercegovini bit će održan u četvrtak, 18. travnja 2024., s početkom u 9:30 sati, u Nadbiskupskom sjemeništu *Petar Barbarić* u Travniku.

U ime mons. Tome Vukšića, vrhbosanskog nadbiskupa, ovime Vas pozivam na sudjelovanje na susretu koji će se odvijati prema slijedećem dnevnom redu:

1. Pozdrav predsjednika BK BiH
2. Osvrt na Zapisnik s X. Međudekanskog susreta (nadbiskup Vukšić)
3. *Svećenik i misionarska preobrazba Crkve* (dr. sc. vlč. Davor Vuković)
4. Izvješće o kolekti prikupljenoj u Nedjelju solidarnosti 2024.
5. Kratki osvrti svakog dekana o uspostavi i planiranim akcijama povezanosti s partnerskim dekanatom
6. Razno

Uz važnu napomenu da će euharistijsko slavlje biti u 11 sati u sjemenišnoj crkvi Sv. Alojzija Gonzage (ponijeti albu i štolu bijele boje) a u 12:15 sati zajednički ručak i nastavak rada, iskreno Vas pozdravljam.

Preč. Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Slađan Ćosić,
Generalni vikar

Sjednica Upravnog vijeća Svećeničkog doma Vrhbosanske nadbiskupije

Sarajevo, 22. travnja 2024. u 10 sati

Datum: 16. travnja 2024.

Broj: 204/2024

Poštovani članovi Upravnog vijeća!

U skladu s člankom 11. Statuta Svećeničkog doma Vrhbosanske nadbiskupije, sazivam sjednicu Upravnog vijeća, koja će se održati u **ponedjeljak, 22. travnja 2024. s početkom u 10 sati** u prostorijama Doma prema sljedećem dnevnom redu:

1. – Molitva i pozdrav
2. – Usvajanje zapisnika s prethodne sjednice
3. – Imenovanje novog člana Upravnog vijeća
4. – Financijsko izvješće za 2023.
5. – Rješavanje zahtjeva radnika Doma
6. – Tekuća pitanja: nabavka automobila za potrebe Doma; garaža Doma: cjenik, samo-naplata, parking za motore, korisnici Doma s autom u garaži; ugovor o održavanju tehničkih sustava sa firmom "TMS" d.o.o.
7. – Razno.

Srdačan pozdrav u Gospodinu!

Mons. Slađan Ćosić,
predsjednik Upravnog vijeća

Poziv na sjednicu Nadzornog odbora NCM-a „Ivan Pavao II.“

Datum: 22. travnja 2024.

Broj: 209/2024

Poštovani članovi Nadzornog odbora!

Ovime Vas pozivam na redovitu sjednicu Nadzornog odbora Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“ koja će se održati u prostorijama Centra, u utorak, 23. travnja 2024. s početkom u 11 sati.

Dnevni red sjednice je sljedeći:

Molitva i pozdrav: mons. dr. Pavo Jurišić, predsjednik Nadzornog odbora

Godišnje izvješće: dr. sc. vlč. Šimo Maršić, ravnatelj

Razno

Želeći blagoslovljen rad, srdačno Vas i bratski pozdravljam.

Preč. Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Sladan Ćosić,
Generalni vikar

Kanonska vizitacija župa Travničkog dekanata

Datum: 9. svibanj 2024

Broj: 243/2024

Poštovani!

Ovim Vas obavještavam o kanonskoj vizitaciji svih župâ Travničkog dekanata koje će, u ime vrhbosanskog nadbiskupa mons. Tome Vukšića, obaviti mons. Pavo Jurišić, gučogorski arhiđakon, prema sljedećem rasporedu:

Župa Turbe – subota, 11. svibnja (prije podne)
Župa Župa Ovčarevo – subota, 11. svibnja (popodne)
Župa Korićani – po dogovoru
Župa Podkraj – po dogovoru
Župa Vitez – subota, 25. svibnja
Župa Rankovići – subota, 1. lipnja (prije podne)
Župa Novi Travnik UG – subota, 1. lipnja (popodne)
Brajkovići – ponedjeljak, 3. lipnja
Župa Bučići – utorak, 4. lipnja
Župa Pećine – nedjelja, 9. lipnja
Župa Guča Gora – ponedjeljak, 10. lipnja
Župa Nova Bila – utorak, 11. lipnja
Župa Novi Travnik PT – 15. lipnja
Župa Travnik – nedjelja, 16. lipnja
Župa Dolac – nedjelja, 30 lipnja
Župa Rostovo – po dogovoru

Neka župnik blagovremeno oglasi kanonski pohod Vizitatora, slavlje svete Mise s narodom i susret s članovima župnih vijeća. Uz to, neka ispuni od Ordinarijata propisani zapisnik, te predvidi vrijeme za

susret sa župnikom i župnim vikarom (tamo gdje ga ima) i posjet filijalnoj crkvi ili grobljima.

Eventualnu promjenu termina iz opravdanog razloga treba na vrijeme usuglasiti s Vizitatorom (pavo.jurasic@gmail.com ili mob. 063/334.183).

Napominjem da pristojba za vizitaciju iznosi 200 KM + putni trošak (Odredbe o pristojbama na teritoriju BK BiH)

S izrazima poštovanja, uz bratski pozdrav u Gospodinu!

Mladen Kalfić,
kancelar

mons. Slađan Ćosić,
Generalni vikar

Poziv na sjednicu Ekonomskog vijeća

Članovima Ekonomskog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije

Datum: 9. svibanj 2024.

Broj: 245/2024

Poštovani!

U skladu s člankom 10 *Pravilnika Ekonomskog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije*, ovime Vas pozivam na redovitu sjednicu Ekonomskog vijeća koja će se održati u prostorijama Vrhbosanskog ordinarijata u Sarajevu u utorak, 14. svibnja 2024., s početkom u 16 sati.

Dnevni red sjednice je sljedeći:

1. Molitva i pozdrav
2. Usvajanje zapisnika s prethodne sjednice
3. Osvrt na godišnja ekonomska izvješća župa i nadbiskupijskih ustanova
4. Poslovanje Ekonomata nadbiskupije u 2023. godini
5. Planovi i projekti u 2024. godini
6. Razno

Uz molbu da odgovorne osobe pripreme izvješća i dokumente, unaprijed zahvaljujem na suradnji i konstruktivnim prijedlozima i sve radosno očekujem.

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić,
nadbiskup metropolita vrhbosanski

53. Dan mladih Vrhbosanske nadbiskupije

Komušina – Kondžilo, 24. i 25. svibnja 2024. godine

Datum: 13. svibnja 2024.

Broj: 251/2024

»Oni koji se uzdaju u Gospodina hodit će i neće se umoriti«
(usp. Iz 40,31)

Dragi Mladi!

Poštovani župnici, župni vikari, vjeroučitelji i katehete!

Radosno vas pozivam na sudjelovanje u 53. Danu mladih Vrhbosanske nadbiskupije u Gospinom svetištu u Komušini i na brdu Kondžilo, 24. i 25. svibnja 2024., pod geslom »Oni koji se uzdaju u Gospodina hodit će i neće se umoriti« (usp. Iz 40,31).

Živimo u svijetu i vremenima stalnih i brzih promjena, kada se za mnoge ljude, uključujući i mlade, čini da nema i da je teško doživjeti radost i nadu. U ovom našem dijelu svijeta i vremenu, Vrhbosanska nadbiskupija neumorno traži načine održavanja kršćanske nade, posebno kod mladih, kako kroz susrete s Kristom koji su temelj životne sigurnosti i nade, tako i kroz uključivanje mladih u traženje odgovora na probleme koji su vlastiti njihovoj životnoj dobi.

Uz poziv mladima na sudjelovanje u ovogodišnjem Danu mladih, s istim osjećajem odgovornosti pozivam župnike, župne vikare, vjeroučitelje i katehete da svojim sudjelovanjem pokažu svoju brigu i zanimanje za mlade i tako potvrde da su mladi nada i za ovu našu mjesnu Crkvu.

Radujući se našem susretu, koji će se održati prema ovdje priloženom programu i poštujući opće odredbe i upute, na sve zazivam Božji blagoslov i svima rado podjeljujem svoj pastirski blagoslov!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić,
nadbiskup vrhbosanski

PROGRAM

Petak, 24. svibnja 2024.:

- 17:00–18:30** Okupljanje i smještaj
- 18:30–19:00** Molitva Gospine krunice
- 19:00–20:00** Misno slavlje: vlč. Sandro Jurešić
- 20:15–21:00** Večera i druženje
- 21:00–22:30** Duhovni program
- 23:00–00:00** Klanjanje
Počinak

Subota, 25. svibnja 2024.:

07:30	Doručak
08:00–09:00	Pokorničko bogoslužje i ispovijed
09:15–09:30	Molitva u vanjskoj kapelici
09:30–10:30	Procesija prema brdu Kondžilo
10:30–11:00	Ispovijed na brdu Kondžilo
11:00–12:30	Misno slavlje: mons. Slađan Ćosić, generalni vikar
12:30–13:30	Povratak procesije prema župnoj crkvi u Komušini
13:30–14:00	Ručak
14:00–15:00	Program za mlade
15:00	Povratak u župe

OPĆE ODREDBE I UPUTE

1. Neka župnici i pastoralni djelatnici odgovorni za pastoral mladih na vrijeme **oglase, pozovu i pripreme mlade na hodočašće**, te **organiziraju prijevoz** na razini župe ili dekanata. **Hodočašće mladih obavezan je dio pastoralnog plana Nadbiskupije!**

2. Neka **voditelji hodočasničkih grupa pripreme mlade na dolično ponašanje** tijekom ovog molitveno-pokorničkog susreta i u skladu sa svetošću mjesta u komu se događa.

3. Neka **župnici, župni vikari, redovnice i drugi voditelji skupina mladih** ovaj dan unaprijed isplaniraju i odvoje za hodočašće mladih, te neka **zajedno sa svojim mladima sudjeluju u cijelom programu**.

4. Neka se **đakoni i bogoslovi sve tri bogoslovije i sjemeništarci oba sjemeništa uključe i stave na raspolaganje za pomoć i suradnju**.

5. Neka na Danu mladih **sudjeluju ovogodišnji krizmanici iz svih župa Nadbiskupije**.

6. Neka **župnici prijave mlade** iz svoje župe u Nadbiskupijski centar za pastoral mladih *Ivan Pavao II* **preko online obrasca na linku** <https://forms.gle/q8g5UTHbdXKE6tom9> koji se može naći **na mrežnoj stranici** www.mladicentar.org, **najkasnije do 20. svibnja 2024.**

7. **Neka mladi ponesu vreće za spavanje i podmetače**, a smještaj i hrana će im biti osigurani.

8. Neka mladi koji prinose darove i čitaju misna čitanja, ako je moguće, **budu u narodnoj nošnji svoga kraja**, o čemu će djelatnici Centra za mlade komunicirati sa župnicima i dekanima, kao i sa zborovima za animiranje liturgijskih dijelova Dana mladih.

9. **Neka svećenici-hodočasnici budu na raspolaganja za ispovijed** koja će biti kod župne crkve, a svećenici koji žele koncelebrirati na Kondžilu neka sa sobom ponesu **vlastito misno ruho bijele boje**.

10. **Misno slavlje animira zbor pobjednik Marijafesta. Župnici župa iz kojih mladi sudjeluju neka na vrijeme pripreme mlade za tu službu**. Poželjno je da mladi budu u narodnoj nošnji svoga kraja, ali nije obvezno.

11. U sklopu programa za mlade bit će proglašeni **pobjednici Natječaja za dodjelu malih grantova NCM-a Ivan Pavao II. za projekte mladih**.

12. Dobrotom sponzora i dobročinitelja, po povratku procesije s Kondžila do župne crkve u Komušini, **svim će hodočasnicima biti ponuđen jednostavni obrok**.

13. Skupine mladih koji žele **sudjelovati u programu u subotu nakon ručka** neka se čim prije **prijave NCM-u Ivan Pavao II.**

14. Župe koje trebaju **smještaj za petak 24. svibnja 2024.** neka se čim prije **prijave NCM-u Ivan Pavao II.**

15. Kontakt osoba za prijave i dodatne informacije: **gosp. Stefan Kukrić: 033/766-226.**

Primanje kandidata u malo sjemenište i u bogosloviju

Datum: 3. lipanj 2024.

Broj: 298/2024

Prepoznati u mladima otvorenost prema duhovnom pozivu jedna je od vrlo važnih pastoralnih zadaća župnika i njegovih suradnika. U razgovoru s mladima koji izraze želju slijediti Krista odlazeći u malo sjemenište ili u bogosloviju, župnik im pomaže bolje upoznati smisao, ljepotu i zahtjevnost duhovnog poziva, nastojeći ujedno prosuditi njihove osobine, vrline, sposobnosti i prikladnost. Uz to, župnik vodi računa i o administrativnoj proceduri za primanje kandidata u nadbiskupijske ustanove za odgoj i obrazovanje sjemeništara i bogoslova. S tim u vezi, u nastavku se donosi popis isprava i dokumenata koje treba priložiti za primanje u malo ili veliko sjemenište.

Nadbiskupsko sjemenište “Petar Barbarić” u Travniku:

1. Izvod iz matice rođenih (rodni list)
2. Krsni list s podatkom o primljenoj Potvrdi
3. Svjedodžba o završenju osnovnoj školi (IX. razred)
4. Uvjerenje o završenom VI., VII. i VIII. razredu osnovne škole
5. Vlastoručna molba
6. Izjava o suglasnosti roditelja
7. Preporuka župnika
8. Liječničko uvjerenje
9. Dvije fotografije (veličina 6x4 cm)

U skladu s odlukom Pedagoškog vijeća katoličkih škola za Europu, prilikom upisa sjemeništara u Gimnaziju koja djeluje u sklopu KŠC-a u Travniku, umjesto uobičajenog prijemnog ispita, bit će obavljen jedan razgovor koji će se na kraju vrednovati i bodovati.

Vrhbosansko bogoslovno sjemenište u Sarajevu:

1. Izvod iz matice rođenih (rodni list)
2. Krsni list s podatkom o primljenoj Potvrdi
3. Svjedodžbe o sva četiri završena razreda srednje škole
4. Svjedodžba o maturi ili svjedodžba o završnom ispitu
5. Liječničko uvjerenje i zdravstvena legitimacija
6. Uvjerenje o državljanstvu
7. Potvrdu o nekažnjavanju
8. Vlastoručna molba
9. Životopis (kraći za sjemeništare, duži za one koji izravno ulaze u bogosloviju)
10. Preporuka župnika
11. Četiri fotografije (veličina 6x4 cm)

S obzirom na to da pitomci velikog sjemeništa ili bogoslovije filozofsko-teološke studije pohađaju na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, treba voditi računa o prijemnim rokovima za upis na studij. Dodatne informacije o tome mogu se dobiti od uprave KBF-a, o kojima treba blagovremeno upoznati zainteresirane kandidate.

Mole se župnici da gore navedene originalne isprave i druge dokumente dostave Vrhbosanskom nadbiskupskom ordinarijatu, po mogućnosti osobno i do sredina srpnja 2024., kako bi vrhbosanski nadbi-

skup, mons. Tomo Vukšić, imao dovoljno vremena za procijeniti hoće li kandidata primiti u malo ili veliko sjemenište ili odbaciti njegovu molbu. Nakon toga, Ordinarijat će pismeno upoznati kandidate o odluci Nadbiskupa preko mjesnog župnika.

Zahvaljujući na Vašoj suradnji, uz bratski pozdrav u Gospodinu!

Preč. Mladen Kalfić,
kancelar

mons. Sladan Ćosić,
Generalni vikar

Seminar za ovlast ispovijedanja 2024.

Sarajevo, 2. i 3. rujna 2024.

Datum: 1. srpnja 2024.

Broj: 345/2024

U Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu u Sarajevu, u ponedjeljak 2. i u utorak 3. rujna 2024., održat će se Seminar za ovlast ispovijedanja pod vodstvom profesora s Franjevačke teologije: fra mr. sc. Bruno Ćubela, OFM, za moralnu teologiju; fra dr. sc. Šimo Ivelj, OFM, za kanonsko pravo; fra dr. sc. Danimir Pezer, OFM, za pastoralnu teologiju (liturgijski pastoral).

Građa i literatura:

- **iz moralne teologije:** *Katekizam Katoličke Crkve*, br. 1699-2051; *Papinsko vijeće Iustitia et pax*, Kompendij socijalnog nauka Crkve, Zagreb 2005., br. 105-208; *Papinska biblijska komisija*, Biblija i moral: Biblijski korijeni kršćanskog djelovanja, Zagreb, 2010.; Bernhard Häring: *Kristov zakon I*, Zagreb, 1973.; Velimir Valjan: *Moral spolnosti, braka i obitelji*, Sarajevo, 2002.

- **iz kanonskog prava:** Kanoni o posvetiteljskoj službi Crkve 834-1253 i crkvena administracija; Velimir Blažević: *Ženidbeno pravo Katoličke crkve. Pravno-pastoralni priručnik*, Zagreb, 2004.; Viktor Nuić: *Opće pravo Katoličke crkve. Priručnik uz Novi Zakonik crkvenog prava*, Zagreb, 1985., 281-404; Primopredaja župe, *Vrhbosna* 2/1990., 11-13; Odredbe o zbirnim misama *Mox jugiter*, *Vrhbosna* 3/1991., 103-105; Statut SVVN, *Vrhbosna* 2/1992., 116-118; Pravilnik dekanske službe, *Vrhbosna* 4/1997., 394-396; BK BiH: "Pravilnik o crkvenim maticama i drugim uredskim knjigama", *Vrhbosna* 3/1999., 322-327; Statut ŽEV-a, *Vrhbosna* 3/2000., 259-261; Pravilnik Međupomoći, *Vrhbosna* 3/2005., 346-353.

- **iz pastoralne teologije (liturgijski pastoral):** sve važeće liturgijske knjige o sakramentima i sakramentalima.

Seminaru nazoče svećenici koji nemaju trajnu ovlast ispovijedanja, osim mlado-misnika koji će prvu godinu ovlast ispovijedanja dobiti na temelju završenog studija teologije. Svećenici kojima je ovo treći Seminar polažu usmeni ispit i bivaju predloženi za trajnu ovlast, a oni kojima je ovo drugi i prvi Seminar polažu samo pismeni test.

Svećenici koji ne mogu sudjelovati na Seminaru, dužni su to javiti matičnom Ordinarijatu ili Provincijalatu, koji će obavijestiti predsjednika Povjerenstva. Oba-vijesti poslane na bilo koji drugi način, neće biti uvažene.

Ordinarije i Provincijale čiji su svećenici u međuvremenu poslani na post-diplomski studij ili im je povjerena služba izvan Biskupije ili Provincije, molim da o tome obavijeste predsjednika Povjerenstva kako bi se mogao imati točan uvid o svećenicima koji su započeli i završili Seminar, te dobili trajnu ovlast ispovijedanja.

Dnevni red, ponedjeljak 2. rujna 2024.:

- 10:00-11:45 Predavanje i rasprava iz moralne teologije
- 12:00 Euharistijsko slavlje, mons. Petar Palić, biskup mostarsko-duvanjski i trebinjsko-mrkanski upravitelj
- 13:00 Ručak
- 15:00-16:45 Predavanje i rasprava iz liturgijskog pastoralna
- 17:00-18:45 Predavanje i rasprava iz kanonskog prava
- 19:00 Večera

Dnevni red, utorak 3. rujna 2024.:

- 10:00-11:30 Usmeni ispit za kandidate koji nazoče trećem seminaru
- 10:00-11:30 Pismeni test za kandidate koji nazoče prvom i drugom seminaru
- 12:00 Euharistijsko slavlje, fra Jozo Grbeš, OFM, provincijal Herce-govačke franjevačke provincije Uznesenja BDM
- 13:00 Ručak

Sudjelovanje na svim predavanjima je obvezno. Tko bez dopuštenja profesora ne bude na predavanjima, ne može pristupiti pismenom ili usmenom ispitu.

Koncelebracija na euharistijskim slavljinama sastavni je dio Seminara i obvezna je za sve sudionike. Neka svi svećenici donesu sa sobom albu i štolu *zelene boje*.

Svećenici koji trebaju prenoćište i smještaj neka se unaprijed najave upravi Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa (Josipa Stadlera 5, tel. 063.739.719; e-mail: ekonomat.vbs@gmail.com).

Uz bratski pozdrav u Gospodinu!

Mons. Sladan Ćosić,
Predsjednik Povjerenstva

Popis svećenika sudionika

Treći Seminar

1. Vlč. Stipica LEŠIĆ, Vrhbosanska nadbiskupija
2. Vlč. Jadranko KURT, Vrhbosanska nadbiskupija
3. Vlč. Ivan MIJAĆ, Vrhbosanska nadbiskupija
4. Fra Zdenko FRLJIĆ, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
5. Don Ivan ANIČIĆ, Mostarsko-duvanjska biskupija
6. Don Branimir BEVANDA, Mostarsko-duvanjska biskupija
7. Don Tomislav RAJIĆ, Mostarsko-duvanjska biskupija
8. Fra Marko BANDIĆ, OFM, Hercegovačka franjevačka provincija
9. Fra Džoni DRAGIĆ, OFM, Hercegovačka franjevačka provincija
10. Fra Andrija MATIĆ, OFM, Hercegovačka franjevačka provincija
11. Fra Antonio PRIMORAC, OFM, Hercegovačka franjevačka provincija

Drugi Seminar

1. Vlč. Josip MARKOVIĆ, Vrhbosanska nadbiskupija
2. Vlč. Dino MUSTAFI, Vrhbosanska nadbiskupija
3. Fra Ivan STANIĆ, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
4. Fra Marko CVITKOVIĆ, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
5. Fra Mijo LJUBOS, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
6. Fra Mislav JOZIĆ, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
7. Fra Zvonimir BATISTA, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
8. Don Nikša PAVLOVIĆ, Trebinjsko-mrkanska biskupija
9. Fra Ivan SLIŠKOVIĆ, OFM, Hercegovačka franjevačka provincija
10. Fra Franjo ČORIĆ, OFM, Hercegovačka franjevačka provincija
11. Fra Ivan HRKAĆ, OFM, Hercegovačka franjevačka provincija

Prvi Seminar

1. Fra Antonio BAKETARIĆ, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
2. Fra Tomislav CRNOGORAC, OFM, Hercegovačka franjevačka provincija
3. Fra Franjo MARKIĆ, OFM, Hercegovačka franjevačka provincija
4. Vlč. Darko ENDRICH, Vrhbosanska nadbiskupija
5. Fra Mile BELJO, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
6. Fra Nikola LIVAJA, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
7. Fra Stjepan ORKIĆ, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
8. Fra Drago BLAŽEVIĆ, OFM, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
9. Don Zvonimir REZO, Mostarsko-duvanjska biskupija
10. Fra Slaven TOMIĆ, OFM, Hercegovačka franjevačka provincija
11. Fra Alojzije Slavko ANĐELIĆ, OFM, Hercegovačka franjevačka provincija
12. Fra Ivan CRNOGORAC, OFM, Hercegovačka franjevačka provincija
13. Fra Fran ČORIĆ, OFM, Hercegovačka franjevačka provincija
14. Fra Marin MIKULIĆ, OFM, Hercegovačka franjevačka provincija

Imenovanje ispovjednika u Nadbiskupijskom svetištu Gospe Kondžilske

Datum: 8. srpnja 2024.

Broj: 358/2024

Poštovana braćo svećenici!

U želji da hodočasnici u Nadbiskupijsko svetište Gospe Kondžilske u Komušini i na brdu Kondžilo u prigodi svetkovine Uznesenja Blažene Djevice Marije, 14. i 15. kolovoza 2024., imaju mogućnost pristupiti sakramentu ispovijedi, ovime imenujem sljedeće ispovjednike:

1. Mons. Slađan Ćosić, *generalni vikar*
2. Preč. Vladimir Pranjić, *ekonom nadbiskupije*
3. Vlč. dr. sc. Ivan Rako, *profesor na KBF-u, Sarajevo*
4. Vlč. dr. sc. Vlatko Rosić, *ravnatelj KŠC-a Sv. Pavao, Zenica*
5. Vlč. dr. sc. Mario Ćosić, *ravnatelj KŠC-a Sv. Josip, Sarajevo*
6. Vlč. dr. sc. Ante Vrhovac, *povjerenik za pastoral braka i obitelji*
7. Vlč. Josip Dedić, *ekonom sjemeništa Petar Barbarić, Travnik*
8. Vlč. Marin Babić, *tajnik Nadbiskupa*
9. Vlč. Paulo Henrique dos Santos Coelho, *vicerektor NMMS Redemptoris Mater*
10. Vlč. Mirko Ikić, *svećenik na službi u Ordinarijatu*
11. Vlč. Mislav Anton Botica, *mladomisnik*
12. Vlč. Nilson Gerardo Andrade Ibbara, *mladomisnik*.

Kao ispovjednici budite na raspolaganju za Svetu ispovijed na uočnicu svetkovine, 14. kolovoza, od 15 sati sve dok to bude potrebno, i na samu svetkovinu, 15. kolovoza, od 7:30 do polaska procesije i na brdu Kondžilo. Svetu misu u naznačene dane možete slaviti zajedno u Svetištu, gdje ćete imati osiguran smještaj.

Zahvaljujući za Vaš doprinos u proslavi Velike Gospe u Komušini, molim zagovor Blažene Djevice Marije i zazivam Božji blagoslov!

Mladen Kalfić,
kancelar

Mons. Tomo Vukšić,
nadbiskup vrhbosanski

Imenovanja i premještaji

Vlč. gosp. Fabijan Stanušić stavljen je na raspolaganje za pastoralnu službu u Vojnom ordinarijatu u Bosni i Hercegovini (dekret 7/2024 od 5. siječnja 2024.).

Vlč. gosp. Ilija Miškić razriješen je službe župnika u župi Sv. Ilije Proroka u Ularicama te je stavljen u svećeničku mirovinu (dekret 46/2024 od 30. siječnja 2024.).

Preč. gosp. Juro Babić imenovan je privremenim upraviteljem župe Sv. Ilije Proroka u Ularicama (dekret 47/2024 od 30. siječnja 2024.).

Vlč. gosp. Marko Mikić razriješen je službe promicatelja duhovnih zvanja u Vrhbosanskoj nadbiskupiji (dekret 89/2024 od 15. veljače 2024.).

Vlč. gosp. Ljubo Zadrić imenovan je povjerenikom za promicanje duhovnih zvanja u Vrhbosanskoj nadbiskupiji (dekret 89/2024 od 15. veljače 2024.).

Vlč. gosp. Bojan Ivešić imenovan je na službu arhivara Vrhbosanske nadbiskupije (dekret 120/2024 od 8. ožujka 2024.).

Preč. gosp. Marko Zubak razriješen je službe privremenog upravitelja župe Uzvišenja Svetog Križa Bistrica, kod Žepča (dekret 155/2024 od 26. ožujka 2024.).

Vlč. gosp. Bono Tomić razriješen je službe župnika u župi Sv. Ivana Krstitelja Živinice te je imenovan župnikom u župi Uzvišenja Svetog Križa Bistrica, kod Žepča (dekret 156/2024 od 26. ožujka 2024.).

Vlč. gosp. Oliver Jerković imenovan je upraviteljem župe Sv. Ivana Krstitelja Živinice (dekret 157/2024 od 26. ožujka 2024.).

Vlč. gosp. Mišo Sirovina, OFM, imenovan je župnim vikarom u župi Sv. Ante Padovanskog Sivša (dekret 168-1/2024 od 27. ožujka 2024.).

Vlč. gosp. Drago Pranješ, OFM, razriješen je službe župnog vikara u župi Sv. Martina Bučići te je imenovan župnikom iste župe (dekret 226/2024 od 25. travnja 2024.).

Vlč. gosp. Antonio Čutura razriješen je službe upravitelja župe Sv. Ilije Proroka Bosanski Brod (dekret 256/2024 od 15. svibnja 2024.).

Vlč. gosp. Ilija Marinović razriješen je službe župnika u župi Bezgrješnog začeca BDM-a Crkvica te je imenovan župnikom u župi Sv. Ilije Proroka Bosanski Brod (dekret 257/2024 od 15. svibnja 2024.).

Vlč. gosp. Andrej Lukanović razriješen je službe župnika u župi Prečistog Srca Marijina Bijeljina te je imenovan župnikom u župi Bezgrješnog začeca BDM-a Crkvica (dekret 258/2024 od 15. svibnja 2024.).

Preč. gosp. Damir Ivanović imenovan je upraviteljem župe Prečistog Srca Marijina Bijeljina (dekret 260/2024 od 15. svibnja 2024.).

Vlč. gosp. Mislav Anton Botica, mladomisnik, imenovan je pastoralnim suradnikom u Nadbiskupijskom centru za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“ (dekret 330-3/2024 od 29. lipnja 2024.).

Vlč. gosp. Jesus Antonio Gazquez Hernandez, mladomisnik, imenovan je župnim vikarom u župi Uznesenja BDM-a Stup (dekret 331-3/2024 od 29. lipnja 2024.).

Vlč. gosp. Nilson Gerardo Andrade Ibarra, mladomisnik, imenovan je župnim vikarom u župi Sv. Ivana Krstitelja Lug-Brankovići (dekret 332-3/2024 od 29. lipnja 2024.).

Vlč. gosp. Danijel Lukić, OFM, mladomisnik, imenovan je župnim vikarom u župi Sv. Ivana Krstitelja Kraljeva Sutjeska (dekret 338-3/2024 od 29. lipnja 2024.).

Vlč. gosp. Zdenko Frljić, OFM, razriješen je službe župnog vikara u župi Sv. Franje Guča Gora (dekret 357/2024 od 5. srpnja 2024.).

Dozvole

Dopis broj 59/2024 od 2. veljače 2024. – Dozvola za obnovu fasade na župnoj crkvi u župi Kraljice Krunice Krepić.

Dopis broj 60/2024 od 2. veljače 2024. – Dozvola za nabavku i ugradnju dva zvona u župi Sv. Antuna Pustinjaka Gorice.

Dopis broj 61/2024 od 2. veljače 2024. – Dozvola za popravak fasade na filijalnoj crkvi Sv. Barbare Vareš-Majdan u župi Sv. Mihovila Vareš.

Dopis broj 80/2024 od 15. veljače 2024. – Imprimatur za izdanje priručnika pod nazivom „U službi Božjeg naroda: vodič kroz župnu administraciju i krajevno pravo“ prof. Ilije Markovića.

Dopis broj 97/2024 od 23. veljače 2024. – Dozvola za blagoslov filijalne crkve Sv. Petra u Skakavi Donjoj u župi Bezgrješnog začeca BDM-a Dubrave.

Dopis broj 99/2024 od 8. ožujka 2024. – Dozvola za izradu klupa u filijalnoj crkvi Sv. Josipa u Kornici u župi Gospe Žalosne Čardak.

Dopis broj 100/2024 od 8. ožujka 2024. – Dozvola za nabavku i ugradnju zvona u župnoj crkvi Sv. Franje Asiškog Zovik.

Dopis broj 144/2024 od 23. ožujka 2024. – Dozvola za unutarne krečenje župne crkve u župi Sv. Leopolda Mandića Maglaj.

Dopis broj 146/2024 od 25. ožujka 2024. – Dozvola za uređenje filijalnih crkava u Crnićima i Volujku u župi Uznesenja BDM-a Kreševo.

Dopis broj 147/2024 od 25. ožujka 2024. – Dozvola za prvi dio radova uređenja župne crkve u župi Sv. Ante Padovanskog Boće.

Dopis broj 148/2024 od 25. ožujka 2024. – Dozvola za unutarnju obnovu i postavljanje fasada na župnoj kući u župi Presvetog Trojstva Novo Sarajevo.

Dopis broj 192/2024 od 19. travnja 2024. – Dozvola za obnovu i zamjenu krova na župnoj crkvi u župi Presvetog Trojstva Novo Sarajevo.

Dopis broj 205/2024 od 19. travnja 2024. – Dozvola blagoslova male kapele u centru sela u župi Marije Majke Crkve Garevac.

Dopis broj 244/2024 od 9. svibnja 2024. – Dozvola blagoslova filijalne crkve u mjestu Golubinja u župi Sv. Ante Padovanskog Žepče.

Dopis broj 284/2024 od 29. svibnja 2024. – Dozvola za gradnju kapelice na groblju Karaula u župi Sv. Ante Padovanskog Žepče.

Dopis broj 285/2024 od 29. svibnja 2024. – Dozvola za obnovu grobljanskih i zavjetnih kapelica u župi Sv. Ivana Krstitelja Uzdol.

Dopis broj 288/2024 od 29. svibnja 2024. – Dozvola za unutarnje uređenje prezbitarija župne crkve Uznesenja BDM-a Kreševo.

Dopis broj 308/2024 od 17. lipnja 2024. – Dozvola za trinaciju nedjeljom i zapovijedanim blagdanima fra Marku Bandalu u župi Sv. Ante Padovanskog Gračac.

Dopis broj 326/2024 od 18. lipnja 2024. – Dozvola za blagoslov zvona na grobljanskoj kapelici u mjestu Gaše u župi Uznesenja BDM-a Komušina.

Dopis broj 327/2024 od 18. lipnja 2024. – Dozvola za sanaciju krova i krovnog pokrivača župne crkve Sv. Mihovila Vareš.

Dopis broj 359/2024 od 8. srpnja 2024. – Dozvola za blagoslov zvona na kapeli u Krušiku u župi Sv. Leopolda Mandića Dragunja.

Kronika vrhbosanskog nadbiskupa mons. Tome Vukšića od siječnja do lipnja 2024.

1. siječnja 2024.

10:30 Nadbiskup koncelebrirao na sv. misnom slavlju katedrali koje je predslavio apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini nadbiskup Francis Assisi Chullikatt.

3. siječnja 2024.

9:00 Nadbiskup je primio mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara VN-a i vlč. Fabijana Stanušića.

13:00 Nadbiskup je primio gosp. Antonija Šutala, djelatnika Vojnog ordinarijata.

4. siječnja 2024.

15:00 Nadbiskup je zajedno s mons. Slađanom Ćosićem, generalnim vikarom VN-a, posjetio Pastoralno-socijalni centar „Sv. Josipa“ na Lugu i susreo se s vlč. Mirkom Šimićem.

5. siječnja 2024.

12:00 Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića, generalnog tajnika BK-a BiH.

6. siječnja 2024.

10:30 Nadbiskup je slavio sv. misu u katedrali o svetkovini Bogojavljenja.

7. siječnja 2024.

19:00 Katedralni župnik vlč. Oliver Jurišić imao božićni blagoslov nadbiskupove rezidencije.

9. siječnja 2024.

09:00 Nadbiskup je primio vlč. Josipa Tadića, kancelara Vojnog ordinarijata.

11:00 Nadbiskup se susreo sa zajednicom sestara Služavki maloga Isusa iz Biskupije i Rezidencije.

12:00 Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića, glavnog tajnika BK-a BiH.

10. siječnja 2024.

10:00 Nadbiskup je primio fra Bonu Tomića, župnika župe Sv. Ivana Krstitelja Kraljeva Sutjeska.

15:30 Nadbiskup je sudjelovao na sjednici Stručnoga tijela za pripremu kalendara crkvenih događanja u 2024.

19:30 Nadbiskup predvodio obred predavanja Časoslova u Neokatekumenskim zajednicama, u Crkvi Sv. Majke Terezije u Vogošći.

11. siječnja 2024.

08:30 Nadbiskup je primio preč. Darka Tomaševića, prodekana na KBF-u Sarajevu.

10:00 Nadbiskup je primio dr. Denisa Zvizdića, predsjedavajućeg Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH.

11:00 Nadbiskup je primio s. Ljilju Martić, kućnu predstojnicu sestara Kćeri Božje ljubavi na Banjskome brijegu u Sarajevu.

11:30 Nadbiskup je primio gosp. Antonija Šutala, djelatnika Vojnog ordinarijata.

15:00 Nadbiskup je Sudjelovao na sjednici Ordinarijata.

12. siječnja 2024.

09:00 Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića, glavnog tajnika BK-a BiH.

10:30 Nadbiskup je primio vlč. Miljenka Džaltu, župnika župe Sv. Josipa Rankovići.

11:00 Nadbiskup je primio gospođu Nikolinu Tomašić, tajnicu Katehetskog ureda VN-a.

11:30 Nadbiskup je primio fra Šimu Ivelja, sudskog vikara VN-a.

12:00 Nadbiskup je primio vlč. Fabijana Stanušića, župnika na Palama.

17:00 Nadbiskup je primio s. Samuelu Bešker.

15. siječnja 2024.

10:00 Nadbiskup je primio gospodina Marinka Čavaru, člana kolegija Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH.

16. siječnja 2024.

14:00 Nadbiskup se susreo s mons. Petrom Palićem u biskupskom Ordinarijatu u Mostaru.

18:00 Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića, generalnog tajnika BK-a BiH.

17. siječnja 2024.

09:30 Nadbiskup je primio mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara VN-a.

15:00 Nadbiskup se susreo s mons. Francisom Assisi Chullikattom u Apostolskoj nuncijaturi u Sarajevu.

16:00 Nadbiskup je primio vlč. Tomislava Mlakića, pročelnika Katehetskog ureda u VN-a.

18. siječnja 2024.

10:30 Nadbiskup je obavio molitvu za pokojne pripadnike brigade „Jastrebovi“ kod spomen obilježja u vojarni Kiseljak.

11:00 Nadbiskup je slavio sv. misu u povodu 30. obljetnice osnutka brigade „Jastrebovi“ u Kapelici u vojarni u Kiseljaku.

14:00 Nadbiskup posjetio Pastoralno-socijalni centar „Sv. Josipa“ u Lugu (Gromiljak) i zajedno s vlč. Mirkom Šimićem, ravnateljem Caritasa obišao prve štitićenike doma.

16:00 Nadbiskup je primio vlč. Marcela Tunjića, župnika župe Jelaške.

19. siječnja 2024.

08:30 Nadbiskup je primio vlč. Miroslava Ćavara, direktora medijskog centra VN-a.

09:00 Nadbiskup je primio vlč. Štefana Markovića, župnog vikara župe katedrala.

22. siječnja 2024.

10:00 Nadbiskup je primio Husein ef. Kavazović, reis-ul-ulemu Islamske zajednice u BiH, i Muhameda Jusića.

12:00 Nadbiskup je primio vlč. Josipa Tadića, kancelara Vojnog ordinarijata i gosp. Antonija Šutala, djelatnika Vojnog ordinarijata.

12:30 Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića, generalnog tajnika BK-a BiH

18:00 Nadbiskup je zajedno s predstavnicima VN-a: mons. Slađanom Ćosićem, generalnim vikarom, preč.

Vladimirom Pranjićem, ekonomom, preč. Zdenkom Spajićem, rektorom VBS-a, vlč. Mirkom Šimićem, ravnateljem Caritasa primio g. Andreja Plenkovića, predsjednika Vlade Republike Hrvatske, g. Zvonimira Frka Petešićić, predstojnika Ureda predsjednika Vlade Republike Hrvatske, gđu Andreju Metelko Zgombić, državnu tajnicu za Europu u Ministarstvu vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske, g. Ivana Sabolića, veleposlanika Republike Hrvatske u Bosni i Hercegovini, Marka Milića, glasnogovornika Vlade Republike Hrvatske, Dinu Mihanovića, savjetnika predsjednika Vlade Republike Hrvatske, gđu Dubravku Vlašić Pleše, savjetnicu predsjednika Vlade Republike Hrvatske, gđu Melitu Struk, savjetnicu Ureda za protokol Vlade Republike Hrvatske.

23. siječnja 2024.

10:00 Nadbiskup je primio gospođu Ioannu Efthymiadou, veleposlanicu Grčke.

11:30 Nadbiskup je posjetio redakciju Medijskoga centra VN-a i susreo se sa svim djelatnicima na čelu sa vlč. Josipom Vajdnerom, glavnim urednikom „Katoličkog tjednika“.

Nadbiskup je primio preč. Zdenka Spajića, rektora VBS-a.

24. siječnja 2024.

11:00 Nadbiskup je primio Johana Sattlera, veleposlanika i specijalnog predstavnika EU u BiH

16:00 Nadbiskup je primio gospodina Darija Hrebaka, gradonačelnika grada Bjelovara i gospođu Đurđu Adlešić, bivšu gradonačelnicu.

25. siječnja 2024.

11:00 Nadbiskup slavio sv. misu u crkvi Sv. Ilije proroka u Zenici u povodu blagdana Obraćanja Sv. Pavla nakon koje je uslijedila svečana akademija o proslavi dana Katoličkog školskog centra u Zenici.

26. siječnja 2024.

10:30 Nadbiskup je primio vlč. Olivera Jurišića, katedralnoga župnika.

27. siječnja 2024.

10:00 Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića, generalnog tajnika BK-a BiH

29. siječnja 2024.

10:30 Nadbiskup sudjelovao zasjedanju Stalnoga vijeća BK-a BiH zajedno s mons. Petrom Palićem,

potpredsjednikom BK-a BiH, Markom Semrenom, pomoćnim biskupom banjolučkim, i mons. Ivom Tomaševićem generalnim tajnikom BK-a BiH.

16:00 Nadbiskup se u Kiseljaku susreo sa zamjenikom ministra obrane gospodinom Slavenom Galićem, generalima Ivicom Jerkićem, Tomom Kolendom, Zdravkom Rezom i drugim časnicima.

30. siječnja 2024.

10:00 Nadbiskup je primio gospodina Andrzeja Jasionowskog, veleposlanika Poljske.

11:00 Nadbiskup je primio mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara VN-a.

16:00 Nadbiskup je primio gospodina Dražena Janku i gospođu Dolores Janko.

31. siječnja 2024.

09:00 Nadbiskup je primio vlč. Šimu Maršića, ravnatelja Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“

10:30 Nadbiskup je primio vlč. Vladu Vrebca, ravnatelja Svećeničkog doma VN-a.

1. veljače 2024.

11:00 Nadbiskup je blagoslovio novi prostor crkvenog suda Vrhbosanske nadbiskupije u zgradi Ordinarijata u Sarajevu.

18:00 Nadbiskup je slavio sv. misu, uoči Dana posvećenoga života u sarajevskoj katedrali

2. veljače 2024.

13:00 Nadbiskup se susreo sa don Antom Luburićem, župnikom župe Rođenja Blažene Djevice Marije – Katedrala Trebinje i biskupskim vikarom za Trebinjsko-mrkansku biskupiju u Trebinju.

17:00 Nadbiskup je sudjelovao na večernjoj molitvi uoči Sv. Vlaha u dubrovačkoj katedrali.

3. veljače 2024.

10:00 Nadbiskup sudjelovao na sv. misi proslave zaštitnika Sv. Vlaha u Dubrovniku.

5. veljače 2024.

09:30 Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića, generalnog tajnika BK-a BiH.

11:00 Nadbiskup je primio mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara VN-a.

11:30 Nadbiskup je primio gosp. Antonija Šutala, djelatnika Vojnog ordinarijata.

12:00 Nadbiskup je primio fra Šimu Ivelja, sudskog vikara VN-a.

15:30 Nadbiskup je primio mons. Željka Majića, novog banjolučkog biskupa.

6. veljače 2024.

09:30 Nadbiskup je primio vlč. Šimu Maršića, ravnatelja Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“

10:00 Nadbiskup se susreo s mons. Francisom Assisijem Chullikattom, apostolskim nuncijem u Bosni i Hercegovini i u Crnoj Gori u nuncijaturi Sarajevo.

11:30 Nadbiskup je posjetio redakciju Medijskog centra Vrhbosanske Nadbiskupije.

16:30 Nadbiskup je primio vlč. Josipa Senjaka, župnika župe Kašina.

7. veljače 2024.

10:00 Nadbiskup se u vojarni u Travniku susreo s generalom Tomom Kolendom, dosadašnjim zapovjednikom gosp. Slavenom Glavickim i novim zapovjednikom gosp. Tonijem Mišićem.

11:00 Nadbiskup je slavio sv. misu u župnoj crkvi u Travnik u povodu patrona vojne kapelanije Gospe Lurdske.

14:00 Nadbiskup je posjetio Nadbiskupijsko sjemenište „Petar Barbarić“ i obišao radove na dijelu zgrade sjemeništa koja se obnavlja.

17:00 Nadbiskup je primio mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara VN-a.

8. veljače 2024.

12:00 Nadbiskup slavio sv. misu u kapelici VBS-a u povodu završetka duhovnih vježbi za svećenike.

9. veljače 2024.

09:30 Nadbiskup je primio mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara VN-a.

10. veljače 2024.

17:00 Nadbiskup je koncelebrirao na sv. misi proslave Stepinčeva u Zagrebu.

20:00 Nadbiskup se susreo s mons. Draženom Kutlešom, nadbiskupom zagrebačkim.

11. veljače 2024.

10:30 Nadbiskup se susreo s fra Tomislavom Glavnikom, ravnateljem Hrvatskoga Caritasa u franjevačkom samostanu Sv. Duha u Zagrebu.

15:00 Nadbiskup pohodio župu Sijekovac- Močila i obišao novu kuću koja se podiže za buduću zajednicu „Cenacolo“.

12. veljače 2024.

09:30 Nadbiskup sudjelovao i održao govor na otvaranju Međunarodne konferencije „Članovi parlamenta i vjerski lideri za mir i suživot” u Sarajevu.

11:30 Nadbiskup je primio vlč. Olivera Jurišića, župnika župe katedrale.

14. veljače 2024.

09:00 Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića, generalnog tajnika BK-a BiH.

10:00 Nadbiskup je primio mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara VN-a.

11:00 Nadbiskup je primio preč. Miroslava Ćavara, direktora Medijskoga centra VN-a.

15:00 Nadbiskup je zajedno s mons. Slađanom Ćosićem, generalnim vikarom VN-a, vlč. Perom Brajkom, bolničkim kapelanom i vlč. Draženom Kusturom, glasnogovornikom VN-a, primio ministra zdravstva Federacije Bosne i Hercegovine gosp. Nediljka Rimca, zajedno s njegovim suradnicima.

17:00 Nadbiskup je primio vlč. Iliju Markovića, profesora na KBF-u Sarajevo.

15. veljače 2024.

09:00 Nadbiskup je primio preč. Miroslava Ćavara, župnika župe Stup.

10:00 Nadbiskup je primio vlč. Marija Bernadića, dekana KBF-a.

17:00 Nadbiskup slavio sv. misu u župi Uzašašća Gospodinova u Novom Travniku, u povodu četvrte godišnjice dolaska sestara „Milosrdnog Isusa“

16. veljače 2024.

10:00 Nadbiskup je primio vlč. Michela Capassa, rektora Nadbiskupijskog misijskog međunarodnog sjemeništa u Vogošći i Josea Franca Bokavseka.

12:00 Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića, generalnog tajnika BK-a BiH.

17:00 Nadbiskup sudjelovao na sastanku Vijeća za Mlade u Nadbiskupijskom Centru za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“

18:00 Nadbiskup slavio sv. misu u Nadbiskupijskom centru za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“

17. veljače 2024.

11:00 Nadbiskup primio fra Šimu Ivelja, sudskoga vikara VN-a.

16:30 Nadbiskup pohodio samostan i crkvu u Kreševu i pogledao radove uređenja crkve.

17:30 Nadbiskup nazočio na koncertu „Evo drvo Križa“ u crkvi Uznesenja BDM-a u Kreševu.

19. veljače 2024.

18:00 Nadbiskup slavio sv. misu u katedrali za Sinodu Crkve i mir u svijetu.

20. veljače 2024.

16:00 Nadbiskup održao sastanak s mons. Slađanom Ćosićem, generalnim vikarom VN-a, mons. Ivom Tomaševićem, generalnim tajnikom BK-a BiH, vlč. Fabijanom Stanušićem, ekonomom rezidencije, vlč. Ivanom Rakom, ceremonijarom, vlč. Vladom Vrebcom, ravnateljem Svećeničkog doma, vlč. Josipom Papkom, ekonomom Bogoslovije i vlč. Markom Stanušićem, voditeljem katedralnog zbora.

17:30 Nadbiskup je zajedno s mons. Slađanom Ćosićem, generalnim vikarom primio gospođu Elitu Kuzmu, novu veleposlanicu Republike Latvije koja je veleposlanica i pri Svetoj Stolici.

21. veljače 2024.

10:00 Nadbiskup je primio preč. Miroslav Ćavara, direktora Medijskog centra VN-a.

11:00 Nadbiskup je primio vlč. Dražena Kusturu, župnika župe Novo Sarajevo.

14:30 Nadbiskup je primio vlč. Marija Ćosića, ravnatelja KŠC-a „Sv. Josip“ Sarajevo.

22. veljače 2024.

10:00 Nadbiskup slavio sv. misu u Dubravama u povodu susreta svećenika Toliškoga arhidakonata.

11:00 Nadbiskup sudjelovao na susretu svećenika Toliškoga arhidakonata.

15:00 Nadbiskup pohodio župu Gradačac i zajedno s mons. Slađanom Ćosićem, generalnim vikarom

VN-a, susreo se s vlč. Stjepanom Didakom, župnikom župe Gradačac i upraviteljem župe Turić.

24. veljače 2024.

9:30 Nadbiskup je sudjelovao na redovitom godišnjem Susretu animatora liturgijskog pjevanja Vrhbosanske nadbiskupije i pozdravio nazočne.

26. veljače 2024.

09:30 Nadbiskup je primio preč. Miroslava Čavara, direktora Medijskoga centa VN-a.

27. veljače 2024.

11:00 Nadbiskup sudjelovao u završnom susretu svećenika Seminara svećeničke trajne izgradnje, u Nadbiskupijskom centru za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“

12:00 Nadbiskup slavio sv. misu zajedno sa svećenicima koji su sudjelovali na Seminaru svećeničke trajne izgradnje, u Nadbiskupijskom centru za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“

28. veljače 2024.

15:30 Nadbiskup je sudjelovao na sjednici Ordinarijata.

29. veljače 2024.

10:00 Nadbiskup slavio sv. misu u župi i samostanu Sv. Petra i Pavla u Tuzli u povodu Arhiđakonskog susreta za svećenike Plehanskoga arhiđakonata.

11:00 Nadbiskup sudjelovao na susretu za svećenike Plehanskoga arhiđakonata.

15:00 Nadbiskup je zajedno s mons. Lukom Tunjićem posjetio vlč. Bonu Tomića, župnika župe Živinice.

1. ožujka 2024.

14:00 Nadbiskup se susreo s novoimenovanim banjolučkim biskupom mons. Željkom Majićem u prostorijama Biskupskog ordinarijata u Banjoj Luci.

19:00 Nadbiskup je sudjelovao na svečanoj akademiji u čast mons. Franje Komarice u banjolučkoj katedrali Sv. Bonaventure.

2. ožujka 2024.

11:00 Nadbiskup je slavio sv. misu u katedrali Sv. Bonaventure u Banjoj Luci i zaredio za banjolučkog biskupa svećenika Mostarsko-duvanjske biskupije mons. Željka Majića.

14:00 Nadbiskup se na Petrićevcu, Banja Luka, susreo s gosp. Markusom Ingenlathom, direktorom zaklade „Renovabis“.

4. ožujka 2024.

10:00 Nadbiskup se susreo s mons. Slađanom Čosićem, generalnim vikarom VN-a.

11:00 Nadbiskup je primio preč. Vladimira Pranjića, ekonoma VN-a.

16:00 Nadbiskup je primio gospodina Zorana Pulića, direktora Fondacije „Mozaik“.

17:00 Nadbiskup je primio vlč. Bojana Ivešića, arhivara VN-a.

5. ožujka 2024.

9:00 Nadbiskup je primio vlč. Milana Blachu, svećenika na službi u Češkoj.

6. ožujka 2024.

09:30 Nadbiskup je primio vlč. Željka Čturića, generalnog vikara Vojnog ordinarijata, i vlč. Josipa Tadića, kancelara Vojnoga ordinarijata.

11:00 Nadbiskup je primio fra Šimu Ivelja, sudskog vikara VN-a.

7. ožujka 2024.

10:00 Nadbiskup je sudjelovao na susretu za svećenike Fojničkog arhiđakonata.

12:00 Nadbiskup je slavio sv. misu u samostanskoj kapelici samostana Uznesenja Blažene Djevice Marije u Rami-Šćitu zajedno sa svećenicima Fojničkog arhiđakonata.

19:00 Nadbiskup je nazočio „Korizmenom koncertu“ u župi Presvetoga Trojstva u Novom Sarajevu.

8. ožujka 2024.

10:30 Nadbiskup je primio mons. Ivo Tomaševića, generalnog tajnika BK-a BiH, s. Magdalenu Šokić, tajnicu Ureda BK-a BiH, vlč. Fabijana Stanušića, ekonoma rezidencije i vlč. Vladu Vrebca, ravnateljica Svećeničkoga doma VN-a.

16:00 Nadbiskup je primio mons. Slađana Čosića, generalnog vikara VN-a i preč. Vladimira Pranjića, ekonoma VN-a.

9. ožujka 2024.

10:00 Nadbiskup je primio gospodina Ivu Anđelića.

11. ožujka 2024.

17:00 Nadbiskup je primio preč. Mladena Kalfića, kancelara VN-a.

12. ožujka 2024.

11:00 Nadbiskup je primio vlč. Davora Topića, župnika župe Sv. Josipa u Zenici.

12:00 Nadbiskup primio mons. Ivu Tomaševića, generalnog tajnika BK-a BiH.

18:00 Nadbiskup slavio sv. misu u Katedrali uoči XXVI. zajedničkog zasjedanja BK-a BiH i HBK-a.

16:30 Nadbiskup je primio don Antu Luburića, župnika župe Rođenja Blažene Djevice Marije – Katedrala Trebinje, biskupskog vikara za Trebinjsko-mrkansku biskupiju.

18:00 Nadbiskup predvodio koncelebrirano misno slavlje u katedrali uoči XXVI. zajedničkog zasjedanja biskupa BK-a BiH i HBK-a.

13. ožujka 2024.

07:00 Nadbiskup koncelebrirao na sv. misi u kapelici Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa zajedno s biskupima BK-a BiH i HBK-a.

Od 09:00 do 15:00 Nadbiskup je predsjedao XXVI. zajedničkom zasjedanju BK-a BiH i HBK-a u Sarajevu.

18:30 Nadbiskup je nazočio „Korizmenom koncertu“ u katedrali u Sarajevu.

14. ožujka 2024.

10:00 Nadbiskup je slavio sv. misu u župnoj crkvi Sv. Ante u Žepču zajedno sa svećenicima Gučogoranskoga arhiđakonata.

11:00 Nadbiskup je sudjelovao na susretu za svećenike Gučogoranskoga arhiđakonata.

15. ožujka 2024.

10:00 Nadbiskup je primio gospođu Sabinu Silajdžić, profesoricu na Ekonomskom fakultetu.

11:00 Nadbiskup je posjetio Tajništvo BK-a BiH.

16:00 Nadbiskup je primio preč. Vladimira Pranjića, ekonomista VN-a.

16. ožujka 2024.

10:00 Nadbiskup je slavio sv. misu u crkvi Sv. Ante na Humcu, u povodu Nadbiskupijskog susreta maturanata Splitsko-makarske nadbiskupije.

12:30 Nadbiskup se susreo s fratrima samostana Sv. Ante na Humcu.

15:00 Nadbiskup se susreo s mons. Petrom Palićem, biskupom mostarsko-duvanjskim i apostolskim upraviteljem trebinjsko-mrkanskim.

18. ožujka 2024.

16:30 Nadbiskup je slavio sv. misu u crkvi Kraljice krunice u povodu dana KŠC „Sv. Josip“ na Banjskom brijegu.

19. ožujka 2024.

11:00 Nadbiskup je slavio sv. misu u povodu patrona Caritasova Pastoralno-socijalnog centra „Sv. Josipa“ u Lugu u župi Gromiljak.

18:00 Nadbiskup je u mostarskoj katedrali sudjelovao na misnom slavlju u povodu svetkovine Sv. Josipa zaštitnika Mostarske-duvanjske biskupije.

20. - 21. ožujka 2024.

Nadbiskup je predsjedao 89. redovitim zasjedanjem Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine. Na kraju zasjedanja održana je konferencija za novinstvo u prostorijama Biskupskog ordinarijata u Mostaru.

22. ožujka 2024.

10:30 Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića, generalnog tajnika BK-a BiH.

16:30 Nadbiskup je primio fra Šimu Ivelja, sudskog vikara VN-a.

23. ožujka 2024.

09:00 Nadbiskup je primio vlč. Dražena Kusturu, glasnogovornika VN-a i gospodina Dejana Garića, novinara BH radio 1.

12:00 Nadbiskup je slavio sv. misu u kapelici VBS-a na završetku korizmene duhovne obnove.

16:00 Nadbiskup je primio mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara VN-a, i preč. Vladimira Pranjića, ekonomista VN-a.

24. ožujka 2024.

11:00 Nadbiskup slavio sv. misu na Cvjetnicu u katedrali.

25. ožujka 2024.

09:00 Nadbiskup je primio vlč. Vladu Vrebca, ravnatelja Svećeničkog doma VN-a.

09:30 Nadbiskup je primio vlč. Ivana Raku, ceremonijara.

10:30 Nadbiskup je primio preč. Miroslava Čavara, dekana Sarajevskog dekanata.

16:00 Nadbiskup je primio vlč. Bojana Ivešića, arhivara VN-a.

26. ožujka 2024.

09:00 Nadbiskup je primio vlč. Šimu Maršića, ravnatelja Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“

10:00 Nadbiskup je zajedno s preč. Darkom Tomaševićem primio gosp. Jakova Devčića, gđu. Azru Crnkić i gđu. Senadu Bratić.

11:00 Nadbiskup je primio gđu. Mateju Jerković, novinarku „Oslobođenja“.

12:00 Nadbiskup je primio mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara VN-a.

27. ožujka 2024.

10:30 Nadbiskup slavio sv. misu posvete ulja u katedrali.

28. ožujka 2024.

11:00 Nadbiskup primio mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara VN-a.

18:00 nadbiskup je slavio Misu večere Gospodnje u katedrali.

29. ožujka 2024.

11:00 Nadbiskup je zajedno s preč. Vladimirom Pranjićem, ekonomom VN-a, primio fra Petra Karajicu, ravnatelja Humanitarno-karitativne organizacije „Kruh Sv. Ante“.

18:00 Nadbiskup je predvodio obrede Velikoga petka u katedrali.

30. ožujka 2024.

11:00 Nadbiskup je imao konferenciju za medije na kojoj je snimljena Uskrsna poruka.

12:00 U dvorani Svećeničkog domu upriličeno je čestitanje Uskrsa svećenika, redovnika i redovnica vrhbosanskom nadbiskupu.

21:00 Nadbiskup je slavio Misu vazmenoga bdijenja u katedrali.

31. ožujka 2024.

10:30 Nadbiskup je slavio sv. misu u katedrali u povodu Uskrsa.

16:00 Nadbiskup je posjetio samostan sestara Služavki Maloga Isusa „Egipat“ Sarajevo.

1. travnja 2024.

07:30 Nadbiskup je slavio svetu misu u kapelici Svećeničkog doma VN-a zajedno s 15-ak umirovljenih svećenika u Sarajevu.

2. travnja 2024.

11:00 Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića, generalnog tajnika BK-a BiH.

19:30 Nadbiskup bio kod reisa Huseina ef. Kavazovića na iftaru na kojemu su sudjelovali: predsjednik Židovske zajednice gosp. Jakob Finci, apostolski nuncij nadbiskup Francis Assisi Chullikatt, visoki predstavnik Christian Schmidt, veleposlanik SAD Michael J. Murphy i veleposlanik Ujedinjenoga Kraljevstva Julian Reilly, sarajevski muftija Nedžad Grabus, direktor Uprave za vanjske poslove i dijasporu IZ-a Muhamed Jusić.

3. travnja 2024.

14:00 Nadbiskup se u Svilaju susreo sa svećenicima Doborskog dekanata.

4. travnja 2024.

10:00 Nadbiskup je u Zagrebu presjedao sjednicom Vijeća za inozemnu pastvu HBK-a i BK-a BiH.

5. travnja 2024.

10:30 Nadbiskup se susreo s preč. Miroslavom Čavarom, direktorom Medijskoga centra VN-a.

16:00 Nadbiskup je primio mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara VN-a.

6. travnja 2024.

11:00 Nadbiskup je slavio sv. misu i podijelio sakrament svete potvrde u župi Sv. Ante Padovanskog u Žepču.

16:00 Nadbiskup je slavio sv. misu i podijelio sakrament svete potvrde u župi Sv. Ilije Proroka u Novom Šeheru.

7. travnja 2024.

11:00 Nadbiskup je slavio sv. misu i podijelio sakrament svete potvrde u župi Sv. Ante Padovanskog u Busovači.

8. travnja 2024.

09:30 Nadbiskup je primio vlč. Vladu Vrebca, ravnatelja Svećeničkog doma VN-a.

11:30 Nadbiskup slavio sv. misu u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu i podijelio službe: kandidate, lektorata i akolitata bogoslovima.

18:00 Nadbiskup je u mostarskoj katedrali slavio sv. misu u povodu 32. godišnjice utemeljenja HVO-a.

19:30 Nadbiskup je predvodio molitvu za pokojne kod spomen obilježja hrvatskim braniteljima u Mostaru.

9. travnja 2024.

10:00 Nadbiskup je primio mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara VN-a.

11:00 Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića, generalnog tajnika BK-a BiH.

15:30 Nadbiskup je primio preč. Vladimira Pranjića, ekonoma VN-a.

19:00 Nadbiskup je primio preč. Darka Tomaševića, kanonika.

10. travnja 2024.

10:00 Nadbiskup slavio sv. misu u crkvi sv. Ćirila i Metoda zajedno sa svećenicima koji su sudjelovali na Svećeničkom saboru.

11:00 Nadbiskup je sudjelovao na radnom djelu Svećeničkog sabora, dijecezanskih i redovničkih svećenika, koji djeluju u Vrhbosanskoj nadbiskupiji.

11. travnja 2024.

08:00 Nadbiskup je primio mons. Iliju Janjića, biskupa u miru.

09:00 Nadbiskup je primio gosp. Zvonka Milasa, državnog tajnika Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

12:00 Nadbiskup je na Risovcu, župa Doljani, zajedno s generalnim vikarom VN-a mons. Slađanom Ćosićem, ekonomom VN-a preč. Vladimirom Pranjićem i župnikom fra Stjepanom Pavličevićem obišao radove na budućoj filijalnoj crkvi.

17:00 Nadbiskup je predsjedao sjednicom Upravnog vijeća „Zaklade Vrhbosanske nadbiskupije“ u Imotskom.

19:00 Nadbiskup je sudjelovao na donatorskoj večeri „Zaklade Vrhbosanske nadbiskupije“ u Imotskom.

13. travnja 2024.

11:00 Nadbiskup slavio sv. misu i podijelio sakrament sv. potvrde u župi Uznesenja BDM-a u Osovi.

17:00 Nadbiskup slavio sv. misu i podijelio sakrament sv. potvrde u župi Uznesenja BDM-a u Tolisi.

19:00 Nadbiskup se u Tolisi susreo s vlč. Andrejom Lukanovićem, župnikom župe u Bijeljini.

14. travnja 2024.

11:00 Nadbiskup slavio sv. misu i podijelio sakrament sv. potvrde u župi Sv. Ane u Domaljevcu.

15. travnja 2024.

9:30 Nadbiskup je primio vlč. Niku Tomića, svećenika biskupije Linz, Austrija, zajedno s vlč. Christianom Öhlerom, župnikom i dekanom u Bad Ischlu, tajnikom Aloisom Mayerom i preč. Miroslavom Ćavarom, dekanom Sarajevskog dekanata.

10:30 Nadbiskup je primio vlč. Vladu Vrebca, ravnatelja Svećeničkog doma VN-a.

16:00 Nadbiskup je primio gosp. Antonija Šutala i gosp. Marija Rukčića.

16. travnja 2024.

09:00 Nadbiskup je sudjelovao na skupštini Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH u samostanu sestara Služavki malog Isusa „Egipat“.

12:00 Nadbiskup je slavio sv. misu u kapelici samostana „Egipat“.

18:00 Nadbiskup je slavio sv. misu i NCM-u „Ivan Pavao II.“ i susreo se s đakonima iz Republike Hrvatske.

17. travnja 2024.

10:00 Nadbiskup je predsjedao XIX. susretom biskupa Biskupske konferencije BiH s članovima redovničke Konferencije BiH u Nadbiskupskom ordinarijatu vrhbosanskom.

14:00 Nadbiskup predsjedao XV. susretom biskupa Biskupske konferencije BiH i franjevačkim provincijalima u BiH u Nadbiskupskom ordinarijatu vrhbosanskom.

18. travnja 2024.

9:30 Nadbiskup sudjelovao u radnom djelu Među-dekanskog susreta u Travniku.

11:00 Nadbiskup slavio sv. misu u sjemenišnoj crkvi u Travniku tijekom Međudekanskog susreta.

16:00 Nadbiskup primio vlč. Ljubu Zadrića, povjerenika za duhovna zvanja.

19. travnja 2024.

7:30 Nadbiskup je slavio sv. misu u samostanskoj crkvi Karmela na Stupu.

8:30 Nadbiskup se susreo sa sestrama zajednice Karmel na Stupu.

10:00 Nadbiskup je primio gđu. Teu Vuglec Mijović, studenticu na doktorskom studiju.

10:30 Nadbiskup je primio vlč. Šimu Maršića, ravnatelja Nadbiskupijskog centra za mlade „Ivan Pavao II.“

11:00 Nadbiskup je primio preč. Darka Tomaševića, kanonika, gđu. Irene Mukasa i gosp. Tilo Krausse iz organizacije „Agiomondo“.

12:30 Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića, generalnog tajnika BK-a BiH

20. travnja 2024.

10:00 Nadbiskup slavio sv. misu na susretu ministranata u sjemenišnoj crkvi u Travniku.

21. travnja 2024.

11:00 Nadbiskup slavio sv. misu i podijelio sakrament sv. potvrde u župi Presvetoga Trojstva u Novom Travniku.

22. travnja 2024.

9:30 Nadbiskup primio vlč. Nicka Ryana, svećenika na službi u Švicarskoj.

14:00 Nadbiskup se u Ministarstvu obrane susreo sa zamjenikom ministra obrane Slavenom Galićem i generalom Tomom Kolendom poradi organiziranja vojnog hodočašća u Lourdes.

24. travnja 2024.

10:00 Nadbiskup je primio gosp. Markusa Schönherra, novinara Catholic News Agency-a.

16:00 Nadbiskup je primio gđu. Anu Pecirep.

17:00 Nadbiskup je primio vlč. Marija Bernadića, dekana Katoličkog Bogoslovnog fakulteta.

17:30 Nadbiskup je primio mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara VN-a i vlč. Vladu Vrebca, ravnatelja Svećeničkog doma VN-a.

25. travnja 2024.

10:00 Nadbiskup je primio vlč. Vladu Vrebca, ravnatelja Svećeničkog doma VN-a.

19:30 Nadbiskup sudjelovao na Gala koncertu u povodu Dana Europe u Narodnom kazalištu u Sarajevu.

27. travnja 2024.

11:00 Nadbiskup slavio sv. misu i podijelio sakrament sv. potvrde u župi Sv. Juraja u Vitezu.

17:00 Nadbiskup slavio sv. misu i podijelio sakrament sv. potvrde u župi Sv. Franje Asiškoga u Gučkoj Gori.

18:30 Nadbiskup se susreo s gosp. Josipom Jukićem.

28. travnja 2024.

11:00 Nadbiskup je slavio sv. misu i podijelio sakrament sv. potvrde u župi Presvetog Trojstva u Novom Sarajevu.

29. travnja 2024.

09:00 Nadbiskup je zajedno s generalnim vikarom Vojnog ordinarijata u BiH mons. Željkom Čuturićem i kancelarom Vojnog ordinarijata u BiH vlč. Josipom Tadićem, primio vojnog muftiju Hadisa ef. Pašalića u pratnji novoga vojnog muftije Nesiba ef. Hadžića.

10:00 Nadbiskup je u sjemenišnoj crkvi sv. Ćirila i Metoda slavio sv. misu za pokojnog svećenika vlč. Iliju Miškića.

11:00 Nadbiskup je primio don Rajka Markovića, župnika župe u Bijelom Polju kod Mostara.

11:30 Nadbiskup je primio vlč. Tomislava Mlakića, predstojnika Katehetskog ureda Vrhbosanske nadbiskupije.

12:00 Nadbiskup je primio preč. Vladimira Pranjića, ekonomu VN-a i predstavnike Notarskog ureda „Softić“

30. travnja 2024.

09:30 Nadbiskup je primio mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara VN-a, preč. Vladimir Pranjić, ekonomu VN-a.

16:00 Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića generalnog tajnika BK-a BiH.

1. svibnja 2024.

10:00 Nadbiskup je predvodio pobožnost u svetištu Blažene Djevice Marije u Olovu.

11:00 Nadbiskup je slavio sv. misu u svetištu Blažene Djevice Marije u Olovu na početku Svibanjskih ponbožnosti.

2. svibnja 2024.

10:00 Nadbiskup je primio mons. Slađana Čosića, generalnog vikara VN-a i preč. Vladimira Pranjića, ekonoma VN-a.

3. svibnja 2024. („Ad limina“)

7:15 Nadbiskup slavio sv. misu u Bazilici Sv. Petra u Rimu.

8:45 Nadbiskup je posjetio Dikasterij za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života.

10:00 Nadbiskup je posjetio Dikasterij za kler.

11:45 Nadbiskup je posjetio Dikasterij za kulturu i obrazovanje.

4. svibnja 2024.

18.00 Nadbiskup je slavio sv. misu u crkvi, Ara Coeli, u povodu 600 godina od rođenja bosanske kraljice Katarine.

5. svibnja 2024.

18.00 Nadbiskup je slavio sv. misu u crkvi Sv. Jeronima, u povodu Susreta Hrvata katolika u Rimu.

6. svibnja 2024.

9:00 Nadbiskup je sudjelovao u audijenciji kod Sveto Oca.

12:00 Nadbiskup je posjetio Dikasterij za kauze svetaca.

15:00 Nadbiskup je posjetio Dikasterij za međureligijski dijalog.

18:00 Nadbiskup je koncelebrirao na sv. misnom slavlju u bazilici Sv. Pavla izvan zidina kojim je predsjedao mons. Petar Palić.

7. svibnja 2024.

7:00 Nadbiskup je koncelebrirao na sv. misnom slavlju u bazilici Svete Marije Velike kojim je predsjedao mons. Željko Majić.

8:45 Nadbiskup je posjetio Dikasterij za biskupe.

10:30 Nadbiskup je posjetio Dikasterij za bogostovlje i disciplinu sakramenata.

12:00 Nadbiskup je posjetio Državno tajništvo i odsjek za Odnose s državama i organizacijama.

15:00 Nadbiskup je posjetio Dikasterij za promicanje cjelovitog ljudskog razvoja.

16:15 Nadbiskup je posjetio Dikasterij za laike, obitelj i život.

8. svibnja 2024.

7:30 Nadbiskup je koncelebrirao na sv. misnom slavlju u bazilici Sv. Ivana Lateranskog kojim je predsjedao mons. Marko Semren.

9.30 Nadbiskup je posjetio Dikasterij za nauk vjere.

10.45 Nadbiskup se zajedno s biskupima BK-a BiH susreo s Generalni tajnikom Sinode.

12:00 Nadbiskup je posjetio Dikasterij za evangelizaciju.

13:00 Nadbiskup je posjetio Dikasterij za promicanje jedinstva kršćana.

16:15 Nadbiskup je posjetio Dikasterij za komunikaciju.

18.00 Nadbiskup je posjetio Papinsku komisiju za „Tutela minorum“.

10. svibnja 2024.

10:00 Nadbiskup je primio preč. Vladimira Pranjića, ekonoma VN-a.

17:00 Nadbiskup je primio mons. Slađana Čosića, generalnog vikara VN-a.

11. svibnja 2024.

10:00 Nadbiskup se susreo s apostolskim nuncijem u BIH mons. Francisom Assisijem Chullikatto u Apostolskoj nuncijaturi u Sarajevu.

12. svibnja 2024.

10:00 Nadbiskup je održao sastanak u Kemptenu te se susreo s ravnateljem ureda za Hrvatsko inozemno dušobrižništvo, vlč. Tomislavom Markićem i s delegatom za Hrvatsko dušobrižništvo u Njemačkoj vlč. Ivicom Komadinom.

13:00 Nadbiskup je slavio sv. misu u povodu 50. obljetnice Hrvatske Katoličke misije u Kemptenu.

14. svibnja 2024.

09:00 Nadbiskup je zajedno sa vlč. Antom Vrhovcem, povjerenikom za pastoral braka i obitelji primio gosp. Mustafu Vlahovljaka, predsjednika udruženja „Porodice 3+“ i gosp. Danijela Stanića.

16:00 Nadbiskup presjedao sjednicom Ekonomskog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije.

15. svibnja 2024.

08:00 Nadbiskup slavio sv. misu u katedrali s đakonima polaznicima zajedničke Pastoralne đakonske godine na razini BiH.

09:00 Nadbiskup se susreo s đakonima polaznicima zajedničke Pastoralne đakonske godine na razini BiH.

14:00 Nadbiskup je primio zapovjednika EUFOR-a u BiH general Laszloa Sticza, zajedno s njegovim suradnicima.

16:00 Nadbiskup presjedao sjednicom Ordinarijata.

16. svibnja 2024.

10:00 Nadbiskup presjedao sjednicom Upravnog vijeća Caritasa BiH.

13:30 Nadbiskup je primio gosp. Antonija Šutalo, djelatnika Vojnog ordinarijata.

16:00 Nadbiskup se zajedno s članovima Upravnog vijeća Caritasa susreo s don Markom Pagnieelom, ravnateljem Caritasa Italiana.

17. svibnja 2024.

09:30 Nadbiskup je primio preč. Vladimira Pranjića, ekonoma VN-a.

18. svibnja 2024.

11:00 Nadbiskup je predvodio sv. misu u župi Sv. Ivana Krstitelja Lug-Brankovići i podijelio sakrament sv. potvrde.

17:00 Nadbiskup je predvodio sv. misu u župi Srca Isusova u Čajdrašu i podijelio sakrament sv. potvrde za krizmanike svih zeničkih župa.

19. svibnja 2024.

11:00 Nadbiskup je predvodio sv. misu u župi Duha Svetog u Novoj Biloj o 50. obljetnici osnutka župe.

18:00 Nadbiskup je predvodio sv. misu u sjemenišnoj crkvi u Travniku o 150. godišnjici rođenja Sluge Božjega Petra Barbarića

20. svibnja 2024.

09:30 Nadbiskup je primio preč. Vladimira Pranjića, ekonoma VN-a.

20. svibnja 2024.

18:00 Nadbiskup je slavio sv. misu u župi Gornja Močila-Sijekovac, na početku vojnoga hodočašća u Lourdes.

22. svibnja 2024.

07:00 Nadbiskup je slavio sv. misu u katedrali u Avignonu.

23. svibnja 2024.

08:30 Nadbiskup je koncelebrirao na sv. misi koju je predvodio mons. Jure Bogdan, pred Špiljom ukazanja u Lourdesu.

10:00 Nadbiskup je imao razmatranje po završetku Križnoga puta.

16:00 Nadbiskup je ispovijedao u crkvi Sv. Bernarde, po završetku pokorničkog bogoslužja.

24. svibnja 2024.

08:30 Nadbiskup je slavio sv. misu u bazilici Sv. Krunice u Lourdesu.

25. svibnja 2024.

09:00 Nadbiskup je koncelebrirao na sv. misi koju je predvodio mons. Jure Bogdan u crkvi Sv. Bernarde.

26. svibnja 2024.

09:30 Nadbiskup je koncelebrirao na Sv. Misi u bazilici Pia X. u Lourdesu.

27. svibnja 2024.

06:30 Nadbiskup je predvodio sv. misu pred Špiljom ukazanja.

29. svibnja 2024.

09:00 Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića, generalnog tajnika BK-a BiH.

11:00 Nadbiskup je slavio sv. misu u crkvi Sv. Josipa Radnika na Palama, na završetku Đakonske pastoralne godine đakona BK-a BiH.

17:00 Nadbiskup je primio mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara VN-a.

30. svibnja 2024.

10:30 Nadbiskup je slavio sv. misu u katedrali na Tijelovo.

16:00 Nadbiskup je posjetio Pastoralno-socijalni centar na Lugu (Gromiljak) i susreo se s kardinalom Vinkom Puljićem.

31. svibnja 2024.

18:00 Zajedno s biskupom Jozefom Marketzom nadbiskup je slavio sv. misu i propovijedao u katedrali u Klagenfurtu na završetku svibanjskih pobožnosti.

1. lipnja 2024.

10:00 U Klagenfurtu je održan sastanak delegacija Vrhbosanske nadbiskupije i biskupije Gürk-Klagenfurt, partnerskih biskupija, koje su predvodili biskup Josef Marketz i nadbiskup Tomo Vukšić.

15:00 Zajedno s biskupom Josefom Marketzom nadbiskup je slavio sv. misu i propovijedao u Hrvatskoj katoličkoj misiji Klagenfurt i podijelio sakrament sv. potvrde.

2. lipnja 2024.

10:00 Zajedno s biskupom Marketz nadbiskup je slavio sv. misu i propovijedao u župi u Lind ob Vel-den gdje je župnik svećenik Vrhbosanske nadbiskupije vlč. Marijan Marijanović.

3. lipnja 2024.

12:30 Nadbiskup se u Osijeku susreo sa županom osječko-baranjskim Matom Lukićem, njegovim suradnicima, ministrima i potpredsjednicima Vlade RH-a g. Ivanom Anušićem i g. Josipom Dabrom te vodstvom „Zaklade Vrhbosanske nadbiskupije“.

14:00 Nadbiskup je sudjelovao na svečanosti 20 obljetnice „Genezis grupe“ i blagoslovio novi poslovni prostor toga poduzeća.

4. lipnja 2024.

11:00 Nadbiskup je primio fra Šimu Ivelja, sudskog vikara VN-a.

11:30 Nadbiskup je primio gosp. Slavenu Galića, zamjenika ministra obrane BIH.

16:00 Nadbiskup je primio gosp. Antonija Šutala i Željka Garića, djelatnike Vojnoga ordinarijata.

17:00 Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića, generalnog tajnika BK-a BiH.

5. lipnja 2024.

10:00 Nadbiskup je sudjelovao na 100. redovnoj sjednici Skupštine Međureligijskog vijeća BiH i preuzeo ulogu predsjednika spomenutog vijeća.

15:30 Nadbiskup je primio vlč. Michela Capassa, rektora NMMS „Redemptoris Mater“ u Vogošći.

16:30 Nadbiskup je primio vlč. Štefana Markovića, župnog vikara u župi katedrala.

6. lipnja 2024.

11:30 Nadbiskup je primio preč. Zdenka Spajića, rektora VBS-a.

13:30 Nadbiskup je primio gosp. Antonija Šutala, djelatnika Vojnog ordinarijata.

17:00 Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića, generalnog tajnika BK-a BiH.

7. lipnja 2024.

11:30 Nadbiskup je primio mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara VN-a.

19:30 Nadbiskup je sudjelovao na svečanoj večernjoj u požeškoj katedrali u povodu ređenja novog požeškoga biskupa mons. Ive Martinovića.

8. lipnja 2024.

10:00 Nadbiskup je koncelebrirao na misnom slavlju ređenja novog požeškoga biskupa mons. Ive Martinovića.

9. lipnja 2024.

10:30 Nadbiskup je koncelebrirao na misnom slavlju koje je predvodio mons. Fabijan Svalina, Srijemski biskup, u sarajevskoj katedrali o proslavi svetkovine Srca Isusova, naslovnika nadbiskupije.

17:00 Nadbiskup je zajedno s biskupima; mons. Petrom Palićem i mons. Markom Semrenom posjetio Vinka kardinala Puljića, u Pastoralno-socijalnom centru na Lugu u župi Gromiljak.

10. lipnja 2024.

09:00 Nadbiskup je presjedao sjednicom Stalnog vijeća BK-a BiH.

18:00 Nadbiskup slavio sv. misu kod spomen obilježja ubijenoj djeci na „Osmici“ u župi Vitez.

11. lipnja 2024.

10:30 Nadbiskup je u vojarni „Stanislav Baja Kraljević“ u Rodoču, kod Mostara, sudjelovao na sve-

čanosti otvaranja spomenika „Zora Slobode“ i blagoslovio ga.

11:30 Nadbiskup je u istoj vojarni predvodio sv. misu u povodu 32. obljetnice manifestacije „Lipanjске zore“.

13:30 Nadbiskup se susreo s biskupom Petrom Pačićem u Ordinarijatu u Mostaru.

12. lipnja 2024.

10:00 nadbiskup je primio, mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara VN-a, i vlč. Iliju Marinovića, župnika u Bosanskom Brodu.

12:00 Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića, generalnog tajnika BK-a BiH.

18:00 Nadbiskup je slavio sv. misu uoči patrona u župi Busovača.

13. lipnja 2024.

09:00 Nadbiskup se u Ordinarijatu u Banjoj Luci susreo s biskupom Željkom Majićem.

10:30 Nadbiskup je slavio sv. misu u župi Petrićevac u Banjoj Luci.

17:00 Nadbiskup posjetio župu Žepče i susreo se sa župnikom preč. Predragom Stojčevićem.

14. lipnja 2024.

10:00 Nadbiskup je primio mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara VN-a i vlč. Josipa Antukića, župnika župe Husino.

14:30 Nadbiskup je primio jednu grupu vjernika iz Klagenfurta.

15. lipnja 2024.

11:00 Nadbiskup slavio sv. misu i podijelio sakrament sv. potvrde u župi rođenja Blažene Djevice Marije u Ulicama.

17:00 Nadbiskup slavio sv. misu i podijelio sakrament sv. potvrde u župi Sv. Josipa u Špionici.

16. lipnja 2024.

11:00 Nadbiskup slavio sv. misu i podijelio sakrament sv. potvrde u župi Bezgrešnog Začeca Blažene Djevice Marije.

17. lipnja 2024.

10:00 Nadbiskup je primio g. Matu Tadića.

14:00 Nadbiskup slavio sv. misu zadušnicu za g. Josipa Čuturića, oca mons. Željka Čuturića, na groblju „Gradac“ u župi Sv. Josipa u Zenici.

18. lipnja 2024.

09:30 Nadbiskup je primio vlč. Josipa Tadića, kancelara u Vojnom ordinarijatu i g. Antonija Šutala, djelatnika Vojnog ordinarijata.

11:00 Nadbiskup je primio mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara VN-a.

19. lipnja 2024.

10:00 Nadbiskup je zajedno s preč. Vladimirom Pranjčićem, ekonomom VN-a, i preč. Zdenkom Spajićem rektorom VBS-a, primio je federalnog ministra prostornog uređenja Željka Nedića i njegove suradnike gosp. Zdravka Buljetu i gosp. Gorana Lulića.

12:00 Nadbiskup je zajedno s preč. Vladimirom Pranjčićem, ekonomom VN-a, i preč. Zdenkom Spajićem, rektorom VBS-a, primio federalnog ministar raseljenih osoba i izbjeglica gosp. Nerina Dizdara i njegove suradnike Zdravka Belju i Nisveta Mujanovića.

16:00 Nadbiskup je primio gosp. Silvana Pedrolla, nerezidentnog veleposlanika Malteškog reda u BiH.

17:00 Nadbiskup je primio preč. Zdenka Spajića, rektora VBS-a.

18:00 Nadbiskup je primio mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara VN-a.

20. lipnja 2024.

11:00 Nadbiskup slavio sv. misu u crkvi Sv. Josipa na Palama.

12:00 Nadbiskup je presjedao sastankom kapelana Vojnog ordinarijata u BiH na Palama.

18:00 Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića, generalnog tajnika BK-a BiH.

21. lipnja 2024.

10:30 Nadbiskup je presjedao sjednicom Povjerenstva za zaštitu maloljetnika i ranjivih osoba BK-a BiH.

15:30 Nadbiskup je presjedao sjednicom Vijeća za medije BK-a BiH.

18:00 Nadbiskup je primio mons. Slađana Ćosića, generalnog vikara VN-a.

22. lipnja 2024.

09:00 Nadbiskup je primio preč. Zdenska Spajića, rektora VBS-a.

10:30 Nadbiskup je primio vlč. Šimu Maršića, ravnatelj NCM-a „Ivan Pavao II.“

23. lipnja 2024.

09:00 Nadbiskup posjetio Nadbiskupijsko sjemenište „Petar Barbarić“ u Travniku i susreo se s rektorom vlč. Željkom Marićem.

11:00 Nadbiskup je slavio sv. misu i podijelio sakrament sv. potvrde u župi Sv. Ane u Podkraju.

16:00 Nadbiskup sudjelovao u procesiji iznošenja kipa Sv. Ive u svetištu u Podmilačju.

18:00 Nadbiskup slavio sv. misu uočnicu u svetištu Sv. Ive u Podmilačju.

24. lipnja 2024.

10:00 Nadbiskup je obišao radove na zgradi VBS-a u pratnji rektora preč. Zdenka Spajića.

15:30 Nadbiskup je posjetio župu Odžak i susreo se sa župnikom preč. Ilijom Orkićem i župnim vikarom vlč. Sandrom Jurešićem.

24.-27. lipnja 2024.

Nadbiskup je sudjelovao na Plenarnom zasjedanju Vijeća europskih biskupskih konferencija u Beogradu.

27. lipnja 2024.

13:30 Nadbiskup posjetio fratre samostana Sv. Ante Padovanskog u Beogradu.

28. lipnja 2024.

09:00 Nadbiskup je zajedno s preč. Vladimirom Pranjićem, ekonomom VN-a i preč. Markom Zubakom, rektorom katedrale, primio g. Benjaminu Karić, gradonačelnicu Sarajeva.

10:30 Nadbiskup je primio grupu mladih iz Gimnazije Klagenfurt.

12:00 Nadbiskup je primio ovogodišnje ređenike: vlč. Jesusa Antonija Gazqueza Hernandezza, vlč. Mislava Antona Botica, vlč. Nilsona Gerarda Andrade Ibarru, fra Hrvoja Žabića i fra Danijela Lukića.

16:00 Nadbiskup je primio vlč. Fabija Štedula, svećenika VN-a na studiju u Rimu.

29. lipnja 2024.

10:30 Nadbiskup je slavio sv. misu u katedrali i zareadio petoricu novih svećenika: vlč. Jesusa Antonija Gazqueza Hernandezza, vlč. Mislava Antona Botica, vlč. Nilsona Gerarda Andrade Ibarru, fra Hrvoja Žabića i fra Danijela Lukića.

30. lipnja 2024.

11:00 Nadbiskup slavio sv. misu u bazilici Sv. Ane u Altetigu gdje su hodočastili katolici Hrvati iz Bavarske.

Privredio: vlč. Marin Babić, tajnik

+ Vlč. Ilija Miškić

Nakon duže i teške bolesti u srijedu, 24. travnja u Sarajevu u svojoj 72. godini života i 47. svećeništva preminuo je umirovljeni svećenik Vrhbosanske nadbiskupije vlč. Ilija Miškić. Njegovi zemni ostatci ukopani su na groblju „Brankovići“ u župi Radunice pokraj Žepča, 29. travnja.

Tomu je prethodila misa zadušnica i ispraćaj u sjemenišnoj crkvi Sv. Ćirila i Metoda koju je predslavio vrhbosanski nadbiskup metropolita i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata u BiH mons. Tomo Vukšić u zajedništvu s nadbiskupom u miru kardinalom Vinkom Puljićem te 40-ak svećenika. Na zadušnici su također bili pokojnikova rodbina i redovnice.

Misa zadušnica služena je i na groblju „Brankovići“ u župi Radunice istoga dana, a nju predslavio pomoćni biskup vrhbosanski u miru mons. Pero Sudar koji je rodom, kao i pok. vlč. Ilija, iz župe Solakova Kula pokraj Konjica. Obojica su zajedno zaređeni za svećenike i u svojoj rodnoj župi, zajedno s vlč. Bosiljkom Rajićem, slavili su svoju mladu misu. Među koncelebrantima bili su, među ostalima, radunički **župnik** vlč. Marinko Filipović i župnik pokojnikove rodne župe Solakova Kula vlč. Marin Marić.

U prigodnoj propovijedi mons. Sudar je, između ostalog, kazao da je pokojni svećenik Ilija odrastao u obitelji u kojoj je bilo 11 braće i sestara. Rekao je i da je kao svećenik vjerno služio Gospodinu koji ga je pozvao, ali i kako se pok. Ilija u razgovoru s njim ponekad čudio da i on i drugi nemaju jaču i snažniju vjeru. Spomenuo je i kako je kao svećenik služio u devet župa i u Nadbiskupskom ordinarijatu vrhbosanskom. Istaknuo je Ilijinu gostoljubivost posebno u teškom ratnom vremenu kada je službo-

vao u župi Rankovići, koja nije bila opljačkana i prognana pa su mnogi izbjegli i prognani kod njega nalazili otvorena vrata.

Biskup je, podsjećajući na pokojnikove godine teške bolesti, spomenuo kako je molio dragog Boga da ga oslobodi velike patnje te dodao kako ga Otac nebeski u tome nije uslišao kao što nije uslišao ni svoga Sina Isusa Krista, ali jest bio s njim u vremenu trpljenja koje je strpljivo nosio.

Na kraju mise ravnatelj Svećeničkog doma Vrhbosanske nadbiskupije **vlč. Vlado Vrebac** ukratko je podsjetio na životni put pokojnika.

Vlč. Miškić rođen je 24. svibnja 1952. u obitelji Ivica i Mare rođ. Rajić u Donjoj Vratnoj Gori, župa Solakova Kula. Osnovnu školu pohađao je u rodnom mjestu, gimnaziju i sjemenište u Subotici, a filozofsko-teološki studij u Sarajevu gdje je i zaređen za svećenika na Petrovo 1977. Tijekom svoga svećeničkog života bio je imenovan na sljedeće službe: župnog vikara u katedrali (1977.-1978.), tajnika u Nadbiskupskoj kuriji (1978.-1981.), župnika u Radunicama (1981.), vicarius adiutora u Poljacima (1981.), privremenog upravitelja župe Bijelo Brdo (1982.), župnika u Rankovićima (1988.-2003.), župnika u Novom Sarajevu i v. d. dekana Sarajevskog dekanata (2003.-2004.), župnika u Kandiji i dekana Bugojanskog dekanata (2004.-2012.) te župnika u Ularicama od 2012. do 2024. kada je zbog narušenog zdravlja umirovljen te je posljednje dane života proveo u Svećeničkom domu Vrhbosanske nadbiskupije.

Pokoj vječni daruj mu, Gospodine!

(Nedjelja.ba)

Na sjednici Ordinarijata vrhbosanskog odlučeno je da se službeno glasilo „Vrhbosna“ od 2024. izdaje dva puta godišnje. Prvi broj obuhvaća razdoblje od siječnja do kraja lipnja, a drugi od srpnja do kraja prosinca. Rubrike ostaju iste: Uvodnik (poslanice biskupa prigodom Božića i Uskrsa), Sveta Stolica (poruke pape Franje), BK BiH, Iz Vrhbosanske nadbiskupije, In memoriam te Dodatak (statistika i pastoralni kalendar).

STATISTIČKI PODACI ŽUPA PO DEKANATIMA ZA 2023. GODINU - Vrhbosanska nadbiskupija

R. br.	Župa	Broj vjernika	Domać.	K r š t e n i				Prvopri česnici	Krizma	Crkveno vjenčani				U m r l i														
				do 1 god.	od 1 do 7 god.	iznad 7 god.	Ukupn o			između dvoje u zmeđu katolika i kršt. katolika i nekatolik	između katolika i nekatolik	između katolika i nekatolik	Ukupno vjenčani h	provid entl. sv. Sakra menti	neprovid entl. zbog nagle smrti	neprovid entl. zbog nezvanjka svćenik	Ukupn o											
Kreševski dekanat																												
1	Banbrdo	1,349	578	12	2	1	15	11	28	6	0	0	0	6	10	3	26	39										
2	Brestovsko	1,109	444	24	0	0	24	0	19	11	0	0	11	20	6	8	34											
3	Busovača	4,619	1,935	43	3	0	46	34	50	26	1	0	27	59	7	7	73											
4	Deževica	83	49	1	0	0	1	0	0	2	0	0	2	5	2	0	7											
5	Fojnica	1,963	984	21	0	0	21	10	31	19	0	0	19	26	9	18	53											
6	Gromiljak	1,602	609	18	0	0	18	15	33	7	0	0	7	13	5	12	30											
7	Kiseljak	4,605	1,813	56	4	0	60	65	110	22	0	0	22	20	13	26	59											
8	Kreševo	2,895	1,209	27	3	1	31	24	62	16	1	0	17	22	9	16	47											
9	Visoko	177	107	3	2	0	5	3	0	1	0	1	2	2	5	1	8											
	Ukupno:	18,402	7,728	205	14	2	221	162	333	110	2	1	113	177	59	114	350											
Ramski dekanat																												
1	Doljani	165	75	0	0	0	0	1	6	0	0	0	0	5	1	1	7											
2	Gračac	745	268	11	0	0	11	9	21	3	0	0	3	12	2	0	14											
3	Obri	24	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	2	8											
4	Prozor	3,274	986	45	0	0	45	41	74	24	0	0	24	22	3	4	29											
5	Rama - Ščit	1,910	556	27	0	0	27	11	39	22	0	0	22	19	4	0	23											
6	Rumboci	1,117	301	11	0	0	11	9	25	8	0	0	8	14	2	0	16											
7	Solak. Kula	11	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	2											
8	Uzdol	221	81	2	1	0	3	2	6	3	0	0	3	4	0	0	4											
9	Podhum-Žitače	51	30	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	5	0	0	5											
	Ukupno:	7,518	2,321	97	1	0	98	73	171	60	0	0	60	88	13	7	108											

IX.	Tuzlanski dekanat															
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	Breške	928	447	447	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Dragunja	408	224	224	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Driječa	165	90	90	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Husino	519	321	321	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Lukavac	857	450	450	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Morančani	972	414	414	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Par Selo	549	309	309	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Šikara	940	571	571	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Tuzla	2,895	1,346	1,346	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Zvornik	62	35	35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Živinice	911	509	509	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ukupno:	9,206	4,716	4,716	4	85	41	28	1	1	1	61	178	360	360	360

X.	Usorski dekanat															
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	Bežija	122	77	77	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Doboj	252	146	146	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	G. Komušina	6	4	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Jelah	763	272	272	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Komušina	124	82	82	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Sivša	1,604	652	652	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Teslić	273	140	140	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Ularice	299	140	140	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Žabljak	723	292	292	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ukupno:	4,166	1,805	1,805	0	0	0	0	0	0	0	33	76	28	31	135

XI.	Brčanski dekanat										53	63	30	210		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10						
	81	49	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	4	5	
1 Bijeljina			7	0	0	7	6	0	0	4	0	4	0	0	2	17
2 Boče	343	179	3	1	2	6	4	9	2	2	0	4	0	4	17	31
3 Brčko	338	218	19	1	0	20	13	0	14	0	1	15	28	30	4	62
4 Dubrave	1,595	953	2	0	0	2	0	3	0	0	0	0	8	7	0	15
5 Gorice	135	85	2	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2	3	1	6
6 Krepišić	94	53	2	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2	3	1	6
7 Poljaci	207	105	2	1	0	3	0	5	2	0	0	2	11	2	0	13
8 Špionica	543	283	12	0	0	12	3	0	12	0	0	12	14	8	0	22
9 Ulice	458	271	8	0	0	8	3	0	10	0	0	10	22	4	0	26
10 Zovik	509	240	5	1	0	6	0	0	4	1	0	5	6	5	2	13
Ukupno:	4,303	2,436	60	4	2	66	29	17	48	4	1	53	117	63	30	210

XII.	Doborski dekanat										46	42	38	217		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10						
	89	63	2	0	0	2	0	1	0	0	0	0	4	1	0	5
1 Čardak			0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	13	2	0	15
2 D. Tramošnica	153	93	1	0	0	1	0	0	1	1	0	2	8	1	1	10
3 Garevac	76	49	3	2	1	6	0	0	7	1	1	9	13	2	14	29
4 G. Dubica	869	402	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	9	5	0	14
5 G. Tramoš.	140	77	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2	0	3	5
6 Gradačac	122	57	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	5	1	0	6
7 Modriča	37	31	6	0	0	6	0	0	5	1	0	6	9	7	0	16
8 N. Selo-Baleg.	1,529	415	14	3	1	18	9	1	10	0	0	10	13	3	4	20
9 Održak	1,100	470	2	0	0	2	0	0	1	0	0	1	7	2	0	9
10 Pečnik	69	46	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	10	2	2	14
11 Pos. Mahala	267	137	5	3	0	8	7	0	8	0	0	8	22	9	0	31
12 Potočani	631	317	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	2	1	0	3
13 S. Slatina	16	9	6	0	0	6	6	0	4	1	0	5	13	6	14	33
14 Svilaj	549	301	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0	0	7
15 Turić	70	61	41	8	3	52	23	5	41	4	1	46	137	42	38	217
Ukupno:	5,717	2,528	41	8	3	52	23	5	41	4	1	46	137	42	38	217

XIII.	Šamački dekanat																		6	RS					
			80	65	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0	0	2	178	50
1	Bos. Šamac		80	65	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	178	50	67	295
2	Domaljevac		1,253	572	21	0	0	0	21	9	0	15	0	0	0	15	0	0	0	0	20	20	14	2	36
3	Grebnice		566	304	14	0	0	0	14	3	0	4	0	0	0	4	0	0	0	0	11	11	2	3	16
4	Kopanice		195	155	6	0	0	0	6	0	0	3	0	0	0	3	0	0	0	0	2	2	0	2	4
5	O.L. Bok		1,802	764	22	2	1	25	5	34	7	0	0	0	0	7	0	0	0	0	25	16	14	55	
6	Orašje		1,183	404	8	4	1	13	10	0	6	0	0	0	0	6	0	0	0	0	3	1	0	4	
7	Prud		384	173	1	3	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	3	8	20	
8	Tišina		150	105	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13	2	1	16	
9	Tolisa		5,745	2,454	87	2	0	89	25	58	76	2	2	80	2	80	76	10	31	76	10	31	117		
10	Vidovice		630	280	2	0	0	2	2	15	7	0	0	0	0	7	7	0	0	0	17	2	2	21	
	Ukupno:		11,988	5,276	162	11	2	175	54	110	118	2	2	122	178	50	67	295							

STATISTIKA PO DEKANATIMA 2023. godine

R. br.	Dekanat	Broj vjernika	Domać.	K r š t e n i			Prvopri česnici	Krizma	Crkveno vjenčani				U m r l i				
				do 1 god.	od 1 do 7 god.	iznad 7 god.			Ukupno	između dvoje katolika	između katolika i kršt. nekatolika	između katolika i nekrštenoga	Ukupno vjenčanih	provideni sv. Sakramentima	neprovideni zbog nagle smrti	neprovideni zbog nezvanja svećenika	Ukupno
1	Kreševski	18,402	7,728	205	14	2	221	162	333	110	2	1	113	177	59	114	350
2	Ramski	7,518	2,321	97	1	0	98	73	171	60	0	0	60	88	13	7	108
3	Sarajevski	7,024	3,531	18	6	5	29	47	30	5	2	4	11	82	20	131	233
4	Sutješki	3,410	1,891	30	3	0	33	9	0	16	0	1	17	85	67	33	185
5	Bugojanski	8,898	3,846	163	0	0	163	83	189	100	0	0	100	167	45	61	273
6	Travnički	22,415	9,326	260	14	5	279	232	121	141	0	1	142	249	79	103	431
7	Žepački	16,270	6,630	182	5	2	189	122	157	91	3	1	95	166	76	104	346
8	Derventski	566	382	5	1	1	7	0	1	3	0	0	3	71	27	31	129
9	Tuzlanski	9,206	4,716	55	26	4	85	41	1	28	1	1	30	121	61	178	360
10	Usorski	4,166	1,805	51	0	0	51	25	47	33	0	0	33	76	28	31	135
11	Brčanski	4,303	2,436	60	4	2	66	29	17	48	4	1	53	117	63	30	210
12	Doborski	5,717	2,528	41	8	3	52	23	5	41	4	1	46	137	42	38	217
13	Šamački	11,988	5,276	162	11	2	175	54	110	118	2	2	122	178	50	67	295
	Ukupno:	119,883	52,416	1,329	93	26	1,448	900	1,182	794	18	13	825	1,714	630	928	3,272

IN CORDE JESU